

10 Nisan 1987
10. April 1987
Nummer: 106

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Çelik işçilerinin direnişi sürüyor Bakkalı, kasabı, manavı ile kent halkı işçilerin yanında

Hattingen, Oberhausen ve Duisburg'daki çelik işletmelerinde yığılmal çıkışların gündeme gelmesi üzerine fabrikalarda çalışan işçilerin yanısıra esnafılar, tüm kent halkı IG-

Metall sendikasının eylemlerini destekliyor. 4 Nisan günü DKP bu konuda bir konferans düzenledi.

• Yazısı sayfa 5'de

Geçtiğimiz günlerde Ege Denizindeki tabii kaynakların araştırılması ve kullanılması konusunda yeniden patlayan kıta sahanlığı sorunu her iki ülkenin savaş gemilerini karşı karşıya getirdi. Günaydın gazetesinde olduğu gibi "Keske savaş çıksaydı" cinsinden savaş naraları iki ülkenin de sağcı basınlarına manşet olurken, Federal Almanya'da görüşlerini sordukumuz Türkiyeli ve Yunanistanlı işçiler sorunun savaşla çözülme-yeceği görüşünde birleşiyorlar.

Federal Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu ve Yunan Toplulukları Birliği bu hafta başında başkanlar düzeyinde bir görüşme yaparak her iki halk arasındaki dostluğun gelişmesi için daha iyi işbirliği kararı aldılar.

• Yazısı sayfa 4'de

Türk ve Yunan işçileriyle konuştuk

Savaş değil görüşme

Niyazi GÖK

Flora TASSIDU

Köln KHD işyerinde 2000 işçi işten çıkarılıyor

"Yeni makineler bizi işten atmak için"

Haydi
1987
Oster

ABD
yeni

Köln KHD işyerinde 2000 işçi işten çıkarılıyor

“Yeni makineler bizi işten atmak için değil, yeni işyeri açmak için kullanılmalı”

6600 işçinin çalıştığı Köln'de bulunan KHD (Klöckner Humboldt Deutz) fabrikasında 2000 işçi işten çıkarılıyor. Fabrikadaki 1800 yabancı işçinin yaklaşık 1200'ü Türkiye'ye. Ve işten çıkarılması planlanan işçiler arasında da Türkçeliler

çoğunluğu oluşturuyor. İşveren gerekli tazminatı vermeden işçi çıkarabilmek için işçiler üzerinde çeşitli baskı yöntemleri ile yıldırma politikası uyguluyor. Bu fabrikada çalışan bir kısım Türkçeli ile yaptığımız röportajı 5. sayfamızda yayınlıyoruz.

Demagojiye rağmen

AMERİKA'DAN dönen başbakan göreve başladığı ilk gün ANAP meclis grubunda yaptığı konuşmada SHP'ye saldırdı. Sol Birlik taraftarlarının Londra'da kaldığı otelin önünde “Evren-Özal istifa” diye gösteri yaptıklarını anlatarak “Bakıyorum muhalefet bunları iyi takip ediyor, bunlardan örnek alıyor” dedi.

BAŞBAKANIN sözlerinin mantıksızlığı ortada. SHP Evren ve Özal'ın istifasını isteyeli haftalar oldu. Eğer örnek almak söz konusu ise, olsa olsa Londra'daki göstericiler SHP'nin bu çıkışını örnek almış olabilirler. Aslında bu demagojik sözlerin üzerinde bile durmaya değmez derdik. Fakat maalesef SHP genel başkanının bu saldırıya verdiği cevap durup düşünmek gerektiğini gösteriyor. Turgut Özal'ın ne dediğini bilmeden konuştuğunu savunan sayın İnönü şöyle devam ediyor: “Koskoca ana muhalefet partisini yasa dışı eylem yapan birkaç çapulcu ile bir tutuyor. Bu nasıl başbakan?”

KÜÇÜK bir hikaye anlatalım: Osmanlı padişahlarından İV. Mehmet ava çok meraklıymış. Sık sık onbinlerce avcının katıldığı ve haftalarca süren sürük avları düzenlemiş. Bu yüzden ismi tarihe Avcı Mehmet diye geçmiş. İşte bu padişah bir sabah yine Edirne'den ava çıkmış ki yolda bir Bektaşî'ye raslamış. Tesadüf bu ya, nendense o gün padişah ne attıysa boşa gitmiş. Boşa attıkça sinirlenmiş, sinirlendikçe boşa atmış, Ayı, geyik bir yana, bir tavşana bile vuramamış. Akşama doğru artık öfkeden deliye dönmüş. Saraya döner dönmek emir vermiş: “Tez bu sabah rasladığım Bektaşî'yi bulun getirin. Ne uğursuz herifmiş, onu gördükten sonra hiç bir şey aplayamadım. Hemen boynunu vurduracağım!” Padişah emri bu, zavallı Bektaşî'yi o saat yakalayay Sultan'ın huzuruna çıkarmışlar. Bektaşî bir padişahın aksi yüzüne, bir de cellatlara bakmış, korkudan tir tir titremeye başlamış. Fakat yine de bu saçma hiddet karşısında düşündüğünü söylemeden de duramamış.

“Padişahım” demiş,

Arkası 2. sayfa

Türkiye Postası

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve FKP Genel Sekreteri Georges Marchais

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, FKP'nin daveti üzerine gittiği Paris'te basın toplantısı yaptı

“Gerçekleri söylediğimiz için etkimiz var”

Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu başkanlığındaki bir delegasyon 1-7 Nisan tarihleri arasında Fransız Komünist Partisi'nin daveti üzerine Paris'i ziyaret etti. FKP Genel Sekre-

teri Georges Marchais'le görüşen Kutlu, FKP Paris İl Örgütü'nü ve Humanite gazetesini ziyaret etti. Türkçeli politik görüşmelerle ve göçmen işçileri sohbet toplantısı yaptı.

Kutlu'nun 3 Nisan günü düzenlenen basın toplantısı Fransız, uluslararası ve Türkçeli basınının büyük ilgisini topladı.

● Yazısı sayfa 7'de

Haydi
1987
Oster
yürüyüşlerine!

Federal Almanya'da bu yıl yapılacak geleneksel Oster barış yürüyüşlerinde atom denemelerinin durdurulması, orta menzilli füzelerin sökülmesi ve SDI'ye hayır, gibi istemler öne çıkıyor. Özellikle Ruhr bölgesinde yapılacak yürüyüşlerde Türkiye Barış Derneği'nin temsilcileri de hazır bulunacak ve konuşmalar yapacaklar.

● Yazısı sayfa 12'de

“Yabancılar Belçikalılarla aynı haklara sahip olmalı”

Belçika'da nisan ayının ilk haftasında tüm işyerlerinde sendika temsilcilik seçimleri yapıyor. Seçimlere FTGB (Sosyalist Sendika), CSC (Hristiyan Sendika) ve Liberal sendika katılacak.

19 Türkçeli işçi FTGB sendikasının listesinden seçilmeye katılıyor. FTGB'nin 1983 yılında yapılan kongresinde alınan kararla yabancılar ko misyonu oluşturuldu. Her bölgeden yabancıların temsilcilerinin yer aldığı bu komisyonda yabancı sorunları ele alınıyor. Sendika yöneticileri yerel seçim hakkını da destekliyor. 6. sayfamızda FTGB Göçmen İşçileri Sorumlusu Henri Carpentier ile yapılan röportajı sunuyoruz.

ABD yeni engeller peşinde

ABD orta menzilli füze-lerde silahsızlanmaya gidelmesini, kısa menzilli atom füzelerinin sayısını artırma koşullu kabul etme engelini dayatınca, Sovyetler bu füze-lerin de imhasına hazır olduklarını açıkladılar.

● Yazısı sayfa 9'da

Barış Derneği'nin 10. yılı Bremen'de kutlandı

Türkiye Barış Derneği'nin 10. Kuruluş Yıldönümü toplantısı Türkiye Aydınlarla Dayanışma Girişiminin öncülüğünde Bremen'de yapıldı.

Yurt dışında bulunan Barış Derneği yöneticileri ve üyeleri onuruna Bremen Eyalet ikinci Başkanı tarafından Bediye bir resmi kabul verildi.

● Yazısı sayfa 4'de

Demagojiye rağmen

Baş 1. sayfa

"İzin ver, bir düşünelim. Eğer bir uğursuzluk varsa, bu uğursuzluk kimde? Sen sabah beni gördün, hiç bir şey ağırlamadın. Ben ise sabah sana rasladım diye şimdi kellemler geliyor!"

HİKAYEDKİ Bektaş gibi bir de sormak istiyorum. Özal'ın demagojiyi bir başbakan gerçekten yapıyor mu. Peki sayın İnönü'nün bu demagojiye verdiği cevap ana muhalefet partisi liderinin sorumluluğu ile bağdaşır mı? Çok değil şunun şurasında üç hafta önce Evren'in de, Özal'ın da istifasını isteyen, ardından bu konuda yalnız bırakıldığını, yeterince destek veremediğinden şikayet eden sayın İnönü değil miydi? Londra'da Özal'ın otelin önünde SHP'nin bu haklı talebini destekleyenleri "**capulcular**" diye nitelemek kimde yarar? Gösteri yürüyüşü yapanları, başbakan ve cumhurbaşkanının istifasını istemek gibi gayet demokratik bir hakkı kullananları "**yasa dışı eylem**" yapmakla suçlamak SHP gibi bir partinin, sayın İnönü'nün demokrasi anlayışına sığar mı? Londra'daki vatandaşlarımız da Evren için "**Allah sız başızdan eksik etmesin!**" diye tezahürat yaparlardı daha mı iyi olurdu?

ÖZAL küçümsenecek bir hasım değil. Muhalefeti parçalamak ve kendi açısından elverişli alanlara çekmek için ustaca manevralar yapıyor. Rabta olayı ile birlikte iç politikada karşıştıkları zor durumu kendi alevlendirdikleri Ege sorununu ile nasıl uğurladıkları gördük. Bu kampanyalarla kendilerine başlı gazeteleri de kullanyorlar. Günaydın'ın Yunanistan'ı hedef alan savaş kıskırtıcılığı, Tercüman'ın Milli Görüş Teşkilatı ile FİDEFİ'yi birbirine düşürmek için sarfettiği çabalar meydandadır.

TURGUT Özal ne dediğini bilmeyen birisi değil, basvurduğu demagojiye sayın İnönü'ye bile bu talihiz sözleri söyletmeyi başarmış. Madem ki Özal'ın oyununu bozmak istiyoruz, muhalefet güçlerinin birliği için çalışmak zorundayız. NETAS'ı grevlerine, açık grevine yatan Erdemir işçilerine tüm muhalefet güçlerinin gösterdiği dayanışma böylesi bir birliğin mümkün olduğunu ispatlıyor. Şimdi başarılması gereken şey, yalnızca grevci işçileri destekleyen değil, bütün önemli mekemelet meselelerinde ortak noktalar bulabilmek, demokrasi güçlerinin birliğini bütün demagojik saldırılara rağmen savunabilmektir.

Türkiye Postası

TEMSİLCİLERİMİZE ÖNEMLİ DUYURU

Gazetemize yollanacak paralar gazetemiz adresine değil, şubemizdeki banka hesabımıza gönderilmelidir. Banka hesabımız: **Vereln für Völkerverständigung und Solidarität e.V., Kontonr.: 219004050 BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg.**

Türkiye Postası

Abone Fisi

OKUYUCU POSTASI

Bir okur eleştirisi

100. sayınızı içtenlikle tebrik ederim. İlk sayınızı gördüğümde de "**Bu gazete üçüncü sayısında kapanır**" diye düşünmüştüm. Yanlışmış. Demek ki 5 günün Türkiye Postası'nı 2,50 DM vererek alıyorduk. Ancak samimiyorum ki bu kaynaktan finanse imkânlarla gazetenizi finanse edebilişiniz. Bu konuda belki de yanlış olur. Böylece gazeteniz beni ikinci defa yanlışla düştürmüş olacak. Şimdi asıl söylemek istediğimi yazayım:

1. Gazetemizin Türkiye haberleri kısmını çok zayıf bulmaktayım. Gazetemizin ismi Türkiye Postası, ama Türkiye haberleri çok az. Olanlar da asayimaz şekilde yazılmış, basılmış haberler. Örneğin Türkiye Ceza Kanunu'nun tartışılması ile ilgili olan. Elin, kemik kötürüm, yurru pasahından bunlara bağlı olan intihar salgından tek haber yok. Kitapeder, otobüs bileti, posta puu, ulaşım imkansızlığı, hastane bedelleri, karabazın, sabunun fiyatı ne alemde? Türkiye'de alalede içgi olarak çalışmak için kaç para rüsvet vermek gerekiyor. Çenakale seramik veya Paşabağlar fabrikasında aracıya? Kaç mal oluyor yeni doğan bir çocuğun nüfus başlığı İstanbul veya Maraş'da? Belki bunlar "**Türkiye Postası**"nın pek çok yer ayırdığı dış haberleri yanında önemsiz sayılıyor. Okurlar bu önemli dış ha-

berleri okuyucu Türkiye'ye kendiliğinden çekti duymak vercekler. İş imkânlarını artırıp, fiyatları azaltırlıya göre düzenleyecekler.

2. Türkiye Postası'nın başyazısını yazan arkadaşın eline sağlık. Yalnız başyazıyı yazacağına önce basit haberleri yazsın. Aradan geçen seneler sonunda muhakkak ki gerekli tecrübeyi kazanacak ve değerli başyazılar yazacaktır. Yazılan önem ve kıvancın okunacaktır. Akıllı düşmanı seven akıllı birinin bulunacağı gerçekçi bir sav değildir. Kısaça başyazıyı yazan arkadaş, tecrübesi ile kendini kabul ettirmiş birinin olmasını salık vermek isterdim. Türkiye Postası muhakkak ki böyle birini kadrosunda bulunduyordur. Yoksa, doğall olarak yapılabilecek bir şey de yoktur.

3. Okuyucu şifhlerinden yaptığımız seçmeler çok sayı. Sayet yayınlannmaya değer şiir yoksa bu yer başka şekilde değerlendirilebilir. Örneğin bir din adamı veya kadını bu yerde görüşlerini, dindarlıklarını yazımlarından faydalanarak pek ala açıklayabilir, bundan istifade edecekler bulunur. Böylece yakınlaştırmaya veya işbirliğine bir örnek verilmiş olur. Ben bu bir okuyucu olarak istemem ama önemli değil. Esas olan sizin anlayış ve uygulamanıza uygun düşmesidir.

4. Burada Türkiye dışında

geçen olaylara, bunların verilmiş tarzına da kısaca değinmek istiyorum. Belli ki, bu sevekre yapılmaktadır. Türkiye Postası imzalı başyazıda veya birbiri takip eden sayılarda bir araya getirilen. Bu okuyucu için düşünülmesi akıllı bir kolaylıktır. Aksi halde Türkiye Postası'nın yaptığı gibi bir karmaşa meydana çıkmaktadır. Ortada belli bir plan yok; okuyucu belli bir alışkanlıkta istediğini bulsun. Aksi ne okuyucu bir arama için yazı bulma mükellefiyeti yüklenmiş gazetedir. Bu kemikleşme ve yerli yerinde oturma şimdiye kadar çoktan bir sonuca bağlanmış olmalıdır. "**Bizim yoruşu yışışımız başka, arkadaş yışışımız başka**" deniliyor. Ya başka. Biz yine de eleştirimizi yapmaya tabii.

5. Tercüme edilen yazılara gelince cümleler çok uzun tutulmuş, gün okuyucu kaçmış. Etimoloji ve anlamlandırma veya yavaş okuma çok şey kaybetmiştir. Örneğin 22 Şubat 1987 tarihli gazetemizin 9. sayfadaki yazınız, zekik, okuz satılık cümleler birbiri kovalıyor. Bunları okuyup anlayacak. Almanya'daki veya Fransa'daki içki arkadaşları ev kadınlarını düşündükçe durum daha da önem kazandı. Türkiye'ye yaklaşan kısa ve doğru cümle dururken bu kelimeleri Türkçeleştirilmiş Abdül-

hak Hamit nesri, neye yanyor acaba(?)

6. Sanat ve bilim konusuna bazen bir, şifhleri de hesaplarımla, 1,5 sayfa veriliyor. T. Postası'nda. Doğru Türkiye'de çikan (dih) kitaplar (İslam'da Sekis de lahik), sergiler ve sanat hareketleri (Antalya Film Festivali vs...) de özenlemler olarak her sayfa verilmeli. Türkiye Postası Türkiye'de basılan yeni bir kilitaba veya konseri Karadeniz'de bol hamisnin çıkması gibi verimli; kıvanc duyar Türkiye'yi seven bunları, inanmaz. Burada sanatsal kardeşinden bilmeden ayrımak lazım. Bilim ne alemde? Üniversitelerine okullarına (sanatsal işleri veya imamlar talibi dahil) yatılı, yatısız naslı girilir, imtihanları ne zaman ve nerede açılır. Adresleri vs... Bunlar da önemli bir gurbetçi için, "**insanlar**" tek kelli başlıyama çalan Aşkaleli Arif Sağı denlemeye gelmesi kadar! Bizim burada Almanya'da ikinci nesil gurbetçi babası gibi vassız işçi olamadın tutuyor yolu ne mapushanenin ve — hane — istenilen bilince ulaşmadın. İkinci nesil Türkiye'lerin ulaşamadığı çok "**yukurlara ösünmüş diğer gibi**" Realschule; gıdilebilmesi bir yığın maniaların asılmasına bağlanmış. Bu konuda muhakkak ki yapılabilecek bilgiler ve tavsiyeler vardır. Türkiye Postası'nın bu konuda da eğileceğini umut ediyorum.

İşi uzatmamak için burda kesiyorum. Yine de az şey değildir 100. sayıya ulaşmak. İllerde

çok şeyin düzeleceğini sanırım. Türkiye dışında sığın (azul) perçevesine girmeden, Türkiye için resim yapmanın, şiir yazmanın, gazete okumanın güçlüğü, bunu yemmenin hangi enerji ve tüketileye neden olduğu ortadadır.

İyi niyetli bu eleştiriye ve sürücü lisanı ettirme, sürücü lisanına gerekli toleransı göstericeğini inanarak selamlarını sunarım.

A.O.İtler/Herne

Değerli okuyucumuz,
Eleştirilerinizi toplan bir cevap verelim: Gazetemizin başyazılarında sayfa düzene kadar düzenleme gereken bir çok yanı olduğunu kabul ediyoruz. Ancak bir şey istemekte yapabilmekte aramızda önemli bir fark olduğuna siz de bilirsiniz. Bu farkı kapatmada okuyucularımızın ilgi ve eleştirileri bize yardımcı oluyor. Bu açıdan mektubunuza teşekkür ederiz. Gazetemizin finansmanına gelince siz ikinci kere yanıtımıza başlamış demek: Çünkü büyük zorluklarla da olsa, Türkiye Postası'nın satış ve abone ücretleriyle finanse ediyoruz. Bu bağlamda eksikliklerine rağmen TP'yi okumaya devam eden okuyucularımızın, gazetesinin satışlarını artırmak için canla başla çalışan dağıtımçılarımızın ve gayet zor koşullarda çalışmaya kabul eden gazete emekçilerinin ortak başarısıdır.

Türkiye Postası

35 saat direndik

Federal Almanya'da 1983 yılında askerlik çağındaki gençlerin ortaklaşa oluşturdukları bir gruptur. "**FEBAG**" olarak ad geçen bu grupsinin amacı, Federal Almanya'da bulunan askerlik bakanları, gençleri ekonomik yünden çoklarıntı askerlik

hip çıkararak hükümetini bu konuda birşeyler yapmasını istiyor, bedelin indirilmesini içi gençlere, yer ayırtıyor. Burjuva basını bizim soruğumuzza **gerçekten** askerlik yapıyor mu bunu iyi görmek gerekiyor. Şunu açık yüreklilikle söyleyiyoruz: Tercüman ya da diğer basını bizim bu sorunuza da eğilimesi bizim için sevindiren bir şey. Ancak olayları değerlendirirken de biraz objektif

hip çıkmadı, bir haber bile yayınlanmadı. Biz Tercüman gazetesinin neyi amaçladığını biliyoruz. Burjuva basını'nın asıl amacı bu yolla, genç kışmlara seslenebilmektir. Amacı gerçekten bizim sorunlarımızı sahip çıkmak değildir.

Bir de şurası açıktır ki Türkiye'deki askerlik bedeli 2,5 milyon yam. 5 bin marktır. Bu parayı da ancak gelir düzeyi yüksek

Birlikten güç doğar

Bölgede 67'nin ilk 35 saat haftalık eyleminin başarılı olduğu sonucunla.

Sendikamız İGM grubesinin karar: 20 Mart 87 tarihinde bölgede önemli görüldüğü fabrika ve işyerleri tüm vardiyaatı olmak üzere normal iş sürseden bir saat önce kart basılıp evlerine gidecek, çağrısı böle işçileri için yeni bir uyandırıcı bir biçimi olmasına rağmen, eyleme katılım beklenen oranın üzerinde olması sevindirici bir yanı olduğunda işçi iysverenlerin istemi olan cumartesi normal iş gününe dönüşümüne ve haftalık çalışma süresi 60 saat olması

şahısların banka hesabına gönderilmektedir. Banka hesabı: **Verein für Völkerverständigung und Solidarität e.V., Konto-Nr.: 219004090 BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg.**

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi
Ülkesi

Abone Fişi
6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarihi:

Abone ücretini **Verein für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** hesabına yollanınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuza **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih: İmza:

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)
ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim yetkilemesime)

Ich ermächtige Sie hiermit, wiederholt, die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu maziya her an gelen alabilmek üzere TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)
Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)
Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)
Strasse, PLZ, Ort:
(Adresi)
Mein Bank/Postcheckkonto bei:
in:
(Bankamın/postahaneinin adı)
(Yeni)
Konto Nr.:
(Hesap numarası)
Datum:
(Tarih)
Bankleitzahl:
(Banka numarası)
Unterschrift:
(İmza)

	Abone bedeli					
	F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviç
6 aylık	30 DM	600 BF 120 Km	90,- FF	9,- £	35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km	180,- FF	18,- £	70 G	190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Verein für Völkerverständigung und Solidarität e.V., Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herstellung:** Infomedica, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co., Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219004090, BLZ 350 500 00 **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temunkilleri:** France-Paris Tel: 1-42597402 **İsviçre Tel:** 21-335691 **Hollanda-Den Haag Tel:** 070-890 336 **İngiltere-Londra Tel:** 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag Tel:** 01-707506 **İsviç-Stockholm Tel:** 08-7401941

örün ortaklaşa oluşturulduktan bir grüvin kurulu. "FEBAG" olarak adı geçen bu girişimin amacı, Federal Almanya'da bulunan an-neleri, babaları, gençleri ekono-mik yönden çokteler askerlik bedelinin indirilmesi idi. 83'ten bu yana geçen süre içerisinde geniş kesimleri kucağından bu birlik, Türk hükümetinin kendile-rinin döviz sağlayın birer araç olarak görmesine karşıyduyuş savaşım sonucu askerlik bedeli-ni 15 bin marka indirmişlerdir.

Yukarıda değindirmiş gibi her ailenin büyük bir problemi olan bedel sorununa burjuva basını da yer ayırmakta idi. Soruna sa-

DUYURU
Stuttgart İçişleri Birliği ve Stuttgart Gençler Birliği çalışmalarını "İçişleri Gençlik Merkezi" adıyla Wilhelmstr. 26, 7000 Stuttgart - Bad Cannstatt adresinde sürdürmektedir.

ermis verlag

Yaynevimiz hizmet zincirine yeni bir halka ekledi. Türkiye'de pikan tüm kitapları, en ucuz bizden temin edebilirsiniz. Çeşitli renk hakkında daha ayrıntılı bilgi isteyenlere, 0,80 pflik pul karşılığında katalog gönderilir.

Kitap bedelleri banka hesabımıza yatırılıp makbuzun bir kopyası bize letidildiğinde kitaplar size gönderilir. Ödemeli olarak isteyenlere kitap gönderilir. Posta giderleri alıncaya aittir.

Kitabın adı	Yazarın adı	DM
Gülen Adı	Umberto Eco	18.00
Nizamîye Kapisında	Sadice Çekmecici	5.00
Gülülinin Solduğu Akşam	Erdal Öz	11.00
Yön Hareketi	Hikmet Özdemir	12.50
C. Arcayürek Açıklyor	10 Citi birarada	70.00
Bir İhtilal Daha Var	Örsan Öymen	15.00
Şimdi Saat Kaç	Ferit Edgü	18.00
Kerbela	Bekir Yıldız	6.00
Edebiyat, Barış, Özgürlük İçin	Atilla İlhan	12.00
Ulusal Kültür Savaş	Atilla İlhan	9.00
12 Eylül Günleri	Kemal Anadolı	10.00

Ömer Seyyettin-Bütün Eserleri, Salt Fakir Bütün Eserleri, Hasan Hüseyin-Bütün Şiirleri, Atilla İlhan-Bütün Şiirleri, Muzaffer İzgü-Mizah DİZİSİ, M.Şevket Esendal-Bütün Eserleri, J.Steinbeck-Bütün Eserleri, E.Hemingway-Bütün Eserleri, Kemal Tahir-Bütün Eserleri, Dünya Çocuk Klasikleri, Haldun Taner-Bütün Eserleri, Doğan Avcıoğlu-Bütün Kitapları, Orhan Kemal-Bütün Eserleri, Sevgi Soysal-Bütün Eserleri

İsteme Adresi: Ermis Verlag, Postfach 10 16, 4300 Essen 1.

Hesap Numaralarımız: Ermis Verlag, Sparkasse Essen, Konto Nr.: 7127703-BLZ: 360 50 105

Ermis Verlag, Postgironet Essen, Konto Nr.: 4528 46-437 BLZ: 360 100 43.

suranlarımıza sahip çıkarak dedi-
Bir de şurası açıktır ki, Türki-
ye'deki askerlik bedeli 2.5 mil-
yon yani 5 bin marktır. Bu pa-
rayı da ancak gelir düzeyi yük-
sek olan bir azzinlğ, patronla-
rın çocukları edemekteler. Diğer
kesimler bu parayı ödeyemediği
için direk askerlik yapma du-
rumundadırlar. Şunu somak is-
tiyoruz, bir Almanya'da emeğini
satan işçiler Türkiye'deki patron-
lardan daha mi zenginize biz-
den 15 bin mark onlardan 5 bin
mark almamakta.

FAC/Wiesbaden'den bir okur

TEŞEKKÜR
Cevat ve Kemal'in sün-
net düğününün gerçekleş-
mesinde yardımları olan, kati-
lan tebrik gönderen tüm
dostlarımızı teşekkür eder,
esnikler dileriz.
Kıraz ve Maskar aileleri

Sendikamız İKMM übesinin kararı 20 Mart 87 tarihinde bildirge
önemli görüldüğü fabrika ve işyerleri tüm vardiyanları olmak üzere
normal iş süresinden bir saat önce kart basılıp evlerine gidilecek,
çağrısı bölge işçileri için yeni bir uyanı grev biçimi olmasına rağmen,
eyleme katılım beklenen oranın üzerinde olması sevindirici
bir yanı olduğı gibi işverenlerin istemi olan cumartesi normal iş
gününe dönüştürülmesi ve haftaak çalışma sureli 60 saat olması
görüştürme karşı kesin ve sert bir cevap da vermiş oldu.

Çalıştığım Zahrnat Fabrikası beşyüzü aşkın Türkiye'li olmak üzere
1200 yabancı işçisi olup toplam 6 bini aşkın işçi çalışmaktadır.
20 Mart uyanı grev çağrısına Zahrnat Fabrikasından katılım oranı-
nın yüzde 80-90 olduğu tahmin edilmektedir. Bu oranın yabancı
işçiler içerisinde yüzde 95'in üzerinde olduğunu rahatlıkla söyle-
yebiliriz. Bu eylemde de bir kez daha gösterildi ki yabancı işçiler
Alman işi kardeşleriyle birlikte kendi sendikalarının emrinde.
Toplulaşma komisyonlarında sendika, sözcülerimizin getirdikleri
öneri ve istemlerine sahip çıktıkları kanıtlanmış oluyor. "Birlikten
güç doğar". Yaşasın yerli yabancı işçilerin birliği.

FAC/Schwäbisch Gmünd'den bir okurumuz

İLÂN
2. BASKI
Yenilenme ve Kadro Politikası
M. GORBAÇOV
(27-28 Ocak 1987 tarihinde SBKP MK Plenumunda Gorba-
çov'un okuduğu Politik Büro Raporu)
Not: Siparişleriniz için isteme adresi: Ermis Verlag, Postfach
101016, 4300 Essen 1.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1. 12 Eylül 1980'de ülkemizde askeri
cuntanın yönetime el koymasıyla faaliyetine son verilmiş,
ülkümüzde ve dünyada barış ilkesi ile birlikte, baskı ve
sömürüye de karşı olan Türkiye Barış Derneği Başkanı-
nın soyadı - Halif sis, 2. Küçük çocukları korkutmak
için uydurduğu imgesel bir varlık - Vücudta iri olduğu
halde direnci az olan, iş yapmayı sevmeyen kişilere
yönelik olarak söylenen bir tanımlama, 3. (Tersi) Eski
Mecopotamya uygarlığından bir - (Tersi) Çin'de ö-
nderlik etmiş olduğu kültür devrimi ile tanınmış politi-
kacının ön adı - Başlıca içeceğimiz, 4. (Tersi) Elektrik
dalgalanması ses yayını yapan istasyon veya bu tesisin
yayınlarını alan aygıt - Alfabede bir harfin okunuşu,
5. Sovyetler Birliği'nin oluşturulan 15 cumhuriyetten biri -
Cinsellik, cinsiyetli ilgili olan, 6. Biçme ya da keskin
gizgili geometrik şekil - (Tersi) Birinin buyruğunda olan
görevli, 7. (Tersi) Tokatın bir ilgesi - Güçte bir oyun adı, 8. Kural olarak benimsenmiş, yerleşmiş
ölçü - (Tersi) Fizyolojik nedenlerle hastanın duyma, anlama ve hareket yeticilerinin tümünün ya da bir
kısmının yitimiyle görülen dalgınlık durumu, 9. Telefonda hiap sözü - Üzeneye yapı kurmak amacıyla
ayrılmış yer - İsyankar, 10. Toplum tarafından hoş görülmecek, utandırılacak olay veya skandal - (Tersi)
Sovyetler Birliği'nde bir nehir.

YUKARIDAN SAĞA: 1. Kurtuluş Savaşının ünlü zaferi, 2. Dolaylı olarak alantı - Kimyada kriptنون
simgesi - Boğa güreşindeki başırs, 3. Bir litre suyun sıcaklığı bir derece yükseltmek için gereken
iş miktarı - (Tersi) Kolay olmayan, 4. Kraliçe - Büyük, ulu (Eski dil), 5. (Tersi) Türkü, türkü havası - Oyularak ya-
pılan süs - Bir renk, 6. (Tersi) Yıkanılan yer, yunak - Müzikte bir nota, 7. (Tersi) Kas - Türk müziğinde bir makam
adı, 8. Bebekler için hazırlanan yiyeceklerin genel adı - Bir sanat yapıtında işlenen konu, düşünce ya da ana konu,
9. (Tersi) Limonluk, 10. Rutubetten diğer maddelerin yüzeyinde oluşan madde - (Tersi) Nakış yapılan uşa, 11.
Çok acayip, şaşılacak şey (Tersi) Notada duraklama işaretli, 12. (Tersi) Sahip, iye - Giresun'un bir ilçesi.

GEÇEN SAIDAKI BULMACININ ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Namakemal, 2. Antikabir, 3. Dö, 4. Sık - raş, 4. Şiar - Budizm, 5. İrk - Aa - Meal,
6. Bi - Ozon, 7. Esin - Bastıl, 8. Mars - Ak, 9. dl - lapO - Elma, 10. İleç - Baytar.
YUKARIDAN SAĞA: 1. Nakşebendi, 2. An - İris - İl, 3. musak - İs, 4. İur - On - İN, 5. Kkk - Az - Maç,
6. Ka - Kaobap, 7. Ebru - narOB, 8. Niad - Ss, 9. Arşimed - Eyy, 10. Azeri - Lİ, 11. Ma - Lama, 12. Ton - La - Kar.

İnönü açlık grevindeki Erdemir işçilerini ziyaret etti ve sorunlarını TV'den duyuracağına söz verdi.

12 gün açlık grevi yapan 3 Erdemir işçisi eylemlerine son verdi

İnönü: "Bize sağ olarak daha çok lazımsınız"

Ereğli Demir Çelik Fabrikalarında sendikaların belirlenmesi için referandum yapılmasını istedikleri için işten atılan 7 işçiden 3'ünün başlatıkları ölüm orucu sorunlarının radyo ve televizyondan Erdal İnönü tarafından kamuoyuna duyurulması üzerine 12. gününde sona erdi.

Otomobil-İş sendikasının Ereğli şubesinde ölüm orucunu sürdüren işçileri ziyaret eden ve işçilerden ölüm orucunu bırakmalarını isteyen SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün bu teklifi grevin 12. gününde ve artık kuvvetlenmiş işçiler tarafından reddedildi. "Referandum istedikleri için işten atıldıklarını, demokrat insanlar olduklarını ve mücadelelerini sonuna kadar sürdüreceklerini" açıklayan işçiler, ısrarlar karşısında İnönü'nün sorunu ve Erdemir'deki olayları anlatan bir basın toplantısının TV'de yayınlanmasından sonra ölüm orucuna son verebileceklerini söylediler. Fikri Sağlar'ın oruca hemen son vererek, Ankara'da birlikte basın toplantısı yapmaları önerisini ise kabul etmediler.

Ankara'ya dönen İnönü'nün akşam haberlerinde TV'de yayınlanan basın toplantısından sonra Erdemir işçileri eylemlerine son verdiler. İşçiler yapıpılan yazılı açıklamada, "Biz Erdemir işçileri adına direndik, biz demokrasi için direndik. Eyleminiz başarıya ulaşmıştır." dediler.

Bilindiği gibi Erdemir işçilerinde 12 Eylül'den beri serbest toplu pazarlık yapılamıyor ve 5 bin 624 işçi işyerinde yetkili sendikadan belirlenmesini bekliyor. İşçiler tarafından Bağimsız Otomobil-İş sendikası ile Türk-İş'e bağlı Türk-Metal arasında süren yetkili uyumazlığının çözülmesi için en iyi yolun referandum olduğu söyleniyor.

Türk-İş için DGM'de soruşturma açıldı

9000 işçi grevde

Petrol-İş Sendikası grev kararı • İşveren grev kürsüğü yapıyor lar engeldir. Grevdeki işçiler için

Konya'nın Çumra ilçesinde alçak uçuş yapan uçak büyük hasara neden oldu

F-111 alçaktan uçtu

Federal Almanya'da büyük tepki toplayan alçak uçuşların Türkiye'ye kaldırılması planı ört basılamaz. Konya'ya bağlı Çumra ilçesi üstünde F-111 savaş uçağı alçaktan uçarak hasara yol açtı.

27 Mart günü İncirlik Üssü'nden kalkıp, Konya Akşaray yakınlarındaki poligonunda atış tatimleri yapan Amerikan savaş uçağı geri dönerken Konya'nın Çumra ilçesi üstünde alçak uçuş yaptı. Alçak uçuş sırasında ses duvarını aşan uçak patlamaya neden oldu ve ilçede 500'ün üzerinde ev ve işyerinin camları kırıldı, duvarlar çatladı. Akminare ve Bardakçı camilerinde de hasara yol açtı.

F-111 savaş uçağı yaklaşık 50 milyon lira zarara yol açarken alçak uçuştan en çok hastalar ve uyuyan çocuklar etkilendiler. Kadınların ve çocukların buylığı gözlenirken patlama yere halkında panik yarattı, pek çok kimse korkudan geceyi sokakta geçirdi.

Olaydan sonra Çumra'nın ANAP'lı Belediye Başkanı Kerim Embel büyük hasar olduğunu söyleyerek "Uçakların alçaktan uçuşları önlenmelidir" dedi. SHP Konya İl Başkanı Recai Ersoy da Çumra'daki olayı tüyler ürpertici olarak nitelerken, "Konya'nın Karapınar ilçesinde de kurulması için çalışmalar yapan atış üssüsünün son derece zararlı olacağı yolunda birçok açıklamalar yapıldı. Bunun zararlı olduğunu söyledik" dedi.

Zararın NATO'dan talep edileceğini açıklayan yetkililer, zarar tes-

biti yapıldığını ilk etapta Konya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'ndan 25 milyon yardım çıkartıldığını söylediler.

Öte yandan 30 Mart günü Federal Almanya'da Ruhr bölgesinde Wesel'e bağlı Hünxe'de İngiliz Tornado savaş uçağı alçak uçuş yaparken düştü. Uçağın her iki pilotu da paraşütle atıldılar, birisi ağır yaralandı. Etrafı fırlayan düşen uçağın parçaları 30 evde hasara yol açtı. Çevrede panik ve korku yaratan olay 2 milyon mark zarara neden oldu.

Gazetemizin 95, 96 ve 98. sayılarında Federal Almanya'da yapılan ve Konya'ya kaydırılmak istenen alçak uçuşların insanı sağlığı, doğa ve binalar üzerindeki olumsuz etkileri, Federal Almanya'da buna karşı oluşan tepkileri geniş olarak yermiştik. Bizzat Türkiye'de Genelkurmay Başkanlığı tarafından Konya'da bu amaçlarla kullanılmak üzere kurulacak olan NATO Üssüne talin olunurken, geniş muhalefet gücleri buna karşı çıkmışlardı. Son iki olay bu tepkilerin haklılığının bir göstergesi oldu.

Çumralı kadınlara da kırılan camları temizlemek düştü.

Kürdistan'da Türk Silahlı Kuvvetlerinin Irak'taki Kürt köylerini bombalamak amacıyla yaptığı son "sınır ötesi hareket"tan ve operasyonlarından sonra basında daha sık tartışılmaya başlanan "Kürt sorunu" ve sorunun çözümüne ilişkin sorumuzu Sosyal-İş Sendikası Yürütme Kurulu üyesi Zeki KILIÇ yanıtladı.

Ulusal sorun işçi sınıfının temel sorunudur

Kürt halkının varlığını red ve inkar etmek, grmide kadar ki bütün burjuva iktidarlarının resmi devlet ideolojisi olmuştur. İrkçi, soven, milliyetçi politikaların özü ve ana doğrultusu, değişik zamanlarda değişik biçimlerde uygulanmaya konmuş olsa da, değişmemiştir.

Ne var ki 12 Eylül'e başlayan dönemde, Kürt düşmanlığı, okusun ve sınırı olmayan ilan edilmemiş bir savaşa dönüştü. Kürt halkı, geri çekilebileceği sınırların en son noktasına gelip dayandı. 12 Eylül'den hoşnut olmayan burjuva çevreleri Kürt halkını, iki yüzlü politikalarla oyaltmasına olanak kalmadı. Kürt halki kendisine sahip olmasını talep edenlere karşı ten-

lucülerin "Kürt tehlikesi" diyerek yürüttüğü saldırılar, maceracı politikaya karşı çıkarak; diğer kütbunda ise 12 Eylül'ün en gerici çevreleri bulunmakta, böyle bir sallaşmanın netleşmesi olanakları doğmaktadır. Henüz yeterli olgunlukta çok uzak da olsa, bu süreç Kürt sorunu üzerindeki tartışmaların yoğunlaşmasına ve yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Açık ki, bu sallaşmanın derinleştirilmesi sadece demokrasi savaşını bakımından önemli olmakla kalmayacak, aynı zamanda rejimin, irkçi, soven milliyetçi saldırılar politikasının da temellerini sarsacaktır.

Çözüm peşine; öncelikle şu noktanın altını

9000 işçi grevde

Petrol-İş Sendikası grev kararı aldığı 67 işyerinden 32'sinde daha grev uygulamasına başladı. Böylece grevdeki işçi sayısı 9 bine ulaştı. Grevlerle ilgili açıklamı yapan Petrol-İş Sendikası Başkanı Cevdet Selvi, yasal güdülcü ve engelleri rağmen greve çıkılmasını, işçilerin içinde bulunduğu bunalımın ve sıkıntının açık göstergesi olduğunu belirttik. "Açıkça dur demek, hak-sızlığa yeter demek, ve baskılara son vermek için" Kocaeli, İstanbul, Adana ve İzmir'de miting ve yürüyüşler, kapalı salon toplantıları da yapacaklarını söyledi.

• İşveren grev kırıcılığı yapıyor

Petrol-İş'in grev kararlarına karşı 67 işyerinde lokavt uygulanancağı açıklanan Kiplas İşverenler Sendikası lokavt uygulamasından vazgeçti. Ancak bu kez işçilerin evlerine tek tek mektup göndererek Petrol-İş Sendikası'nı suçlayan ve grevden vazgeçmesini isteyen işveren sendikasının bu uygulamaları Cevdet Selvi tarafından grev kırıcılığı olarak nitelendirildi.

• Grevlerle dayanışmaya çağrı

Türk-İş Genel Teşkilatlarında Sekreteri Orhan Balaban da bir açıklamaya yaparak Türk-İş'e bağlı diğer sendikaların üyelerini grevdeki işçilerle dayanışmaya çağırarak, "Sendikaları birbirleri ile maddi dayanışma yapmasına yasa-

lar engeldir... Grevdeki işçiler için diğer sendika üyesi işçiler başta bulunabilirler. Yarnı grevdeki işçilerin sıkıntıya düşmesi olasıdır. Bu işçilerin aç bırakılması lazım. Aksi takdirde grevler başarıya ulaşamaz. Bu durumda ülke çapında grev diyenlere, gelin genel bir dayanışma yapalım diyorum," dedi.

Türk-İş'in TBMM'ye yapmak istediği yürüyüş eyleminde suç unsuru bulan Ankara DGM Savcısı, Türk-İş ve eyleme katılan sendikacılar hakkında soruşturma açtı. Savcılık tarafından "yasalara aykırı gösteri yürüyüş eyleminde bulunmak" la suçlanan Türk-İş'in karar defterlerine de polis tarafından el kondu.

Türk-İş Yönetim Kurulu konuya

ilişkin açıklamasında, anayasal bir hak olan dilekçe hakkını kullandıklarını ve eylemlerini engelleyen siyasal iktidardan anayasa suçu işlemiş olduğunu söyleyen, soruşturma karşı tenkilde de gelmeye başladı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, DGM aracılığıyla Türk-İş'in karışmasını çıkartma vahim bir hata olduğunu, demokrasinin temel unsurlarından birisi olan işçi haklarını ayakta tutmaya çalışmaları, bütler girişimlerin kinseye yaran olamayacağını açıkladı.

Türk-İş'e dayanışmasını bir telgraf ileten Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ise, yürüyüşün polis tarafından engellenmesini kınayarak, Türk-İş'e savaşımında mat desteğini sürdüreceğini belirtti.

Kürt düşmanlığı, ölümcül ve sınırlı olmayan iktidara sahip birleşik birleşim. Kürt halkı, geri çekilebileceği sınırı en son noktasına gelip dayandı. 12 Eylül'den hoşnut olmayan burjuva çevrelerin Kürt halkını, iki yüzü politikalarla oyalamasına olanak kalmadı. Kürt halkı kendisine sabrı olmasını tek endenele karşı tepkisini açıkça dile getiriyor. O, "Biraz daha bekleyin" yerine "destek" bekliyor. Kendisine kulak vermesini istiyor.

İşte bu durumun, ırkçı, şoven, milliyetçi ideolojileri ve politikalarını on yıllardır ordugu çatışması, sert öngörü duvarlarını zorlamaya, yıkamaya başlandı. Bülent Ecevit'in SHP'li politikacıların, günlük basın etkililiğe geçmelerinin, "Kürt sorununu" tartışmalarında, belirtilen bu olgunun önemli payı olmuştur.

Bir diğer olgu da şudur. Bir yanda Kürt halkı vardır, Kürt sorunu vardır, denilenler kamuoyu önünde, anayasasını ve yasalara yasakları kılarak tartışmalar sürerken; diğer yandan da "Kürt tehlikesi" propagandasına hız verilmekte, silah ve güç kullanılarak Kürt halkı hıza getirilmeye, sözümlere ona boyun eğdirmeye çalışılmaktadır, kendi sınıf iktidarlarını gelecekte bakımından değeriendirilmeden yapan burjuva kesimleri, silah ve güç kullanarak "çözüm" isteyenlerin tutumlarına karşı çıkmakta bu yolu tehlikeli görmektedir. Kürt sorunu, yeniden bir salılaşmaya, kulplaşmaya giden bir sürecin nesnel bir koşulu haline gelmektedir. Bir kutbunda daha başından beri Kürt halkının varlığını, megru ve haklı istemlerini savunun işçi sınıfı hareketi, Kürt ulusal ve yurtsever güçleri, sol, devrimci güçler ve Kürt halkının varlığını açıkça ortaya koyanlar, 12 Ey-

laşma ve yasağılaşma yolacaktır. Açık bir ki, bu salılaşmanın derinleştirilmesi sadece demokrasi savaşımı bakımından önemli olmakla kalmayacak, aynı zamanda rejimin, ırkçı, şoven milliyetçi saldırgan politikasının da temellerini sarsacaktır.

Çözüm gelince; öncelikle şu noktaları altını çizmek gerek:

Demokrasi savaşımı işçi sınıfı ve emekçi sınıfların demokratik güçlerin olduğu kadar Kürt ulusunun da güncel iivedi istemidir. Gelişkin bir demokrasi, ulusal sorunun nihai çözümü yerine açacak olanakları sağlayacaktır. Onun için, Kürt sorununun çözümü yönünde saptanacak taktikleri ve önerileri demokrasi mücadelesinin gereklerine uygun düşmesi, savaşımı daraltması sonucunu yaratmaması önem kazanmaktadır. Ortak olan noktaları önemsemeyi ve öne çıkartmayı, en küçük bir değişimi dahi değeriendirilmeyi, bunu üretilecek politikalarla dikkate almayı esas alan birlikte bir yaklaşma gereksimini vardır.

Ulusal sorun işçi sınıfının temel sorunudur. İşçi sınıfının başkının her biçimine karşıdır. Ezen ulusun özgür olamayacağı işçi sınıfı bilimsel dünya görüşünün ana dayanak noktalarından birisidir. İşçi sınıfı nesnel konumunun gereği olarak enternasyonalizmdir. Bu nedenlerle, o, ezilen ulusun tam kurtuluşu için savaşır.

Yine işçi sınıfı, birliğini sağlamak için de her halkın kendi yazgısını belirleme hakkını savunur ve destekler. Ezen, ezilen ulus ayrımının olduğu hiçbir yerde işçi sınıfının birliği sağlanamaz.

Kürt sorunu, Kürt halkı kendi yazgısına buyruk olma hakkına kavuşmadıkça, sorun olarak kalmaya devam edecektir.

İşveç Parlamentosu'nda Türkiye'deki siyasal gelişmelerle ilgili soru önergesi görüşüldü

Osman İkiz bildiriyor

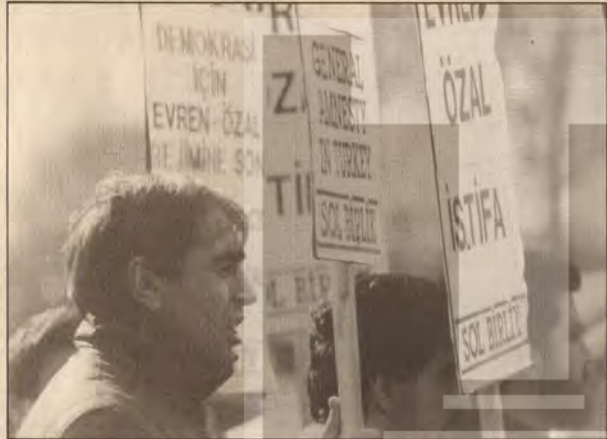
İşveç Türkiye'deki sendikal hak ve özgürlükler konusunda Avrupa Konseyi'ne getirecek. Sosyal Demokrat İşçi Partisi milletvekillerinden Hans Göran Franck'in Türkiye'deki siyasal gelişmeler konusunda verdiği bir soru önergesine yanıtlamak üzere parlamentoda konuşan İşveç Dışişleri Bakanı Sten Anderson Türkiye'deki gelişmeleri Mayıs ayında yapılacak Avrupa Konseyi Bakanlar Konseyi toplantısında gündeme getireceğini belirten öncelikle sendikal hak ve özgürlüklere getirilen kısıtlamalar üzerinde duracağını açıkladı. Dışişleri Bakanı Sten Anderson konuşmasında demokrasi ve insan hakları yerleşinceye kadar baskıların sürdüğünü de kaydederek Türkiye'nin geçerli bir demokrasise sahip olması için önünde çok uzun yol olduğunu da söyledi. Türkiye'de işçilere ve dayak gibi muamelelerin hâlâ yapılmakta olduğunu, Güneydoğu Anadolu'da terö-

ristlere misilleme sırasında sivil insanların öldürüldüğünü ve 264 DISK üyesinin mahkum edilerek, örgütün feshedilmesini demokrasise geçiş engelleyici unsurlar olarak göstererek Sten Anderson bütün bunlara rağmen demokrasise geçiş sürecinin devam etmekte olduğunu da belirtti. Soru önergesi sahibi Hans Göran Franck, Sten Anderson'un yanıtını tamtim edile bulurken İşveç ve Batı Avrupa ülkelerinin Türkiye'deki insan hakları uygulamaları konusunda Avrupa Konseyi'ni uyanık tutması gerektiğini öne sürdü ve insan haklarına saldırıların sürmesi halinde Türkiye'nin Konseyi üyeliğini de düşmesi gerektiğini söyledi. Konuyla ilgili sözlenen Halk Partisi milletvekili Hardar Kars ile Komünist Parti milletvekili Hans Petersson da Türkiye'nin Konseyi üyeliği ile ilgili kaygılarını açıklayarak Dışişleri Bakanı'nın görüşlerini sürdürdü. Dışişleri Bakanı Sten Anderson da

üyelik konusunun Konseye getirilmesinin yararsız olacağını belirttik. Bu konuda İşveç ve Norveç'in yalnız kalacağını söyledi. Bakan ayrıca Türkiye'den siyasi ve sendikal çevrelerden gelen öneriler doğrultusunda baskı yollarının sürdürülmesine devam edileceğini belirtti.

Hans Göran Franck

Özal İngiltere'de protesto edildi

Amerika'daki masraflı by-pass ameliyatı sonrası İngiltere'ye gelen Özal Sol-Birlik taraftarlarına protesto edildi. Londra'da, 27 Mart günü Özal'ın kaldığı geçelgi 521 bin TL olan Grosvenor House otelinin önünde düzenlenen protesto gösterilerinde Evren-Özal istifa,

işkencinin hesabı sorulacak, Kürdistan'da soykırma son gibi sloganları atıldı. 2 saat süren gösteriye 100'ye yakın Türkiye'li göçmen katıldı. Demokrasinin güçlenmesi için gelmiş geçmiş in çarpış başbakanı olarak adlandırılan Özal İngiltere'de de Rabia'nın hesabını

soran göstericilerle karşılaşma şansına döndü. İngiliz demokrasisi güçlenince de protesto edilen ve bir günlük ziyaretinde resmi hiç bir görüşme için muhatap kabul edilmeyen Özal 29 Mart pazar günü Türkiye'ye döndü.

Halit Karaman

Chrisavgi Katardoy

Samiya Çayıröglü

Savaş değil görüşme

Son günlerde, Amerikan, Kanada ve Federal Alman petrol şirketlerinin Taşoz adası yakınlarında petrol arama girişimi ile alevlenen Türkiye-Yunanistan arasındaki gerginlikle ilgili F.Almanya'da yaşayan göçmen işçilerin görüşünü aldık.

Soner Gürler bildiriyor

Çukurova'nın tepelerini düzlerini, Yangın yerine çevirdiniz. Şimdi ne yer ne ipeç ora halkı / Akla-nıza gelmedi mi hiç. / Bir daha içtiyemeyim ağzınızdan, / Bu nisan tarifi lufunı, / Onbinlerce yiğide mal olur beyler, / Şanlı bir generalın şanı, diyerek başlıyor sözlerine Flora Tassidu isimli biri Yunan kadını (Yunan kadınının yamı ya-mak Almancayla söylediği bu si-ri arastırırım. Tsa-O Sung isimli 900 senelerinde yaşamış bir Çin sa-rininin şiiriyim, Türkçesini Can Yü-cel yapmış) "Şimdi bir seüle nasal olurup konuşabiliyarsak, işle bil-kelerimizdeki anlaşmazlıklar bizim ülkelerimiz değil Birleşik Amerika varıyor ki ben sıkıpkıllara hem

Gözü dönmüş savaş kıskırtıcılığına bir örnek

ben anlamadım gitti. Bunların hepsini, ama hepsini size şikayet ediyorum. Benim anlayışına göre basın yayın avarlarının en birincil görevi halkın birbirine dost et-mek için yamı yapmak, halkları birbirine düşman kılmak için yayın yapmak, halka karşı olmak demektir.

Bastı'ların evi bir bayram yeri gibi, ikide bir kapı çalınıyor, ya bir kapı komşusu ya da bir akraba kapıdan kafasını uzatıyor ve evde misiniz diyerek dahıyör içeri. Evim için zaman zaman onlarca kişi ya-ıyor. Tam bu sırada biz Kaya Filiz

arkadaşlarımdan da hemen hemen aynı şeyleri duyuyorum. Bizler iki değişik halkın parçaları insanlar olarak savaş istemiyoruz. Bu orta-

hemen arkasını ekliyor, "Düşünün bir kere, yeryüzünün en soğuk hay-vanı olarak insanın yılan bile yay-gının ortasında kalması da kendine değil de yavrusuna düşmüştü ilk olarak. Ben il. Dünya Savaşı 4 ya-sında bir çocukken gördüm. Hatırlamı baham ve annem bizi kaptırdılar dağ tepede meden, kendilerinden önce de bizi düşü-nürlerdi. Ben bir anne olarak ne oğlumu oradan oraya kaçırmak ne de ölecek oğlunun arkasından ağ-lamak istiyorum.

Röportajı tamamlayıp da eve dö-nülebileceğimizi zannettikimiz bir sı-ra-da Türkiye'nin Malatya ilinden Halit Karaman'la karşılaştık. Kendi-biz sorduklarımla karşılaştık. "Bu adamlar, bu mahvedecekler kardeşim, Bulgaristan'da Türklerin isimlerini değiştiriyorlar diye, kendilerinin gerici olduklarını unutup irtica İran'dan geliyor diyerek, te-ğörist kovalıyorsunuz diye Kerkük'e girmeniz provalarını Irak toprak-larını bombalayarak, Türkiye'de

Brémen Eyalet Başkan Yardımcısı yurtdışında yaşayan T.Baış Derneği yönetici ve üyelerine resmî kabul verdi

Türkiye Barış Derneği'nin 10. yıldönümü kutlandı

Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi 3-4 Nisan 1987 günleri Bremen'de Türkiye Barış Derneği'nin 10. yıldönümü nedeniyle kut-lama toplantıları düzenledi.

3 Nisan gecesi Niederdeutsches Theater'da yapılan kültür toplantı-sında 600 kişi katıldı.

Kutlama toplantılarına Aydınlar Girişimi tarafından davet edilen, ancak kendisine yurtdışına çıkış iz-ni verilmeden Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem bir mesaj gönderdi. Dikerdem mesa-jında "Barış ve demokrasi uğru-nunda savaşma katkısı bulunmak için yurt içinde ya da yurt dışında bulunmanın herhangi bir ayrıcalığı yoktur," diyor.

Türkiye'de barış hareketinin ilk örgütü Türk Barışseverler Cemiyeti kurucusu ve başkanı, TİP Genel Başkanı Behice Boran geceye ka-tılacak birçok kişiyle birlikte bir konuşma yaptı.

Türkiye Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun gecede yap-tığı konuşmada Türkiye Aydın-larıyla Dayanışma girişiminde teşek-kür ederek başladı. Konuşmasında dünyamız tehdit eden nükleer si-lahlanmaya, Türkiye'nin NATO ya ve ABD'ye bağlı bir ülke olarak ve içinde bulunduğu bölgenin öz-gül koallan nedeniyle savaş teh-lifesiyle karşı karşıya bulunduğuna dikkati çekti Enis Coşkun "Ülkemize ve bölgemize yönelik tüm bu gelişmeler karşısında hal-kımızın barış özlemini dile getire-cek örgütleri barış savaşına, 10 yıl öncesine göre daha fazla gere-kimsi var" diye konuştu.

DBK Konseyi Sekreteri Evgu-nia Kiranova Bremen Friedenstror-m'dan Ekkehard Lenz, Yeşil-ler'den Petra Kelly, Gerd Bastian birer selamla konuşması yap-tı.

4 Nisan cumartesi günü öğle üzeri Bremen Eyalet Başkan Yardımcısı Belediye 2. Başkanı ve aynı zamanda Sağlık ve Sosyal İş-ler Bakanı olan Henning Scherf, toplantılara katılmak üzere Bre-men'de bulunan, Avrupa'da polit-ik sürgün olarak yaşayan BD yö-netici ve üyeleriyle kutlama komite-si beldeyi binasında kabul ede-rek kokteyli verdi ve resmî-kabule katılan 15 kişiyle birlikte öğle ye-meği yedi.

Scherf, resmî-kabule yaptığı konuşmada, Barış Derneği üye ve yöneticileri birlikte olmayan duyduğu memnuniyeti dile getir-dikten sonra, T.Baış Derneği'ni ve onun mücadelesini destekliyo-ru, dedi. Başbakan Yardımcısı Scherf yemekten sonra Bremen Üniversitesi'nden açık oturuma da katılacak bir selamla konuşması yaptı.

Bremen Barış Üniversitesinde barış paneli

4 Nisan Cumartesi günü Bre-men Üniversitesinin toplantı salo-nundaki açık oturum, üniversite rektörünün açık konuşmasıyla baş-ladı. Behice Boran açık oturumda yaptığı konuşmada Türkiye'deki rejimin, özünde askeri faşist dik-tatörlük olduğunu vurguladı. ABD emperyalizminin bağımlılığı ned-niyle Türkiye'nin "Nükleer sava-şın hemen ağzında" bulunaacağına dikkati çekti B. Boran "Türkiye'de bütün ıleriil söğüşlerin aynı za-manda aktif barış güçleridir. He-nüz kitle hareketleri yer almıyorsa da, savaş karşı, barış için mücadele

Türkiye'de sürmektedir. Daha iyi mücadele günlerinin geleceği ke-sindir" dedi.

Podyumda yer alan Enis Coş-kun bir tebliğ sundu. Petra Kelly, Gerd Bastian, Eberhard Schulz, Poster D.Lüderwald, Klaus-Liebe Hartort, "Dünyada Barış ve Türki-ye" konulu açık oturumda Türki-ye'ye ilgilinen somut gerekçe-leriyle dile getirecek Barış Derneği'nin yasaklanmasını, yöneticileri-nin yasaklanmasını kınadılar ve bu-nu Türkiye'de demokrasiye geçil-mediginin bir göstergesi olarak de-ğerlendirdiler.

Türkök Prof. Klaus Liebe Har-kort açık oturumda sunduğu tebli-ğinde, Türkiye'ye yaptığı ziyaret-ler sırasında göştüğü Barış Der-neği yöneticilerinden daha hakkın-da edindiği bilgileri ve gözlemleri olarak katıldığı davalardaki izlenimlerini ve davanın gelişimini se-rgiledi.

Bremen'deki 10. yıl kutlama komitesi başkanı bir kamuoyu ça-lışması yaptı. 31 Mart günü Presse-Klub'de çok sayıda basın ve radyo temsilcisinin katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi. Basın top-lantısına Aydınlar Girişimi adına Ali Elioğlu, Prof. Klaus Liebe Har-kort Barış davası konusunda bilgi verdi. Basın toplantısına katılan B. Derneği Öner Kurulu üyesi G.Doğan Günşevr basın ve radyo muha-birlerinin barış davasıyla ilgili so-rularını, canlı bir tartışma yanıtladı ve ilgilene dinletti. Hafta bo-yunca Bremen Radyosu, T. Barış Derneği yöneticileri röportajlar, duyuru ve yorumlardan oluşan 7 yayın yaptı.

menin yollarını aramaları, bizi, yani halkları birbirine düşürmeye hiç hakları yok. Ama bunu yapabilecek durumda pek değiller, çünkü aramızdaki anlaşmazlıklar bizim ülkelerimiz değil Birleşik Amerika yaratıyor ki, hem zinkilerle hem de bızinkilerle daha fazla silah satılabilsinler ve aramızdaki uyumsuzlukları faydalanırlar" diye devam ediyor sözlerine Flora.

Basri Çayiroğlu

Bir Yunan kadınının, bir Türk-Yunan savaşını saçma bulması bile güç verdi. Bizim vatandaşların aynı konu üzerinde ne düşündüklerini öğrenmek de ilginç olsa gerek diyerek, Heilbronn yakınında Willsbach köyünde bir Türk ailesinin kapısını çaldı. Basri Çayiroğlu Türkiye'nin Ordu ilinden buralara çalışmak üzere gelmişler, bir de küçük yavruları var. Kendisine Türk-Yunan gerilimi için düşüncüklerini sorduğumuzda Samiye, bizim sözlerimizi bitirmemizi bekledim yerde yan emekleyen yavruya dönerek yan gözle bakıyor. "Suna bak suna, bir savaş demek bunların bu yaşta öldürülmesi demek, bu çocuk bu kadar ufak olmasa da büyükçe olsaydı o zaman da cephe-de ölmesi demekti, belki de bu yavruyunun habasız kalması anlamına gelebilirdi" diyor Samiye ve ekliyor, "Baktık artık her sene yeni bir şey, ben politikadan pek anlamam ama inanıklı bu politikacıların yaptıkları artık beni rahatsız eder oluyor, benim size diyebileceğim fazla bir şey yok" diye ekliyor.

Samiye Çayiroğlu'nun kestiği yerden konuşa Basri konuya devam ediyor: "Radyoları, televizyonları, gazeteleri hem muhtemel bir Türk-Yunan savaşından söz ediyorlar ve kahramanlık naraları atıyorlar. Bunlar ne biçim yayın organları

gibi, ikide bir kapı çalıyor bizi, bir kapı komşusu ya da bir akrabası kapıdan kafasını uzatıyor ve evde misiniz diyecek dalıyor içi. Evin içi zaman zaman onlara keyfiyi aşıyor. Tam bu sırada bizi Kaya Filiz ile tanıştırıyor. Sorumuzu Kaya'ya da soruyoruz.

"Biz işimizi gücümüzü bırakmışız, Yunanistan'a nasıl saldırımlar diye düşünüyoruz, Yunanistan da bize nasıl saldırımlar diye düşünüyor. Benim bu bölgede tanıştığım Yunanistanlı insanlar var ve kendilerinden de hiçbir şikayetim yok, çok da iyi geçiniyoruz, onlara silah çekmeye de hiç niyetim yok, onların da bana silah çekeceklerini zannetmiyorum. Genelleri bizi birbirimize karşı süreçlerine, kollarını kendileri paylaşıyorlar."

Nyazi Göki: "Ben de savaşa karşı bir insanım, insanları birbirleriyle güzel güzel anlaşarak yaşama şansını durdurken, savaşmaları da çok kötü buluyorum. Eğer iki ülke arasında birerli nedenlerle anlaşmazlıklar varsa ki görüldüğü kadarıyla var, o zaman oturunsun bir masaya ve konuşsunlar anlaşsınlar, böyle anlaşılacaklar hiç bir sorun yok. Bak ben savaşa karşı olduğumu söylüyorum, Yunanlı

Kaya Filiz

lılar kızıştırırlar, bizim istediğimizi yanlış madde olarak görürler kimin isteminin bile dayatıldığını düşünmemizde fayda var."

Yaşı 50, kocası geçtiğimiz sene vefat etmiş bir Yunanlı kadını olarak tanıdık. Chrisavgi Koutadzu, kocasının aldığı 297 DM maaşla yaşama çalışıyor, biri erkek biri kız iki çocuğu da yetiştirmeye çalışıyor. Henüz öğrenimlerini tam olarak tamamlamamış olan çocukları aldıkları devlet yardımlarıyla geçimiyse çalışıyorlar.

Chrisavgi Koutadzu, bize bir Yunan atasözünü anlatıyor ilk sözleriyle. "Bir yılan yavrusuyla birlik te yanan bir ormanın göbeğinde kalmış, başlanmış kendi kendine yakınıyor, ah yavrum, simdi yavracak, ne büyük felaket diye" ve

Federal Almanya ve Batı Berlin Yunan Toplulukları Birliği (IOEK) üye Federal Almanya Türkiye İşleri Dernekleri Federasyonu (FİDEF) üst düzey yöneticileri 6 Nisan pazarı günü Türkiye'ye Yunanistan arasında gerçekleştirilen günlerce savaş tehlikesine bile yol açabilecek nitelikteki gerilimi gözlemiş üzere FİDEF genel merkezi'ne bir konuşma yapıyor. Her iki kuruluşun başkanları Kostas Pappas ve Hasmaz Özcan'ın da hazır bulunduğu toplantıda bölgedeki durum değerlendirildi. Türkiye ve Yunan kuruluşlarının yöneticileri iki ülke arasındaki sorunların ancak görüşmelerle çözülebileceğini, halkların kardeşçe yaşamak istedikleri diye belirttiler. Toplantıda en kısa zamanda konuşma ilgili bir ortak basın açıklaması yapılması üzerine görüş birliği varıldı. Ayrıca Federal Almanya'da yaşayan Türkiye'li ve Yunanistanlı ailelerin birbirlerini daha iyi tanımları, mevcut önyargıları yenibilmeleri için birlikte kültür geçelerinin düzenlenmesi ve işi kuruluş arasındaki yurtdışındaki işbirliğimizin sorunlarının çözümü için sürdürülen işbirliğinin geliştirilmesi kararlaştırıldı.

öğün, bulgularına da Türkiye'li isimlerin deştiriyorlar diye, kendilerinin gerilimlerini anlatıp irtica İran'dan geliyor diyerek, terörist kovalıyor diyerek Kerkük'e girmenin provalarını Irak topraklarını bombalayarak, Türkiye'de terörün kaynağı kendilerinin bir yana bırakıp Kürt köylerini yakıp yakıp halkı evsiz haysız bırakarak, Ege'de Yunanistan sorunu yaratarak ne yapmak istediklerini merak ediyoruz. Eğer gerçek sebeplerini anlamıyor ancak bunları çıkarmış değecek, sonunda bir zır delinin dahi yapamayacağı şeyler bunlar. Ne bir komşumuz kaldı, ne bir dostumuz." diye bizim kapamak istediğimiz bu röportajı kapıyor.

Essen muhabirimiz bildiriyor

Galanoponlou Georgia: 20'ya yakın, büro işçisi.

"Son gelişmelerden haberiğim yok. Politik konuları düşünüyorum. Ancak gerginlik yeni geldi. Böyle giderse bir savaş çıkabilir. Gerginliği düşmanlığı yaratırlar politikalar. Halklar arasında yıllarca dümanlık tohumları saçılıyor. Ama yine de halkların savaş istediğini düşünmüyorum. Benim çok Türk tanışım var, ancak onlarla ilk karşılaştığımızda dogrusu korktum, çekindim. Yakınlaştıkça, ilişki kurulduktan sonra ve çok yonümüzün ortak olduğunu gördüm. İşte sorun çözümü burda benice. Birbirimizi tanımalı halklar birbirine yakınlaşmalı."

Georgios Verikoukis: 46 yaşında, restoran sahibi.

"O bölgede konuşmaları gülenimdekiler isteyen Amerika'dan başkası değil. Yunanistan'da adına Ege'de araştırma yapan firmalar Amerikan firmaları. Bir de şu var 20-25 yıl önce ben askerdim. Bir Yunanlı askerler için düşman Bulgaristan'dı, şimdi Türkiye'li çevreler her zaman bir düşman yaratıyor."

Lokantanda gelen Türkler oluyor muhabbakk. Aktarmak istediğiniz anlaşılmaz var mı?

"Dün akşam Türk arkadaşlar buladıldı. Güldük, konuşuk karşılaştık raki içtik. Bir hafta önce işe girmeye olay oldu. Türk bayan yabancılar çalışmak istiyoradı. Gazetelerde gerginlik yazıldıkdan sonra kocası ile geldi. İşsiz olmasın diye babamıçer ileten süresine reddetti. Bir halklar arasında iş bir sorun oluşmuş. Sorunların savaş, zor yoluyla çözülmesine izin vermiyeçim."

DBK Konseyi Sekreteri Evgenia Kiranova Bremen Friedensforum'dan Ekkehard Lentz, Yeşiller'den Petra Kelly, Gerd Bastian birer selamlama konuşması yapıyorlar.

Bremen Türkiye İşleri Derneğinin 44 kişilik kurorsuyla başlayan geceye, Betin Güneş, Başar Derneği'nin 10 yılı için bestelendiği parayla kaldı. Orhan Temur, Şenar Yurdutapan'ın Anadolu aile batesini, dinleyenlerde hayranlık uyandıran sazıyla yorulurken, beyaz perdeye düşen renkli Anadolu manzaralarıyla görsel bir ziyafet sunuldu.

Program Heval'in Rubi Şu'dan sunduğu türküler ve Melike Demirağ'ın küçük kız Zeynep'e bu gece için hazırladıkları başı sarıya son buldu.

duz kine rafetereyler araması, savaşa karşı, başı için mücadele

Eyalet İkinci Başkanı'nın verdiği resepsiyonda, Güdoğlan Görsen, Henning Scherf, E.Kiranova, Petra Kelly, Gerd Bastian, Fuat Bultan.

STRASBURG ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ, TÜRKİYE AYDINLARIYLA DAYANIŞMA GİRİŞİMİ BAŞKANI PROF. SERVER TAMİLİNİN, BARIŞ DERNEĞİ'NİN 10 YILDÖNÜMÜ KUTLAMA TOPLANTISINA, AYDINLAR GİRİŞİMİ ADINA GÖNDERİLDİ MESAJIN TAM METNİNİ YAYINLIYORUZ.

Sevgili arkadaşlarım,

10. kuruluş yılına coşku ile kutladığımız "Türkiye Barış Derneği" Türkiye'li aydınların başı ugruna verdikleri kökü daha önceki yıllarda gelen mücadelelerinin bir aşamasıdır. Emperyalizm aptahotu, kollayıcı, Türkiye'yi dörtlü bir yarımadın sığınması başlatıldı 1950'li yıllarda daha hemen başlarında aydınlarımız başı adına mücadeleye atılmışlardır. 1970'li yılları "Türkiye Barış Derneği" bu hareketin yeni kuşaklarda bir devamıdır, zincirin bir halkasıdır. Bu aydınlar, yalnız çağlarını bir gereğini değil, yaşadıkları toplumun da kökü yüzyılları ötesine gideren özelemlerine yanıt veriyorlar. Bizim halkımız, savaş alanlarında kana hiç dumanın aklıbıldığı için, başı özelemleri her zaman dile getirmiş bir halktır; çağımız ise, başın ne denli zorunlu olduğunu gösteriyor. Bu, hele bugün öylesine bir zorunluluktur ki, insan soyunun yeryüzide kalması kalmaması onunla ilgilidir. Ya savaş bitmeyeceğiz, başı zafer kazancak; ya da nükiler bir cehennemde insan soyu tükenek.

"To be or not to be, o noktadayız"

Böyle bir dünyada, başı hareketi içinde yer alanlar, çağımızdan gerçek hümanistler olarak kısıyorlar. Bizim aydınlarımız işte bu onuru, gerçekten hakemmiş kişilerdir; öyleydir, çünkü bu mücadelede, üstelik çok nankör koşullar altında başlatılır ve sürdürüldü. Türkiye'de 1950'li yılları başı aydınlarımızın karşısında, başı düşmanı güçler nasıl barışlaşmışlar, 1970'li yılları başı aydınlarımızın karşısına aynı güçler çok daha korkunç bir barberlik dikmişlerdir; davalar, hapisaneler, işkenceler, bu aydınlarımızı anlamlı acılar çekmişler. Ne var ki, onlar bütün bu kahrların yitipçe gülmüşlemleri bilmişlerdir, onların yitipçilerinin öyküsü ülkemizin aydın hareketinin onurlu sayıllarıdır. Ya daha şimdiden tarih malıdır. Bu insanları ne bugünkü kuşaklar unuttakları, ne de yankı kuşaklar.

Önlerinde en derin saygıyla eğiliyoruz bu aydınların.

Başı konumunun, emperyalizmin gözü dönmüş maceracı güçlerine karşı, insan soyunu sürdürmenin, bugün her zamankinden ivedi görevlerini sizleri hatırlatmaya gerek yok; ancak konunun Türkiye bakımından daha da ivedi bir yanı vardır ki, o da şudur: Türkiye'nin başına 12 Eylül'e çökeneşmiş rejim, ülkemizi işin olduğu gibi dünya başı karşı adına da bir tehlike olup çıkmıştır.

İpleri emperyalizme oynataban bu rejim, bu saçlanma değeri gerici, bu tepeden tırnağa faşist rejim, yalnız demokrasi ve insan haklarını değil, başı da yemini düşmanlarıdır. Bu rejimi yıkmak, yolları demokrasiden, insan haklarından, başıyana ılerici, demokret, devrimci, tek kelimeyle aydınların gücüne açmak başta Türkiye'li aydınlar için ivedi bir görevdir bugün. Bu görev, hiçbir bahane ile sayıksanlamamalı. İnsanlık ailesine ve onun bir parçası olan kendi halkımıza karşı sorumluluğumuz, ilk görev olarak bugün bunları yüküyoruz bize. Türkiye'de faşist rejimin yüzündeki maskenin indirilmesinde, çok önemli bir rol oynamas olan Türkiye Barış Derneği'nin şu onuncu yıl kutlaması, geleceğe dönük mücadelelerimizde, ileri bir dönüm noktası olsun; hedefleri daha belirgin hale getirsin ve güçlerimizizi tazelesin. Bunun böyle olacağına da inanıyoruz.

Ve hepimizi, bu inançla, sevgilerle, saygılarla, selamlanmış aziz arkadaşlarımız.

Abdurrahman Soyumer Hattingen'de işçilerle konuştu

Duisburg, Hattingen ve Oberhausen'deki çelik işçileri direnişlerini sürdürüyor

Bakkalı, kasabı, manavı ile kent halkı işçilerin yanında

Hattingen, Oberhausen ve Duisburg'daki çelik işletmelerinde yığınsal çıkışların gündeme gelmesi üzerine sadece fabrikalarda çalışan işçiler değil tüm mahalleler, kent sakinleri, dükkan sahipleri IG Metall sendikasının eylemlerini destekliyorlar. Gazetemizin geçen sayısında haberi verdiğimiz, gibi 30 bin kişinin katıldığı gösterilere sahne olan Hattingen'de muhabirimiz Abdurrahman Soyumer yurttaşlarımızla, Türk dükkanlarının sahipleriyle görüşti. Alman Komünist Partisi'nin kentte yaptığı Çelik Forumu'nu izledi ve katılanlara görüşlerini sordu. Konuştuğumuz herkes işyerlerinin savunulması için sürdürülen sendikal eylemlerle dayanışma içinde.

4 Nisan günü Hattingen'de yapılan Alman Komünist Partisi DKP'nin Çelik Konferansında Thyssen, Hoesch, Klöckner ve Mannesmann gibi çelik işletmelerinden işçiler, işçi ve sendika temsilcileri bu iş kolundaki derin bunalımın aşılabilmesi için gündeme gelen önerileri tartıştılar. Konferansta çelik ve kömür senayirlerinde işletme ve maden ocaklarının kapatılmasını ve toplu işçi çıkartmalarını yasaklayan bir yasanın eylet parlamentolarında onaylanması istendi. Çelik tckellerinin kamulaştırılması büyük ilgi gören istemler arasındaydı.

Friedrich Linde-63 yaşındayım. dileri, hem de bizim için kepenk kapatmaları yararı. teklilyorum. Onların işsiz kalmalarına kesinlikle karşıyım. Thyssen gibi dünyaca tanınmış bir işverenin bir kararla 3 bin işçiyi sokakla dökmesine razı olmuyorum, olamıyorum.

Ramazan Toy- 13 yıldır Hattingen'de ikamet etmekteyim. Ören Stein Koppel'de tornacı olarak çalışıyorum. El meslektaşlarımda

satışlarda azalma var. İşçiler sokaklara döküldüler, direnişler oluyor. Esnafın olarak bunlara bizler de katıldık. Gelecekte de böylesi protestolar olursa katılırız. Her an onlarla dayanışmaya hazırız.

Avni Kocabey- 45 yaşındayım. 1968'den beri Thyssen Hütte'de çalışmaktayım. Duyduğum kadıyla işveren fabrikayı bütün kapatma arzusuna geçmiş. Çok arkadaşların yaşı dolmak üzere. Bu durumdan çok etkileniyorlar. İş bulamaya

hasta değil, sağlam dönmek istiyoruz. İyi iken işiyorlar, hastalandık, Türkiye'ye yollamak istiyorlar. Böylesi uygulamaya üzülmüyoruz.

İşçiler carisi sendikaları IG-Metall'e dört elle sarıldık bulmuşlar. Halis Altınsoy, "Açıkça görü-

Önceki sayılarımızda 2000 işçinin işten çıkarılacağını duyurduğumuz Köln-KHD fabrikasında çalışan işçiler huzursuz. Özellikle son dönemde işçilerin işten çıkarılması kabul etmeleri için baskılar artırdıkları yıldırmaya politikası uygulanıyor. Kalifiye işçiler makinalarının başından alınıp, mesleği ile hiçbir ilgisi olmayan işler yaptırılıyor. İşten ayrılanlara da normal olarak çalıştığı her yıl için 3 bin mark ödemesi gerekirken ortalama 900 mark ödeniyor. Kendileri ile görüştüğümüz işçiler "Tek tek yanına çağırıp, üç ayağı, beş kuyruk koyun pazarlığı yapıyor işveren. Baskılarla insanda üçü beşi düşünecek hal bırakmıyor. 10-12 bin markla başından savıyor," diyorlar.

Alaattin Büyükyılmaz'ın da benüz 15 gün önce işi değiştirilmişti. "Daha önce böyle fazla baskı yoktu" diyor, "Son zamanlarda adamakıllı politikayı değiştirdiler, yabancısı ayrıma yapmaya başladılar. 46 yaşındayım. Sağ kalmamış, sakal ağarmış, güç kalmamış, bundan sonra bana kim iş verir?" Türkiye'de dönmekten bahsediyorum. Hepsi birlikte daha sözlerini tamamlamadan tıfraz ediyorlar, "Türkiye'nin hali meydanda. 10-12 bin markla ne yapabiliriz orada. Yani ayağı kırılmış senkal, yukarı tükürsen hiyk."

Halis Altınsoy 14 senedir, Alaattin Büyükyılmaz 16 senedir (üstte), Kemal Kırac 14 senedir, Nurettin Conker KHD'de çalışıyorlar.

luyor ki, bunlar bizi bu firmaya yetemeyecekler. Onun için de son dönemde sendikal çalışmalardan hoşlandım. Görüm budaktan esirgemiyorum, elimden geldiklin-

ce mücadele ediyorum," diyor. Kırac ise süre önce işyeri işçi temsilciliği (Betriebsrat) seçimleri ya pılmış. İşveren seçimleri kendi istediği kişilerin kazanması için bas-

kılar uygulamış. Buna rağmen sendikaları IG-Metall'e gönüllend bağlı 5 Türkiyeli kazanmış seçimleri. Bunlardan biri Kemal Kırac. İşveren onu da makinasının başından ayırmış. 3 aydır temizlikten boyacıla kadar çeşitli işlerde koşturuyormuş. "Geç de olsa bugün dayanak noktamız sendikamız olduğuna görebiliyoruz," diyor Kemal Kırac. "Bugün işveren 2000 kişinin çıkışını gündeme almış, açıklama yapmış ama gerekçesiz çıkışını da veremiyor. Bu da sendikamın elde ettiği sosyal hakların verdiği güçtelerdir. Sendikal mücadelenin gücü işverenin geri adım atmasını getiriyor. Hiç olmazsa tazminatı gündeme getiriyor. Bir sinsi tehlike; işveren işçileri tek tek çalıyor. Olayı 10-15 bin markla kapıyor ve işçi ile işveren arasında gönüllü bir bağlanma içinde oluyor gibi gösteriyor. Alan razı, veren razı, sendikaya ne oluyor gibilerden. Ben Türkiye Postası aracılığı ile işçilere sunu söylemek isterim: İşveren çabırdırdı yalnız gücümüzün. Yanlarına bir sendikacı alsınlar. Sendikacı kötü bile olsa işveren yalnız olduğu gibi davranmayacaktır işçiler. Baskı mekanizması şu veya bu şekilde kırılacaktır."

İşçiler işçi temsilcilerini seçmiyor ya, tamam bir oyumuzu verdik, artık o çalıyor demiyorlar. Nurettin Conker, "3 kişiden vereceği mücadele çok sınırlı mücadelenin. Diğer arkadaşlarım 5 arkadaşaya yardım ile ancak ortaya bir şeyler çıkarabilir," diyor.

Şu anda krizin nedeni olarak yetenice sipariş alamadığını söylüyor işveren. Bir yandan da yeni makinalar geliyor işverine. Bu makinaların 3'ü için 3 ayda yapacağı işi 3 günde yapabildiğini söylüyorlar. Her makina geldiğinde yürekli ağzına geliyor işçilerin, yine

Köln KHD işyerinde 2000 işçi işten çıkartılıyor

Hafize ÇAKAR

"Yeni makineler bizi işten atmak için değil, yeni işyeri açmak için kullanılsın"

Ramazan Toy- 13 yıldır Hattingen'de ikamet etmekteyim. Ören Stein Koppel'de tornacı olarak çalışıyorum. Ek meslek olarak ta bak-kalılık yapıyorum. Çalışanlar su anda namık içinde, çünkü işyerlerini kaybediyorlar. Bu bir de esnaf olarak ekleyecek. Hattingen'in bulunan Almanlar dahil diğer esnaf ar, kadaşlara soruyorum. Yüzde 30-40

1968'den beri Hütte'de çalışmaktayım. Duyduğum kadarıyla işveren fabrikayı bütün kapatma arzusu na geçmiş. Çok arkadaşların yaşı dolmak üzere. Bu durumdun çok etkilenenler, iş bulamayacaklar. Gençler yeni iş bulup burada çalışmaya düşünüyorlar. Ben şahsen paralı çıkıştan sonra yurda dönmeyi düşünüyorum

Yılmaz Çetin 1981 yılından bu yana Thyssen'de çalışıyorum. Bir genç olarak ben ve arkadaşlar buna karşı. Yarnın ne olacağı belli değil. İş bulmakta çok zor.

Hasan Özer Yaşım 55. 1964'den beri Hütte'de çalışmaktayım. Bu tür uygulamalar karşı çeşitli yürüyüşler yapıyoruz. Bizler de işi-ruk ediyoruz. Zannetmiyorum bu yürüyüşlerin etkili olsun. Alman kanunları ne öngörürse ben de onu yapacağım.

Musa Ünal Ben iki yıl sonra Türkiye'den emekli olacağım, ama iş benimle bitmiyor. Tüm yabancı ve Alman işçileri de düşünmek gerekir. Bu bütün Almanya capında bir sorundur. Esnafların hem kendileri, hem de bizim için kenek kapamaları yararlı.

Nermin Ünal Hütte'de çalışan bir işçinin hamalı olarak işverenin bu tutumuna doğru bulmuyorum. Yıllardır burada yırandık. Türkiye'ye dönersek ne yapabiliriz? İşçiler direnirseniz haklı. Bizler de beymizle mitinglere katılıyoruz.

Hatice Tek Senelerce arkadaşlar ve benim beyim de önceleri bu işyerinde çalışıyorduk. Buradaki çalıştık, hastalandık. Türkiye'ye

Aşerlik bedelini artırılnadığı tek ülke F.Almanya'da yaşayan gençler, bilindiği gibi bedelin düşürülmesi için FE-BAG'i kurarak bu yönde bir kampanya başlatmışlardı. Bu kampanya F.Almanya'daki demokratik örgütler, sendikalar ile SHP, DYP tarafından destek görmüş ANAP Genel Başkan vekili Bülent Akaracı'ı bedeli indirmek için çalışmalarını açıklamıştı. Bedelli Aşerlik Yasa Tasarısının TBMM'de görüşülmesi öncesinde FE-BAG'in genel SHP, DYP ve ANAP milletvekillerine kart kampanyası başlatıldı. Gençler bedelli aşerlik için başvuru larına da kanun tasarınsı konuşlense kadar bekletilmemesini istiyorlar.

IG Metall işçiler 35 saatlik çalışma haftasında kararlı

Ruhi Su ile birlikte grev alanında

Metal işkolunda süren toplu iş sözleşmelerinde işverenlerin 35 saatlik çalışma haftasını kabul etmemeleri ve sendikaların ücret ve maaşlara zam talebine karşı yetersiz öneriler getirmeleri üzerine bu işkolundaki görüşmelerde bir uzlaşma sağlanamıyor. Metal işçileri

35 saatlik iş haftası için IG-Metall sendikasının başlattığı uyarı grevleri Batı Berlin'de de sürüyor. 1984 yılındaki grevler gibi, bu grevlerde de Alman ve yabancı işçiler omuz omuza duruyorlar ve 35 saat için mücadeledeki kararlılıklarını ortaya koyuyorlar.

19 Mart günü Batı Berlin'deki Ford fabrikası işçileri de uyarı grevine gittiler. Toplam 1054 işçinin çalıştığı bu fabrikanın yüzde 80'ini Türküvili işçiler oluşturuyor. Böyle

olunca, grev alanındaki görünüm de biraz farklı oluyor.

Öğlen saat 12.30'da fabrikaya ulaşıldığında, uyarı grevine çıkacak olan üçüncü vardiyanın işçileri fabrika önündeki alanda toplanmış lardı bile. Uzakton göre ilk çarpan geç, 35 saat pankartlarıydı. Alana yaklaşıldıkça kulakımıza tıknık bir sanatçıımızın kasetenin cisman sesi ulaşuyordu: "...dandini dandini dastanaaa..." Türkiye'den üç bin kilometre ötede, Batı Berlin'de,

patronların bu tavırını uyarı grevleri, gösteri ve yürüyüşlerle protesto ediyorlar. Geçtiğimiz hafta yapılan eylemlere 600 binden fazla işçi katıldı. Bunlara bir örnek olarak Batı Berlin'de elde ettiğimiz izlenimleri okuyucularımıza sunuyoruz.

Ford fabrikasının uyarı grevinde, o zamanız Ruhi Su grev alanında, Türküvili ve Alman işçilerle birlikte, grevde.

Batı Berlin Türküvili Merkezi'nden bir grup üye de örgütlenir temsilen oradalar. Hem uyarı grevini destekliyorlar hem de getirdikleri davul ile grev alanını selenlendiriyorlar. Davulun tokmadı daha ilk vuruşunda, üçüncü vardiyamın 300 işçisini etrafına topluyor ve hemen halay başlıyor. Batı Berlin'de

de miyiz, yoksa Türkiye'deki bir grev alanında mı? Yanıtlamasa gerekten zor bir soru! Mart ayı başlanlarında yapılan işyeri temsilciliği seçimleri kazanmış bir Türküvili işçi eline alıyor mikrofonu:

—Biz işçiler hiçbir zaman siz patronların oynadıkları değiliz. Makina parçaları da değiliz. Biz daha insanca koşullarda yaşamak ve daha insanca koşullarda çalışmak istiyoruz. 35 saatlik iş haftası istiyoruz!"

yarmakla iyesen. Bir yandan da yeni makinalar geliyor işyerine. Bu makinaların 3 işçinin 3 ayda yapacağı işi 3 günde yapabildiğini söylüyorlar. Her makina geldiğinde yürekli ağzına geliyor işçilerin, yine kimler işsiz kalacak diye. Buna rağmen yeni makinalara karşı değililer. "Yeni makinalara karşı değiliz, ama iş güvencesi açısından durumun ele alınmasını istiyoruz" diyorlar. Hepsinin onaylayan başkan altında konuşuyor Nurettin Conker "Yeni makinalar işçinin lehine kullanılsın çok büyük bir kazanç. Bir kere çok gücü ortadan kalkıyor. İşçinin daha çok kafa ile çalışabilme olanağı ortaya çıkıyor. İnsanlar yeni makinalara çalışırlarsa evlerine daha az sorgun gelecekler. Evli ile, ailesi ile, sosyal çalışmaları daha iyi iletilencekler. Bu büyük bir kazanç. Tabii böyle kullanılıyor. Yeni makina geldiğinde insanlarda bir korku, "Eyyah 10 kişi daha işten atılacak" Oysa yeni makina çok üretir, çok kazançtır. Bu kazanç yeni işyerleri için yatırımlarda kullanılsaydı işsizlik nedeni olmaz makinalar."

Kemal Kıracık neolojye karşı olmadıkları bir kez daha vurguluyor. "Bundan daha az eklenmemiş olan yols sendikaların güç vermedir. Örneğin, 35 saat mücadelesi kazanıldığında (ki o bizim aktivite bağış) hesaplar ortada, 1 milyon üzerinde insana işyeri açıyor."

Ve işçiler ertesi günü yapılacak uyarı grevine yalnızca katılmakla kalmayıp, arkadaşlarını da katmak için çalışmaya bir kez daha kuruyorlar, bir kez daha vurguluyorlar: "İşini kaybetmemek için işverenin her dedikine etmiş işçiler de bugün başka başka işyerlerinde çalışıyorlar, onlar da işten atılıyorlar. Öyleyse yapılacak şey sendikal mücadeleye biraz daha güç vermek, haklarımızı daha kararlı aramak."

Uğur Temizkan anıldı

Köln İşçi Birliği Başkanı Uğur Temizkan ölümünün üçüncü yılında dernek lokalesinde anıldı. 29 Mart günü yapılan anma toplantısına Fİ-DEF Genel Başkanı Hasan Özcan da bir mesaj gönderdi.

"Netaş'ta dayanışma daha iyi olabilirdi"

Ahmet Beyazkaya 5 yıldır Ford fabrikasında çalışıyor. Son seçimler işyeri temsilcisi seçilmiş. 10 yandanda Batı Berlin'gelmiş; şimdi 25 yandanda. Ahmet Beyazkaya sorulamaz yanıtlıyor:

Türkiye Postası: Sence greve katılım iyi mi?

Beyazkaya: İyl. Demin Alman Betriebsrat arkadaşımızın açıkladığı gibi, üretiminin işçilerin yüzde 80'i greve katıldı.

T.Postası: Türküvili çoğunlukta görünüyor?

Beyazkaya: Evet, maalesef öyle. Alman arkadaşlar grev kalifiye işçiler. Sendikamın onlara ulaşması

zor oluyor.

T.Postası: Türküvilerden de katılımayan vardır herhalde?

Beyazkaya: Evet, ama çok az. İşe yeni girmiş birkaç arkadaşımız var. İş sözleşmelerini garanti olma-duğundan katılmadılar. Yoksa büyük bir çoğunlukla greve çıktı arkadaşlar.

T.Postası: Fabrikadaki sendikalaşma oranı ne?

Beyazkaya: Yüzde 60'ın üstünde.

T.Postası: Ya Türküvilerin sendikalaşma üye olma oranı?

Beyazkaya: Tahminime göre yüzde 90'ı sendikalıdır.

T.Postası: Burada şimdi sendikal bir mücadele yürütüyorsunuz, greve çıkıyorsunuz. Grev için Türküvili arkadaşların Türkiye'deki sendikal mücadeleyle ilgilenme oranı ne?

Beyazkaya: İlgileniyorlar; konuşmalar oluyor. Ama yeterli değil.

T.Postası: Batı Berlin'de de Türkiye'deki NETAŞ işçileri için dayanışma toplandı. Bu fabrikada da toplandı mı?

Beyazkaya: Evet bir kısım arkadaşlarımız toplandı. Ama çok daha fazla toplanabilir. O yandaki çalışma yeterli olmadı.

Berlin'de üç ay süren Dünya Kadınlar Günü'nü anma toplantısının hazırlık çalışmalarına 60 üye katıldı

Batı Berlin'de Dünya Kadınlar Günü

Batı Berlin Türküyeiller Merkezi'nin 21 Mart cumartesi günü düzenlediği bu yılki Dünya Kadınlar Günü toplantısı, onu izleyen 600'ü aşkın kişinin uzun yıllar unutamayacakları bir sanat gösterisi oldu. Bu yılki 8 Mart toplantısını alışagelmis anma toplantılarından ayıran, planlanış ve hazırlanış tarzıydı.

Dünya Kadınlar Günü'nü anma toplantısının planlanmasına 5 ay önce başlandı ve planlanmış olan çalışmalar üç ay sürdü. "Bir-iki konuşma; ardından şöyle ya da böyle bir kültür programı" biçimindeki alışagelmis toplantı biçimi daha baştan reddedildi. Amaç, bütün kadınların olabildiğince çok kadim üyeyi aktif olarak çekecek, tümüyle amatörce bir çalışmayla profesyonel kalitede hem kulağa, hem göze, hem yüreğe ama hem de bilince seslenen bir anma toplantısı örgütmektir.

Üç ay boyunca süren hazırlık çalışmalarında dolayısıyla bu

perçevesinde özel bir montaj yapılar ve bunu seslendirip müziklendirerek 18 dakikalık özel bir film hazırlandı. Her iki video filmi de, kiralanan özel bir arada, sinema perdesi büyüklüğünde bir ekranda gösterildi.

Gecenin konuşmacıları, açış konuşmasını yapan Türküyeiller Merkezi Başkanı İdil Temuçin ve İKD Genel Başkanı Beria Onger'di. Her iki konuşmacının da Türkiye olarak yaptıkları konuşmalar daha önceden Almancaya çevrilmişti. Bu Almancaya çevrilme, sunucunun Türkiye olarak yaptığı konuşmaların Almancayla birlikte, Video kamerası aracılığıyla be-yaz perdeye yansıtıldı. Böylece geciyi izleyen Almanlar da, ek bir çeviriye gerek duymadan geciyi baştan sonrak kendi dillerinde izleyebildiler.

Gecenin tek profesyonel sanatçısı, Melike Demiralp'di.

nin Yabancılar Sorumlusu (Bakanı) bayan Barbara John'un toplantıya katılması, ayrıca gösterinin başında ve Türkiye yayın yapan kablo televizyonunda geniş şekilde yer alması, toplantının başarısının bir başka yönünü oluşturdu.

Belçikadaki sendika temsilcileri seçimleri öncesi H.Carpentier ile bir röportaj

"Yabancılar Belçikalılarla aynı haklara sahip olmalı"

Nisan ayının ilk haftasında, Belçika'da tüm işyerlerinde sendika temsilciliği seçimleri yapılıyor. Seçimlere FGTB (Sosyalist Sendika), CSC (Hristiyan Sendika) ve Liberal Sendika katılacaktır. 19 Türküye işçi FGTB sendikasının liste; sinden seçimlere katılıyor. Seçim; ler nedeniyle Türkiye Postası Brüksel Temsilcisi FGTB Sendikası Göçmen İşçiler Sorumlusu Henri Carpentier ile bir röportaj yapı:

Türkiye Postası: Nisan ayında tüm iş birimlerinde yapılacak sendika temsilciliği seçimlerinde FGTB'nin ana hedefleri nelerdir? Bu seçimlerden nasıl bir sonuç bekliyorsunuz?

H.Carpentier: İlk olarak bu konuda bir program hazırlandı. Bu konuda hükümet, Avrupa Parlamentosu Başkanlığına ve tüm politik örgütlerin sorumlularına bilgi verildi ve yabancıların sorunlarını gözönünde bulundurulması istendi. Bu programla elde aldığımız konulardan birkaç örnek vereyim: Mesela okulu bitiren bir öğrenci, iş bulamadığı beklemeden işsizlik yardımı almamalı. Belçika'da ilk kez bir sendika, politik an-

lamda, yabancıların sorunlarına sahip çıkmaktadır. Bu çok önemlidir. Bize göre; burada yaşayan bir yabancı artık Belçikalı gibidir, yerleşmiştir ve bir Belçikalı gibi aynı haklara sahip olabilmelidir. Belçika'da oturma hakkına sahip tüm yabancıların seçme ve seçilme hakkı olmalıdır.

Şimdi yapılacak şey, tüm yabancıların işyerlerinde 1 numaralı FGTB listesine oy vermedir; çünkü; bu liste tüm çalışanların ve yabancıların haklarını savunmak için hazırlanmıştır. İş biriminde bu listeyi desteklemeliyiz.

Seçim sonuçlarının başarılı olması, Martens-Gol hükümetini yabancıların konusunda daha iyi tutum almaya zorlayacaktır.

Türkiye Postası: "Platform" (Yabancılar Platformu) örgütü tarafından başlatılan "Göçmen İşçilere 1988 yerel seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı" kampanyasını FGTB sendikası destekliyor mu?

H.Carpentier: FGTB Kongresinde zaten bu konu onaylandı. 4 red ve 5 çekimser oya karşı 1000 delege yabancıların seçme ve seçilme hakkından yana olduğunun ispatıdır. Otomatik olarak bu konuda çalışan tüm inisiyatifleri destekliyoruz.

Türkiye Postası: Geçtiğimiz haziran ayı içinde Belçika hükümeti tarafından açıklanan "Ekonomik Önemler Paketi" hakkında FGTB sendikası ne düşünüyor? Bu konuda neler yapı?

H.Carpentier: Val Duchesse kararlardan toplumun her kesimine yansımaktadır. Bu kararlar ilk olarak işçi sınıfına, çalışan insanlara, bunun yanında işsizlere, emeklilere ve hastalara darbe vurmaktadır. Son yıllarda araştırmalarda çok net bir şekilde görülebiliyor. Şöyle ki: Bu kararlardan sonra, hastane-

FGTB Sendikası Göçmen İşçiler Sorumlusu Henri Carpentier

FGTB'nin Türkiye çıkardığı afişlerden bir örnek

misiniz?

H.Carpentier: 1983'te FGTB kongresine sunduğumuz raporda, bir yabancılar komisyonunun oluşturulmasını önerdim. Çünkü bana göre, Belçika'da bulunan tüm göçmen işçilerin temsilcilerinin bir araya gelerek, yabancıların sorunlarını gündeme getirmeleri ve tar-

tırlık olamaz. Demokrasi sadece bugün serbest olan politik partilerle de sınırlı olamaz. DISK'le dayanışma için hepimiz omuz omuza vermeliyiz. Sendikamızın genel sekreteri 13 Şubat'ta İstanbul'da, diğer sendikacılarla birlikte, DISK' in 20. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen bir kokteyle katıldı. Genel sekreterimiz, halkın kırdırılmasından, haklarını savunmadaki kararlılıktan çok etkilediğini ve bu durumun Türkiye'de fazla sürmeyeceği görüşünde. "Karşımda grevlerle, açlık grevleriyle savaşan özgürlüğe susamış bir halk gördüm" diyor. Tüm Avrupa'daki sendikalar dayanışma çalışmalarını hızlandırdılar Türkiye'de de demokrasinin tam olarak yerleşeceğini inanıyoruz.

TIR şoförleri yürüyüş yapıyor

Hollanda'da kamyon sahibi Türkler Stok' Uslularını Nakliyat Şirketi ile bir anlaşma yaparak kamyonlarını bu-

İşçilerin profesyonel hizmetleri, bir anma töreniyle sonuçlandı. Bir anma töreniyle sonuçlandı. Bir anma töreniyle sonuçlandı.

Üç ay boyunca süren hazırlık çalışmalarına 60 dolayında üye ve henüz üye olmayan, ama derneğe gelen kişi yer aradı.

Yalnızca kadınlardan oluşan bir grup, Türkiye'nin ressam olan Emel Lochman'ın yönetiminde, sahneyi süsleyen panolar hazırladı ve ayrıca kilden derinden oluşan bir sergi hazırladı. Fotoğraf makinesini çoğu ilk kez ellerine alan bir başka grup kadın üye, Ar-betterfotoğraf'den bir grup Alman kadın ile birlikte göçmen kadınların yaşamını konu alan fotoğraflar çekmeye başladılar. Bu grup da 21 Mart günü kendi çalışmalarından oluşan bir fotoğraf sergisi açtı.

Bir başka kadın grubu ise, derneğin zaten var olan fotoğraflarına ek olarak, karanlıkta çekti ve oynatılardan oluşan ve yine bir kadının sazıyla çekişi bir türkü ve fotoğraflar grubu oluşturuldu.

Küçük bir kadın grubu ise, bu gece için özel bir da gösterisi hazırladılar. 25 dakika süren bu da gösterisinin özelliği, fotoğraf, müzik ve söz arasında sağduyulu uyum ve taşıdığı mesajı bu uyum sayesinde yüreğe ve bilince iletmeyi başarmasıydı. Konu olarak göçmen kadın sorunlarıyla başlayıp, onun tüm göçmen işçiler içindeki yerini, yaşadığı ülkenin emekçi halkı ile ortak sorunlarını, Türkiye'deki emekçilerle hangi noktalarda birleştiğini ve dünya kadınları ile hangi ortak sorunları paylaştığını ele alan bu da gösterisinin fotoğrafları, üyelerin kişisel albümlerinden, ünlü fotoğraflarından ve gazete kupürlerinden seçildi ve bir dernek üyesi tarafından da haline getirildi. Gösterinin sözleri, üyelerin kendileri tarafından yazıldı. Fotoğraflara ve sözlerle uygun düzen müzikler de gene üyeler tarafından seçildi ve özel olarak daha kaydedildi.

Sanatçılar Meral Taygun'un dörtlü bir arada oynadığı ve "geri döndüğü sorununa" ele alan "Açık açık oturma" adlı video filmi de getirildi. Buna ek olarak, İK'din 1979 yılındaki uzun yürüyüşüne ilişkin video filmi sağlandı. Üyelerimiz bu filmden kendi okullarını

virive gerek duymadan geçici bir süre sonra kendi dillerinde izleyebildiler.

Gecenin tek profesyonel sanatçısı, Melike Demirağ'ı idi.

Fotoğraf, resim, el sanatları ve el işleri sergileriyle birlikte, da gösterisiyle, iki video gösterisiyle, folklor gösterisiyle, korosuyla, iki konuşmacısıyla, Almanların da izlemesine olanak tanıyan çeviri tekniğiyle ve ses sanatçısı Melike Demirağ'ın konseriyle hem içerik hem de biçim olarak çok zengin olan bu program, 600'ü aşkın izleyicinin hiç birisini sıklamadan yalnızca üç saat sürdü. Program bitiminde izleyenler, uzun yıllardır hasret kaldıkları böyle bir gösteri için Türkiye'deki Merkez yöneticilerine teşekkür ederlerken, salona adeta istemiyey istemiyey terk ediyorlar, programın daha da uzun olmadığınca hayıflanıyorlardı.

Türkiye'deki Merkez'e karşı düşünceleri tutumlarıyla dikkatleri üzerine toplamış olan itidardaki CDU/FDP koalisyon hükümeti-

Türkiyeli işçiler Bremerhaven'deki gemi tersanelerinin geleceğinden kaygılılar

Seebeck-Werft Tersanesinde çalışan Türkiyeli işçiler, 23.03.87 tarihinde Bremen Eyaleti Ekonomi Senatörü Werner Lenz ile bir apık oturma yapılar. Seebeck-Werft firmasının kanitinde yapılan toplantıya 200 kadar Türkiyeli işçi katılarak, sorunlarını dile getirdiler. Kısa çalışma yapıları ve akortlarda çalışanların hep Türkiyeli işçiler olduğunu vurguladılar.

İşçilerin sıkayetlerini dikkate dinleyen senatör Lenz, gemi tersaneleri endüstrisinin durumunun 1990 yılına kadar kötü oluyosa devam edeceğini, ancak 1990 yılında tersanelerin birliğini kurulmasını başlanacağını ve böylelikle işyeri gideceğini açıkladı. Dinleyiciler ise

bu açıklamaya şüpheyle baktıkları ve Seebeck-Werft tersanesinin sözü edilen süreye kadar varolabileceğini söylediler.

Savaş gemilerinin yapılmaya tersanesinin durumunun kurtarıp, kurtarılamayacağı sorusu üzerine Lenz; bu gemilerin kâr getiren tek gemi olduğu yanıtını verdi.

Türkiyeli işçilere karşı uygulanan baskı ve ayrımcılık konusunda ise "bu gibi problemlerin firmamızın işçileriyle ilgili olduğuna, ancak Alman ve Türkiyeli işçilerin arasında bir fark olmadığı izleniminin yaratılmasını yanlış olacağını" söyledi. Toplantıdan sonra Türkiyeli işçilerin memnun olmadıkları gözle çarpı.

İşçilerin, işyeri sorunları, emeklemede ve hasırlara darbe vurmaktadır. Son yapılan araştırmalarda çok net bir şekilde görülebiliyor. Şöyle ki: Bu kanlılardan sonra, hastanelere ve doktora gidenler yüzde 20 azalma var, yani insanlar pansolı olmadığı için gidemiyor. Kasacas, fahırıkları daha da artıyor, yardım merkezlerinde insanlar daha da çoğalıyor, halka daha önce sunulan bazı hizmetler özelleştirilerek paralı hale getiriliyor (çöpün toplanması, vs.), devlet işletmelerin özelleştiriliyor.

Türkiye Postası: FGTB Sendikası Göçmen İşçileri Seksiyonunun çalışmaları hakkında bilgi verir

İsviçre'de sığınma yasasını protesto etmeleri sürüyor

21 Mart günü sendikalar, siyasi partiler ve bazı sosyal yardım kuruluşlarının çağrısı üzerine Lausanne'de bir yürüyüş düzenlendi. Sığınma yasalarının yeniden revizyonunu protesto için yapılan yürüyüşte 1000'e yakın işvireli ve yabancı katıldı. Adalet ve İşçileri Bakanı Elizabeth Koop'un iltilca politikası kınanarak 5 Nisan günü iltica yasası için yapılacak oylamada hayır denmesi istendi.

Sığınma yasası 1980 yılından bu yana üçüncü kez değişikliğe uğradı, her seferinde de sığınma daha çok güçleştirildi. Bu kez İsviçre'de politik sığınma için başvuracak olanların sınırlarda sınır polisine başvurmaları öngörülmektedir. Sınırlarda kurulacak kamplarda kendilerini kabul edecek bir kanton buluncaya değin toplamların uzak tutulacak olan sığınmacıların daha sonra kanton polislerince sorgulanacak. Sığınma konusunda uzman olmayan bir kişi sığınma istemini sonuca bağlayacaklar.

ulusması önerildi. Çünkü buna göre, Belçika'da bulunan tüm göçmen işçilerin temsilcilerinin bir araya gelerek, yabancılardan sorunlarını gündeme getirmeleri ve tartışılmasını çok önemliydi. Bu kabul edildi. Bu komisyonda her bölgeden yabancılardan temsilcileri bulunuyor. Şu anda bu komisyonda, gündemde olan politik ilticacıların sorunları görüşülüyor. İlticacıların sorunlarının insanca yoldan halle edilmesi ve onlara yapılacak yardımın yollarını araştırıyor.

Türkiye Postası: Türkiye'de 12 Eylül 1980'de askeri darbeye başlanmış yaşanan, yöneticilerin ağır baskı cezaları verilen DISK yöneticileriyle dayanışma çalışmalarını biliyoruz. Bu konuda okurlarımız bilgi verir misiniz?

H.Carpenter: FGTB sendikası ilk olarak prensip DISK'i destekliyor. Bizde göre, bir ülkede sendikalar serbest değilse o ülkede demokrasi yoktur. Çünkü sendikalar demokrasinin kökenidir. Serbest sendikaların olduğu yerde diktatörlük olmaz.

Hollanda'da kamyon sahibi Türkler Stok Uslularası Nakliyat Şirketi ile bir anlaşma yaparak kamyonlarını bu şirkete devrettiler. Buna karşılık şirket de onlara yük ve iş garantisi vermişti. Ancak zamanla şirket kamyonları yavaş yavaş satarak, bunların paralarını eli yeni kamyonları almış. Ellerindeki kamyonları kaybeden şöforler ise 15 yıl bir Hollanda firmasında çalışılmasına rağmen ne oturma izni ne sahip olabiliyorlar, ne de Hollanda sosyal sigorta kanunlarından yararlanabiliyorlar, oturdularken yer olarak Türkiye adresi gösterilen bu şöforler Hollanda Adalet Bakanlığı'nın 8 Mayıs'ta Rotterdam'dan Den Haag'a yürüyecekler.

Rotterdam'da liman işçileri direniyor

350 işçinin toplu sözleşmelere aykırı olarak işten atılmak istenmesi FNV'ye bağlı Taşımacılar İşçileri Sendikası Hollanda'nın Rotterdam limanındaki çeşitli işyerlerinde 19 Ocak tarihinden bu yana toplam 5 bin işçinin katıldığı grevler düzenliyor. "Yıldırım Eylemi" olarak adlandırılan bu grevler her gün daha önce belirtilen birer gün için işyerinde birer gün olarak uygulanıyor.

28 Mart günü liman işçileri eylem komitesi ve dayanışma komitesi ortak bir toplantı düzenledi. Toplantı canlı bir tartışma ortamı içinde geçti. İşçilerin haklılığı ve kararlılığı bir kez daha vurgulandı. Hollanda'nın diğer limanlarında çalışan işçilerin de işten atılma tehlikesi ile karşı karşıya oldukları belirtildi.

IAF Konferansı yapıldı

Kısa adı IAF olan Yabancılar Evli Alman Kadınlar Girişimi'nin Delegeleler Konferansı 14-15 Mart tarihlerinde Frankfurt'ta toplandı. "Yabancılar yerel seçime ve seçime hakkı" belgisi altında düzenlenen konferansa F.Almanya'nın 50 kentindeki girişimleri temsil 124 delege katıldı.

IAF Konferansında, delegeler genellikle yabancıların seçme hakkı, oturma ve çalışma haklarını sınırlayan yasa ve uygulamaların kaldırılması, iltica hakkına konan kısıtlamaların son bulması, sınır dışı işlemlerinin gözden geçirilmesi gibi konular üzerinde durdular. Güncel konulardaki tartışmalarda en çok yabancılar ve nüfus yasaları, AIDS hastalığına karşı mücadelede yabancıları aşağılayıcı uygulamalar hakkında söz alındı.

30'dan fazla kararın büyük çoğunluğuyla alındığı konferansa, 70'den fazla delege üzer ke konuşabildi. IAF Yönetim Kuruluna ilk defa bir erkek (Amerikalı bir zenci) seçildi.

Delegelerin büyük çoğunluğu yabancıları evli Alman kadınların olmasına rağmen, Almanlara evli Türkiyeli kadınlar da vardır ve tartışmalara aktif katılırlar. IAF politik ağırırımı daha fazla hissettirebilmek için daha etkin çalışma biçimleri uygulamayı kararlaştırdı.

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, FKP'nin daveti üzerine gittiği Paris'te basın toplantısı yaptı

“Gerçekleri söylediğimiz için etkimiz var”

■ Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu başkanlığındaki bir delegasyon Fransız Komünist Parti'sinin davetlisi olarak 1-7 Nisan tarihleri arasında Fransa'yı ziyaret etti. Haydar Kutlu 3 Nisan günü FKP Genel Sekreteri Georges Marchais ile bir görüşme yaptı. İki genel sekreter dünya ve her iki ülkenin sorunları ve partilerinin çalışmaları hakkında karşılıklı görüş alışverişinde bulundular.

FKP Paris il Örgütünü ve FKP Merkez Organı Humanite gazetesini ziyaret eden Haydar Kutlu ayrıca Fransa'nın çeşitli illerinden gelen çok geniş bir politik göçmen ve göçmen işçi topluluğu ile bir sohbet toplantısı yaptı. Fransa gezisi sırasında Güneş gazetesinden Turan Aytul da Haydar Kutlu'yla bir röportaj yaptı.

3 Nisan günü Haydar Kutlu Paris bölgesinde Montreni'de bir basın toplantısı düzenledi. Fransız ve uluslararası basından çok sayıda temsilcinin yanı sıra Türkiye basınından Milliyet, Hürriyet, Günaydın, Anka Ajansı, Yeni Gündem temsilcileri katıldılar. Aşağıda basın toplantısında gazetecilerin sorularından ve Kutlu'nun yanıtlarından bazı bölümler veriyoruz.

Soru (Milliyet): Konuşmanızda Ege Denizinde bir savaş çıkması durumunda, bundan Ege Denizi'nin kontrolü altında tutmak isteyen ABD'ni den başka kimse bir yarar sağlamaz dediniz. Bu durumla ilgili olarak gerginlik sırasında Papandreu'nun Bulgaristan'dan bölgede bir Türk müdahale sine karışa askeri yardım istemesi söz konusu. Bu durumu ne diyorsunuz?

Haydar Kutlu: Bilirsiniz Bulgaristan'la Yunanistan arasında şu anda tahmini habırlayamayacağım ama yakın zamanlarda yapılmış bir anlaşma bulunuyor. Öyle zannediyorum ki o anlaşma gereği Papandreu Bulgaristan'a başvurdu. Kuşkusuz bu sorun Yunanistan ve Bulgaristan arasında hükümetler arasında bir sorundur. Eğer bu başvuruyu Ege'de bir savaşla savaşla hizmet edecek olsaydı, o zaman bizim tutumumuz açık olurdu ki, biz buna karşı çıkmaya, yararlı değil derdik en azından. Ama Amerika'nın ve NATO'nun Kibis ve Ege'de sorunun çözümüne müdahale etmek istediğini açık biliyoruz. Ayrıca yine aynı tavrını sizlerin iyi bildiğiniz Rogers planı da bu amaçla hizmet ediyor. Amerika savaşını önlemek gerekçeyle ülke sınırlarına yakın noktalarda kontrol noktaları istiyor. İşte bu bize göre müdahale tehlikesi. Bu nedenle iki ülkenin açıkça bir başka devletin bu soruna karışması gerektiğini deki-

“Günümüzde iki ülkenin öne süreceği hiç bir gerekçe, ne kadar haklı da olsa sorunun çözümünde şiddete başvurmayı, savaş çıkarmayı haklı göstermez. Ege sorunu ancak iki ülke arasında barışçıl görüşmeler yoluyla çözülebilir. Bir kere silah sıkmakla, bin kere görüşmek zorunludur. TKP, gerek uluslararası deniz hukukunun gerekse Ege denizinin özgül konumunu dikkate alan ve her iki ülkenin çıkarlarına uygun adil bir çözümün barışçıl görüşmeler yoluyla sağlanabileceği görüşündedir.”

Başın bildirisiinden-

ve Karamanlık döneminde sorunun çözümü için Uluslararası Adalet Divanı'na gidilmesine karar veriliyor. Fakat bildirizin gibi bu gerçekleştirmiyor. Bu niye gerçekleşmiyor? Bunun çok

nin Doğu bölgelerinde bölücü olarak adlandırılan grupların tahliyiyle ilgili var. Bunları TKP Genel Sekreteri nasıl değerlendiriyor?

Soru (Yeni Gündem): Türkiye'nin AET'ye girme konusunda gerekli demokratik gelişmeleri göstermediğini belirttiniz. AET'ye girme sorunu Türkiye'de demokratik haklara ilişkin değişikliklere neden olmayacak mı?

Haydar Kutlu: Kuşkusuz böyle bir etki olabilir ve şimdiden de vardır zaten. Bu nedenle bütün Batı Avrupa'daki hükümet başkanlarına başvurduk. Türkiye'de halen insan haklarının çiğnenmekte olduğunu somut belgeleriyle ortaya koyduk. İşte böyle bir durumda Türkiye'nin başvurusuna

evet demenin, Türkiye'deki bu durumu kabul etmek anlamına geleceğini ve Türkiye'de demokrasinin yerleşmesi için gerekli silahları da terk edememesi anlamına geleceğini belirttik. Yani eğer şimdi kabul edilirse Türkiye, artık AET'nin Türkiye'nin demokrasise dönüşmesinde bir baskı unsuru olması fonksiyonu bitmiş demektir. Türkiye'nin gerçekten demokratik bir ülke olabilmesi için ve insan haklarını konuyabilmek için şimdiden harekete geçmek lazım. Ortak Pazar konusunda sorunun diğer bir yanı ekonomik tabii. Biz bu tür uluslararası ekonomik örgütlerle ilişkileri ilkesel olarak peşin peşin reddetmiyoruz. Ama somut koşullarda, Ortak Pazar'a bugün Türkiye'nin girmesi ekonomik açıdan Türk halkının yararına mıdır? Ekonominin derin bunalım içinde olduğu koşullarda dış borçlarını, işsizliğin hızla, arttığı koşullarda Ortak Pazar'a şimdi girmeyi uygun görmüyoruz.

Soru (Hürriyet): Kürt sorunu-nun Türkiye'de tartışılması başlandığını söylediniz. Öte yandan Bulgaristan'ın Ege gerginliği sırasında tutumu Ankara tarafından iyi karşılandı. Bu durumda Bulgaristan'daki Türkler konusunda bir soru sormak acaba gereksiz olur mu?

Haydar Kutlu: Evet bu konuda özellikle bizim başımızda süren kampanyayı benimseniyoruz. Ben her şeyden önce bu kampanyayı sürdürenlere somak isterim. Bu kampanya kime yarıyor? Şöyle söylüyorlar. Onları deyimle, Bulgaristan'daki Türklerin hakları çiğneniyor. Yine onları baskı asıyyla baskıya bağlamak, bu kampanya bu sorunu nasıl yarattı etti? Çözümü konusunda bir yan oldu mu? Olmadığını zannedi-

yoruz, herkes görüyordur. Bunun nedeni de çok açık. Çünkü sürdürülen kampanya amaçlarını çok aşan bir kampanyadır.

O kadar ki, sıradan insanlar bile kötü niyetli bir kampanyanın sürdürüldüğünü görüyorlarmış. Oradaki uygulamayı doğru bulabiliriz veya bulamayabiliriz ama her şeyden önce sorunun sağlıklı tartışılmasını koşullanması lazım. Öylesine rakamlar verildi, öylesine haber abartıldı ki, sorunun sağlıklı tartışmanın ortamı da yok oldu. Onun için biz diyoruz ki, önce bu kampanya dursun, ondan sonra tartışalım. Bu uygulama doğru mu, yanlış mı? Ve biz nasıl bakıyoruz bu meseleye? Ama ulusal sorun nasıl çözümlenebilir, bu konuda bizim yaklaşımımız açık. Kürt ulusal sorununda bunu açıkla dile getiriyoruz. Ebbette her yerde de bu görüşümüzü savunuyoruz.

Soru: PKK örgütüyle ilişkileriniz var mı? Bu örgütün eylemlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Haydar Kutlu: Bizim bu örgüte

bula hazır olan çevreleri üzerinde yani Türk çevreleri üzerinde bize göre, olumlu etki yaratıyoruz. Çünkü bize göre Türk ve Kürt halkının karşısındaki düşman ortaklar. Bu, bugünkü rejim ve aynı zamanda onun destekçisi Amerika'dır ve bu bağdaşmana karşı birlikte mücadele fikri yoksa aynı ayın mücadeleleri de baştan şansı yoktur. Öyleyse Türkiye'deki geniş demokrasiler gücüne, Kürt olmayan demokrasiler gücüne Kürt halkının sorunu anlayabilmelidir. Birlikte demokratik bir Türkiye için mücadele, bu noktalarda ortak bir görüş yoktur.

Soru (Humanite): Türkiye'de insan haklarına yönelik saldırıların sürdüğünden söz ettiniz. Bunların şimdi ne biçim aldığı konusunda örnekler verebilir misiniz?

Haydar Kutlu: Biraz önceki açıklamamda da vardı. Bir defa tutuklamalar hala sürüyor. Eskisi kadar sıkılaşma bile işçekte haberiyle yer basında bile yerlebilir. Diğer yandan dünyada bir başka eşi olmayan baskı

ülke sınırlarına yakın noktalarda kontrol noktaları istiyor. İşte bu bize göre müdahale tehlikesi. Bu nedenle ki ülkenin açıkça bir başka devletin bu soruna karşınması gerekliğini deklar etmesi ve gecikmeden diyaloglara başlaması sorununa daha da gerçileşmesini önleyecek tek yoldur bızce.

Soru (Atina basın ajansı): Kıbrıs'ın bir bölümünün Türk ordusu tarafından işgal edilmesi konusunda ve Kıbrıs sorununun çözümü konusunda TKP'nin görüşü nedir?

Haydar Kutlu: Bu konuda tutumumuz, sorunun çözümü konusunda görüşlerimiz çok açık. Biz Kıbrıs'tan Türk askerleri de dahil bütün yabancı askerlerin çekilmesi istiyoruz. Kıbrıs'ta da bir başka devletin müdahalesi olmadan sorun iki topluluk arasında görüşmede ve aynı zamanda uluslararası bir forumda ele alınarak çözümlenmelidir diyorum. Çözüm biricim ne olursa olsun, sonuçta Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü güvence altına alınmalıdır.

Soru (Atina basın ajansı): Ege sorusunda anlaşmazlık sizce Yunan yönetiminin tutumundan mı, yoksa Türk militarizminin yayılmaçlığından mı kaynaklanıyor?

Haydar Kutlu: Özellikle sorunların gergin olduğu noktalarda, sorunların nitelikten dikkati niteliğe yarar var kanısındayız. Sorun bildiğimiz gibi oldukça genlere gidiyor. Bakıldığında sorun tartışma noktası olarak Ege'de petrol aramasından sonra alevlenmiş gözüküyor. 1974'ten önce böyleydi. Bu tarihte sorun gerginlik noktası haline geliyor. Demirel

Soru (Yeni Gündem): Türkiye "2000 yılının eşliğinde Batı Avrupa ülkelerinde binlerce Türküyle politik göçmenin varlığı, Türkiye'de insan haklarının ihlali edildiğinin yığılmalı ve canlı bir kanıtıdır".

Basın bildirisinden

nin Doğu bölgelerinde bölücü olarak adlandırılan grupların silahlı eylemleri var. Bunları TKP Genel Sekreteri nasıl değerlendiriyor?

Haydar Kutlu: Bu önemli konuyu gündeme getirme fırsatı verildiğini için teşekkür ederim. Şundan başlayalım. Aynık kelimesinden. Bugün bizim ağır sansür altındadır ve Türkiye'de demokrasisi var. Ama buna rağmen Kürt halkı, Kürt kelimesine karşın kullanılmaya başlandı. Daha önce yalnızca sınırlı, bölücüler deniyordu. Şimdi bazı gerçekçi sesler çıkıyor. Ve Türkiye'de Kürt halkının varlığını kabul etmek gerekir diyorlar. Böylece şu anlaşılıyor ki, bugüne kadar Türkiye'de Kürt halkının yaşadığı kabul edilmemiştir. Bunu biz biliyoruz. Ama şimdi Türkiye'de bunu daha geniş kesimler görmeye başlıyor. Ve gerçekten Türkiye'de Kürt halkının varlığı kabul edilmedi ve uzun yıllar baskı altında tutuldu. Sağduyulu herkes kabul eder ki, böyle bir gerçek kabul etmek sorunun aynı zamanda sorumlusu olmak demektir. 12 Eylül'den sonra generaler Kürt sorununu baskı yoluyla çözmeye çalıştılar. Bilindiği gibi birçok Kürt köylerini boşalttılar. Pek çok Kürt yurttaşları sürüldü. Ve yalnız Kürt olduğu için pek çok Kürt yurttaşları tutuklandılar, yalnız Kürt olduğu için. Ve yine bilinmek ki, 12 Eylül'den sonra kabul edilen anayasada Kürt konusuna yer bırakılmadı. Böylece durum şimdi şöyle: Baskılarla Kürt halkı Türkiye'de zorla birarada yaşamaya mecburdur. Bu zorlu kabul etmeyenler ise, devletten şiddet karşında kalıyor. Bu durumda bazı gruplar silahlı eylem yoluyla seyyahıyor. Ama bu yolla Kürt sorununun çözümleneceğini düşünüyorum. Bize göre bu sorun ancak Kürt ve Türk halkının kendi özleri iradesiyle, yolunu kendisi seçmesiyle çözülebilir. Ama bunun için de koşulların olması gerekir. Bu nedenle biz şimdi derhal Kürt halkı üzerindeki askeri operasyonlara son verilmesini istiyoruz. Hala buralarda süren sıkıyönetimi kaldırmasını istiyoruz. Korucular adı verilen bu silahlı grupları yeni bir hükümet tarafından silahlı grupların kaldırılması istiyoruz. Türkiye'de Kürt halkının varlığını kabul etmesini istiyoruz. Kürt halkının ulusal haklarının ve özgürlüklerinin tam olarak istiyoruz. Sorun karmaşık.

"Türkiye'de Kürt halkının varlığı kabul edilmedi ve uzun yıllar baskı altında tutuldu. Sağduyulu herkes kabul eder ki, böyle bir gerçek kabul etmek sorunun aynı zamanda sorumlusu olmak demektir."

Ortak duyuru

Fransız Komünist Partisi'nin daveti üzerine Fransa'yı ziyaret sırasında, Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri **Haydar Kutlu**, FKP Genel Sekreteri Georges Marchais ile bir görüşme yaptı. Bu, TKP Genel Sekreterinin Fransa'yı ilk ziyaretidir.

Ziyareti sırasında, Haydar Kutlu, Fransız komünistlerinin çeşitli alanlardaki faaliyetleri hakkında bilgi aldı.

Görüşmeler kardeş ve sıcak bir ortamda geçti. Görüşmelerde, Fransa ve Türkiye'nin durumları üzerine ve bunların çözüm yollarının geçerli kılması, demokrasiler, sosyal ilerleme, barış ve sosyalizm için her iki parti tarafından yürütülen faaliyetleri üzerine geniş bir görüş alışverişi fırsatı buldular.

Haydar Kutlu ve Georges Marchais Türkiye'deki duruma ve Fransız yetkililerinin Ankara'da dikatörlüğü ile işbirliğine karşı birer verildi.

Konumu nedeniyle Türkiye, emperyalizm için önemli yer, bölge halklarına karşı saldırgan bir askersel iş teşkil etmektedir. Bu, Ro. Ro. Amerikalı yöneticiler tarafından 1980'den beri aktarıldı olan dikatörlüğe verilen destekçi açıklanmaktadır. Atlantik dünyası, mas adına, Fransız hükümetleri, bir ülkede insan haklarının sayısız çiğnenmesine çok yummalarını görmek istemiyor. Bu ülkelerde hayati düzeyde çok düşüktür. Özellikle yüksek olan işsizlik oranı sayı nüfusun yüzde

20'sini oluşturmaktadır. Göç, göç etlikleri ülkelerde ağır sümü ri ve ekseriya ırk kampanyaları kurbanı olan yüz binlerce emekçinin kaderidir.

Türkiye'deki sefalet dikatörlüğü rejim alındığı vahşi baskı da eklenmektedir. En birlerce ilerici, sendikacı, kadın ve erkek cezaevlerinde, Yüzden İslazısı yüzdesinde ölümün dolay ölümüne mahkum edilmişlerdir. Kürt halkı üzerinde barbarca bir terör var. Sendika konfederasyonu DISK yasaklanmıştır ve yöneticileri mahkeme önüne çıkarılmışlardır. Baki Derneği davası sürmektedir. Aralarında Türkiye Komünist Partisi'nin de bulunduğu birçok sol parti gizli tutulmaktadır.

Haydar Kutlu, partisinin Türkiye'deki eyleminin gelişmesi hakkında Georges Marchais'e bilgi verdi. Son dönemde çok sayıda toplumsal savaş yükseldi. TKP güplendi. Geçtiğimiz günlerde, genel sekreterinin de katıldığı bir ülke ulusal konferansı toplandı. Önemli bir kongresini hazırlanmaktadır.

Georges Marchais, ülkelerinde demokrasiye dönüş için, Komünist Partisinin yasallasma için, Fransa'daki Türkiye göçmen işçilerin meşru haklarına saygıya dikkat verilmesini istedi. Bu kavga, Türkiye komünistleri, Türkiye'de tüm demokratlara Fransız Komünist Partisinin tam dayanışmasını yinedi.

Fransız Komünist Partisi, Fransız yetkililerinin dikatörlü-

Soru: PKK örgütüyle ilişkileriniz var mı? Bu örgütün eylemlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Haydar Kutlu: Bizim bu örgütü ilişkilendiriz yok ama başka Kürt partileri ilişkilendiririz var. Bu diğer Kürt partileri de Kürt halkının özgürlüğünü kavşaması için mücadele ediyor. Ve onları da bildiğimiz kadanyla PKK'yla somut ilişkiler yok. Görülüyor ki burada bir sorun var. Kürt halkının bağımsızlığını istiyor istememe sorunu değil, bunun biz de istiyoruz. Ama sorun bu nasıl ele edilecek? Bugün bu tür eylemler Kürt halkının varlığını ka-

şe temiz çıkarmayı amaçlayan tutumları karşından nefret ve öfkeleri taşıyor. Fransa'nın, insan haklarına her türlü saldırısı keskinleşmiş mahkum etmesi için çağırıyor. Birçok ve toplu özgürlükleri sayı ister ve demokrasinin kurulmadığı Türkiye ile her türlü ilişkilerin geliştirilmesi karşı çıkar.

FKP, Fransız hükümetlerinin onayladığı, Avrupa Konseyi Başkanlığına Türkiye'ye verilmesi, ne karşı protestosu yineler. Türkiye'nin Ortak Pazar'a ve Batı Avrupa Birliği'ne girmesine kesin muhalefeti ifade eder.

Fransa'nın, komşu ülkelere karşı saldırılarını bir tutum izleyen ve BM'in kararlarını ve Kıbrıs halkının bağımsızlığını hiç sayarak Kıbrıs adasının bir kesimini işgal eden bir rejime silahlı sevkıyatı durdurmasını ister.

Her iki parti, barış ve silahsızlanma için en geniş eylemleri geliştirilmesini verdikler önemi vurguladılar.

Partiler arasında yapılan görüşmeler ele alınan sorunların bütünü üzerine geniş bir fikir birliği içinde olduklarını doğruladı. Aralarında işbirliği, ortak sorunlar konusunda derlik hareket etmelerini pekiştirmek için kararla aldılar.

(1) Çeşitli görüşmeler, TKP'den bir heyet: FKP'den, MK'den M. Gremet, MK'den ve Pans 12 Sekreter H. Muller ile diğer ilişkiler sıkıyönü büro üyesi C. Deneye kanıldılar.

lamamada vardı. Bir defa tutuklanmalarla haliyor. Eski kadırlar sıkıltı olmasa bile işkence habedeni yine başında bile yerleştiriyor. Diğer yandan dünyada bir başka iş olmayan barış yargılanması ne yazık ki ülkemizde soruyor. Partii üyelerimizden zaman zaman tutuklanmaları oluyor. Diğer soru örgütlerden de tutuklanmaları oluyor. Geçtiğimiz günlerde şu anda yasal çağırma imkânına sahip bir sendika konfederasyonunun merkezi arandı,

polisler tarafından. Kürt halkı üzerindeki baskıları zaten yoğunmuş. Yani çok yoğun ve çok biçimli baskılar devam ediyor. Şu da bir baskı sayılmak. Bilirizsiniz TKP ordusu Irak sınırları içine bir bir operasyon yaptı. Basın da ayrıca bir petrol bölgesi olan Kerkuş Musul'a ordunun gireceği söylendi. Ankasından Ege'de savaş gerginliği oldu. Kısacası içinde savaş psikozu yaratmak istiyorlar. Böylece demokrasinin gücünün mücadelesinde demokratik muhalefeti baskılamak istiyorlar. Bunu da baskılar içerisinde görmek gerek. Ama sözlemleri umutlu bitirmek istiyoruz. Hem Türk hem Kürt halkımız bugün demokrasinin konusunda eskisinden daha fazla bilinci ve istekli. Grevler giderek artış gösteriyor. Örneğin bir grev, NEİAŞ grevi başanıyla sona erdi. Hemen hemen toplumun her kesiminden demokratik istekler yükseliyor. İşçiler demokratik isteklerini dile getiren delege kampanyası sürdüyorlar. Bugün muhalefet partileri de bugünkü hükümetle karşı olma konumlarını sürdürüyorlar. Herşeyi rağmen partimiz Türkiye'de görüşleri, etkisi artıyor. Biz umuyoruz ki, halkımız bugünkü çağdaş koşulları gerektirdiği insanca, yargıca demokratik yaşama koşullarına sahip olacak. Günümüzde artık dikatörlükler uzun süre olamıyor, olamayacak. Türkiye'de de demokrasi gelecektir.

Devlet ve domuz!...

Özlem ÖZGÜR

Kuşkusuz, devlet olanaklarıyla zengin yaratmak, Türkiye kamu kapitalizminde yeni bir uygulama değildir. Boşuna mı, "Devletin malı deniz, yemeyen domuz" demişler.

Ne var ki, son üç dört yıl içinde olanlar, tek kelimeyle korkunçtur; ve hiçbir dönemde, devlet sırtından bu denli büyük vurgunlar elde edildiği görülmemiştir. Ve hiçbir zaman, bir iki yıl gibi kısa bir sürede, sırdan başlayıp milyarderler ordusuna katilablime ortamı yaşanmamıştır. Açıkçası, şimdi Türkiye'de "iş bitirici"ler, devreyi hamdu ile götürür olmuştur.

Bir bankada müdürlük yapmakta olan bir kimse, üç yıl içinde iri kıym bir banka ile büyükçe bir şirketler grubunun sahibi olabilmis; ve holding patronu olarak, Türkiye'de sayılı parabalancının arasına girmeyi becerebilmiştir. Özaf'nı yakınları ve teorisyenlerinden olan bu kişinin adı, Erol Aksoy'dur.

1983 yılına kadar, İzmir'de demir ticareti yapmakta olan bir kişi, üç yıllık ANAP hükümeti döneminde, büyükçe bir holdingin sahibi ve Türkiye'nin en büyük dşatımcılarından birisi olabilmis; ve bu iş bitirici, servetini altmışa katlayarak, Türkiye'nin önde gelen en zengin kişilerinden birisi oluvermiştir. Özaf'nın gözdelelerinden bu kişinin adı, ANAP İzmir İl Başkanı Atilla Yurtcu'dur.

1982 ve 1983 yıllarında, mütevazî bir ücretle bir şirkette çalışıyordu. Bu kuluna, 1983 yılı sonlarında, kendi deyimiyle Allah "Yürü ya kulum!" dedi. O da yürüdü; ama, biraz hızlıca Koşar adım da değil, uçar adım mübarek! Üç yıl içinde, dolar milyarderi olarak öne çıktı; çok sayıda şirketin sahibi, ya da ortağı oldu. Bu kimsenin adı, ortanca birader Korkut Özardır.

Pekli, bu işler nasıl kotarıyor? Türlü-çeşitli yolları, değişik yöntemleri var. Bir örnek verelim. Geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin en büyük 27 dşatımcı kuruluşu, 3 milyar 168 milyon dolar tutarında dşatım yapmış. Buna karşılık, devlet kasasının bu kuruluşlara, "dşatımı teşvik" diyerek fazladan 1 trilyon 195 milyar lira ödemiş.

Bir başka deyişle, devlet her dşatım dolarına yüzde 50 dolayında prim vermiş. Yani, bir Alman markının o günkü resmi kuru 400 lira ise, dşatımcının her markına 600 lira ödemiş. Tez elden köşeyi dönmeyen, bundan kestirme yolu olur mu?

Ama daha bitmedi. İki örnek vererek, bu işi biraz açalım. Geçtiğimiz yıl, en büyük dşatımcı kuruluşları kuruluştan adı Enka Holding'tir. Enka Holding, 1986'da 318 milyon dolar dşatım yapmış; devlet "baba" da, Enka'nın patronu Şank Tara'ya aferin deyiş, tam tamamina fazladan 119 milyar lira prim ödemiş.

Geçen yıl, en büyük dşatım yapan altıncı büyük kuruluşun adı Atilla Yurtcu'nun sahibi olduğu İzdaş'tır. İzdaş, 1986'da 146 milyon dolarlık dşatım gerçekleştirmiş; devlet "baba" da İzdaş'ın patronu Atilla Yurtcu'nun sırtını sıvazlayıp, tam tamamina fazladan 55 milyar lira prim ödemiş.

Olayın, bir başka yanı daha var. Enka ile İzdaş'ın dşatımını yaptıkları malların, bir kuruluşu bölümü bile kendi üretimleri değildir. Ya, kimindir? Devlet sektöründendir. Özaf hükümeti, kamu kesiminin ürettiği malların önemli bir bölü-

Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerindeki bunalım kritik bir aşamaya yükseldi

Bundan kısa bir süre önce, geçtiğimiz yıla ilişkin olarak, Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerine ait resmi istatistikler yayınlandı. Bu resmi veriler, herşeyden önce, Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerindeki bunalımın hızla büyüdüğünü ve bu ilişkilerdeki eşitsizliğin, giderek arttığını gösteriyor. Geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin dşatımı geriledi, dş ti-

caret açığı büyüdü ve hemen tüm döviz gelirlerinde önemli düşüşler olurken, dş borç anapara miktarı ile yıllık dş borç yükünde, ciddi artışlar oldu. Bütün bu olumsuz gelişmeler karşısında, şimdi herkes, "yeni bir döviz darboğazı kapının eşikinde mi?" sorusunu sormaya başladı.

Dış borç miktarı son üç yılda Yüzde 71 arttı

ANAP döneminde dış borçlar katlandı

Merkez Bankası'nın verilerine göre, Türkiye'nin kısa vadeli borçları arasında en yüksek miktarı, yurtdışındaki göçmen işçilerin "döviz mevduat hesapları"nda açtıkları paralar oluşturdur. İlgili verilerde, 1986 yılı sonu itibarıyla, Türkiye'nin 9 milyar 605 milyon dolarlık kısa vadeli borçlarının, 4 milyar 287 milyon dolarlık bölümünün yabancı bankalara ve geri kalan 5 milyar, 318 milyon dolarlık miktarın ise, yurtdışında çalışan Türküveli göçmen işçilere ait olduğu belirtildi.

Merkez Bankası'nın geçtiğimiz günlerde yayınladığı verilere göre, Türkiye'nin dış borçları ANAP hükümeti dönemin kapsayan son üç yıllık sürede yüzde 71 arttı ve dş borç anapara miktarı, 1983 yılında 18 milyar 385 milyon dolar iken, 1986 yılı sonunda 31 milyar 445 milyon dolara yükseldi. Böylece, toplam dış borçların ulusal gelir içindeki payı, 1983 yılı sonunda yüzde 37 iken, 1986 yılı sonunda yüzde 54'e yükseldi.

Yine, ilgili verilere göre, Türkiye'nin "döviz mevduat hesapları"na yurtdışındaki paralar oluşturdur. İlgili verilerde, 1986 yılı sonu itibarıyla, Türkiye'nin 9 milyar 605 milyon dolarlık kısa vadeli borçlarının, 4 milyar 287 milyon dolarlık bölümünün yabancı bankalara ve geri kalan 5 milyar 318 milyon dolarlık miktarının ise, yurtdışında çalışan Türküveli göçmen işçilere ait olduğu belirtildi.

Yeni göçmen işçilerin, başta Merkez Bankası olmak üzere çeşitli bankalarda açtıkları döviz mevduat hesaplarındaki para miktarı, son üç yıllık sürede yaklaşık dörde katlandı. Nitekim, Türküveli göçmen işçilerin döviz mevduat hesapları yoluyla verdikleri borç miktarı, 1983 yılında 1 milyar 334 milyon dolar iken; bu rakam, 1986 yılı sonunda 5 milyar 318 milyon dolara yükseldi.

1986'nın dış ticaret açığı 3,6 milyar dolar

DİE'nin verilerine göre, bir önceki yıla oranla Türkiye'nin dşatım miktarı yüzde 6 gerileyerek, 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bilindiği gibi, Özaf hükümetinin öngörüsüne göre, Türkiye'nin dşatımı 1986 yılında 8,8 milyar dolar olarak gerçekleşecekti.

Türkiye'nin dış ticaretinde, en olumsuz yıllardan birisi yaşandı. 1985 yılına oranla, geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin dşatımı gerilerken, dış ticaret açığı önemli ölçüde arttı. 1986 yılında da, Özaf hükümetinin dşatım ve dış ticaret açığı konusunda öngördüğü hedeflerin, büyük oranda gerisinde kaldı.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) yeni açıklanan verilerine göre, 1986 yılında Türkiye'nin dşatımı 11 milyar 105 milyon dolar ve dşatımı ise, 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti ve bö-

lece, Türkiye'nin dış ticaret açığı, bir önceki yıla oranla yüzde 8 artarak 3 milyar 649 milyon dolara ulaştı. Bilindiği gibi, 1985 yılında, Türkiye'nin dış ticareti 3 milyar 385 milyon dolar açık vermiş ve, Özaf hükümeti, 1986 yılı programında, dış ticaret açığını 2 milyar 650 milyon dolara çekilmesini öngörmüştü.

DİE'nin dış ticaret istatistiklerine göre, bir önceki yıla oranla, Türkiye'nin dşatımı 1986'da yüzde 6 gerileyerek 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti ve böylece, hükümetin öngördüğü hedefin büyük miktarında gerisinde kaldı. Bilindiği gibi, 1985 yılında, Türkiye'nin dşatımı 7 milyar 958 milyon dolar gerçekleşmiş ve hükümet, 1986 yılında dşatımın 8,8 milyar dolara yükseltilmesini planlamıştı.

DİE'nin verilerine göre, Türki-

Avrupa'daki müttefikleri orta menzilli füzelerden kurtulmak isterken...

ABD yeni engeller peşinde

Sovyetler Birliği'nin Batı Avrupa'daki ABD ve Sovyet orta menzilli nükleer füzelerinin tamamen kaldırılması yönündeki önerisinin yola çıktığı tartışmalar ve tepkiler geçtiğimiz hafta içinde de sürdü. ABD Devlet Başkanı Reagan'ın Sovyetler Birliği'nin önerisini genel olarak olumlu karşılayıp, Cenevre'de iki ülkenin heyetleri arasında süren silahsızlanma görüşmelerine bu konuda bir taslak sunmasına, Batı Avrupa devletlerinin tepkilerinin de genelde olumlu olmasına rağmen gelişmeler, uygulamada önemli engeller ve sorunlar çıkabileceğine işaret ediyor.

Batı Avrupa'da ve ABD'de silahlanmadan yana çevreler daha şimdiden füzelerin söküp sökülmesinin kontrolü konusunda bazı ayrıntılar gündeme getiren anlaşmanın kısa sürede başlanması önüne geçmek istiyorlar. Yine bu çevreler, böyle bir anlaşma çerçevesine kısa menzilli füzelerin ve konvansiyonel silahların da alınması gerektiğini söylüyorlar ki, bu da orta menzilli füzeler konusunda biran önce bir anlaşmaya varılması engelleyecektir. Geçtiğimiz günlerde istifa eden ABD Savunma Bakanı yardımcılardan Perle de, bu anlaşmanın yapılmasını 6-8 ay sürebileceğini, sabırlı olmaları gerektiğini söyleyerek, esasında bu çevrelerin eğilimini ortaya koymuş durumda...

Orta menzilli füzeler konusunda anlaşmanın kısa menzilli nükleer sistemler ve geleneksel silahlarla birlikte düşünülmesi gerekli-

Avrupa halklarının çoğunluğu ölüm füzelerinden kurtulmak istiyor.

ğini savunun, bu alanlarda bir indirim yapılmaksızın Batı Avrupa'dan Cruise ve Pershing-2'lerin kaldırılmasına karşı çıktıklarını bir de NATO Komutanı Rogers, Rogers'in bu görüşü ABD'de ve Batı Avrupa'da bazı politikacılar tarafından da savunuluyor.

Oysa Sovyetler Birliği, orta menzilli füzeler konusunda bağlanacak

bir anlaşmanın ardından, Federal Almanya'da ve Çekoslovakya'da konuşlandırılmış olan kısa menzilli taktik füzelerini geri çekmeye hazır olduğunu da açıklamış durumda. Bunun yanı sıra, Sovyet silahlı kuvvetleri uzmanı Karpov tarafından yapılan açıklamaya göre Varşova Pakı ülkeleri Avrupa'daki geleneksel silahların yoğun ve hız-

la bir biçimde azaltılması konusunda NATO ülkeleriyle görüşmeye hazırlar.

Buna karşılık ABD'nin bir taraftan orta menzilli füzelerin ortadan kaldırılması görüşünü desteklerken, diğer taraftan Batı Avrupa'daki geleneksel silah gücünü artırmaya hedeflediği de bir gerçek. Savunma Bakanı yardımcılardan Perle'nin, istisfasi öncesinde yaptığı açıklamaya göre ABD, 1988'den itibaren Batı Avrupa'da Cruise füzelerindeki 326 binlik ekibini 2500 asker daha artırmayı planlıyor.

Öte yandan Batı Avrupa ülkelerinde Sovyet önerilerine karşı ortak bir tavır geliştirme yönünde çabalar da gözleniyor. Geçtiğimiz günlerde Ortak Pazar Komisyonu Başkanı Jacques Delors, Ortak Pazar'ın devlet ve hükümet başkanlarının yeni Sovyet önerilerini görüşmek ve füzelere ilişkin ortak bir araya gelmelerini önerdi.

Aynı günlerde H.Kohl, DDR Devlet Başkanı Honecker'in Sovyet önerilerini birlikte destekleme konusunda kendisine yazdığı mektubu sözlü olarak yanıtladı. Yanıtında, Honecker'in iki hükümet arasında bu konuda görüşmeler yapılması yönündeki teklifini onayladı.

Önümüzdeki günlerde orta menzilli füzeler konusundaki tartışmalar yoğunlaşırken, Batı Avrupa'dan orta menzilli füzelerin sökülmesi Öster marklarının da ana belirlerinden birini oluştursak,

David Owen
(İngiltere Sosyal Demokrat Partisi lideri)

Orta menzilli nükleer sistemlere ilişkin bir anlaşmanın imzalanmaması gerekçesi kontrol talepleri, ya da geleneksel silahlar alanında bir indirim veya kimyasal silahlara bağlayarak engellemek isteyen NATO generalleri hata yapıyorlar. Biz Avrupalılar ABD'ye, sıfır çözümünü ve Reykjavik'deki gelişmeyi kabul ettiğimizi söylemeliyiz. Şimdi, en kısa zamanda birleşik yapılmalıdır. NATO ve Batı savunması için bir önemli kazanç da Sovyetler Birliği'nin Fransa ve İngiltere'nin nükleer silah sahibi ayrı devletler olduğunu kabul etmiş olmasıdır.

Berndt Scowcroft
(1975-77'de ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı)

Öneriye fazla değer biçiyoruz. Sıfır çözüm hiçbir zaman NATO'nun çıkarlarına uygun değildir. Bizim Batı Avrupa'da nükleer silahlarda ısrarımız geleneksel silahlardaki dengesizlikten ötürüdür.

Mient Jan Faber
(Hollanda KİLİSelerarası Barış Konseyi Genel Sekreteri)

Gorbaçov'un önerisi ve Reagan'ın buna olumlu tepki göstermiş oluşu memnuniyet vericidir. Şimdi beklentim birkaç ay içinde bir anlaşmaya varılabilesidir. Stratejik füzeler konusunda bir çözüme varma sorununun SDI meselesinden ayrılmaması gerektiği kanısındayım. Eğer stratejik nükleer güçler önemli miktarda azaltılırsa, SDI'ya olan gereksinim de azalacak ve ABD Kongresi bu projeye büyük fonlar yatırmakta tereddüt gösterecektir. Bu gelişmelerde barış hareketinin rolünü değerlendirecek olursak, herhalde bunu kimin başardığını somak mantıksız olacaktır. Önemli olan şimdi hareketin yeni ve belki de mucizelerin beklenebileceği bir döneme girmemesi...

Bärbel Rust
Yeşiller'in parlamento sözcüsü

"Böyle bir anlaşma bu uğursuz silahlanma yarışından bir parça uzaklaşmak açısından son derece önemlidir. Federal hükümetin görevi, yerleştirilmiş olan Pershing 2 füzelerinin kaldırılması ve tüm atom füzelerinin Avrupa'dan sökülmesi için hareketi güçlendirmek. Daha sonra bu füzelerin bir kısmının imha edilmesi diğer bir kısmının da başka bir yerde yerleştirilmesi konusunda tartışılabilir. Benim tercihim bu füzelerin tümünün imha edilmesidir. Biz atom silahlanmadan anndırılmış bir Avrupa istiyoruz."

Helmut Schmidt
(SPD - Federal Almanya)

Bu konuda Amerikalıların Batı Avrupalı müttefikleriyle aynı ediyorum. ABD, sıfır çözüme bağlı kalmalıdır. Ancak, NATO da Sovyetler Birliği'nin SS-20'lerini yansırı pekok kısa menzilli sistem yerleştirdiğini akıld tutmalıdır. Bu durum 1979'da öngörülmemiştir. Şimdi ise orta menzilli sistemlerde bir anlaşmaya varabilmek için kısa menzilli sistemlerde ortak bir tavana varmak gerekebilir.

Charles Hernu
(1981-85'de Fransa Savunma Bakanı)

Amerikalıların bizim de tavsiyemizi somalın yerinde olur, ancak ABD ile Sovyetler Birliği arasında ki herhangi bir tartışmada bizim gücümüzü yeralmamaktadır. İttifakın Avrupa kanadını yikan hiçbir anlaşma kabul edilemez. Olamazlar elverdiği doğru ortak bir Avrupa, ve mümkün olduğu oranda ortak bir Fransa-Almanya konumumuz olmalıdır.

Sovyetler kısa menzilli füzelerin de imhasını istiyor

Avrupa'da yerleştirilmiş olan orta menzilli Amerikan ve Sovyet füzelerinin imha edilmesine yönelik

tavırını eleştirerek, orta menzilli füzeler hakkında yapılacak bir anlaşmada yeni bir silahlanmanın yapıl-

Pakistan: Asya'da NATO'nun Güney Kanadı'nın bir uzantısı mı?

Son birkaç ayda Pakistan'ın

Yeni hükümetin, batıda, güneyde

Sovyetler kısıtlamaları istiyor füzelerin de imhasını istiyor

Avrupa'da yerleştirilmiş olan orta menzilli Amerikan ve Sovyet füzelerinin imha edilmesini yönelik görüşmelerde ABD ve kimi müttefiklerinin kısı menzilli füzeleri bir engel olarak görmesi üzerine, Sovyetler bu silah sisteminin de tümden imha edilmesini istediğini tekrarladılar.

Sovyet Dışişleri Bakanlığı'nın silahsızlanma uzmanı Karpov'un 31 Mart salı günü yaptığı bir açıklamada Sovyetler Birliği'nin menzilli 1000 kilometreye kadar olan kısı menzilli nükleer füzelerin topyekün imha edilmesini istediklerini ve hükümetinin bu konuda en kısa zamanda ayrıntılı bir öneri yapacağını açıkladı.

Dünya çapında büyük ilgi gören orta menzilli atom füzelerinin Avrupa'dan kaldırılmasına yönelik Sovyet önerisine karşı, başlangıçta denetimin zor olduğu şeklinde bir engel getiren ABD, şimdi de Avrupa'daki orta menzilli füzelerini kısı menzilli füzelere dönüştüreceğini belirterek bu konuda bir anlaşmanın yapılmasını engellemeye çalışıyor. Karpov ise ABD'nin bu

tavrını eleştirerek, orta menzilli füzeler hakkında yapılacak bir anlaşmada yeni bir silahlanmanın yasallaşmasını değil, silahsızlanmanın belgelmesi gerektiğini altını çizdi.

ABD, İngiltere, Federal Almanya ve Fransa'daki militanist çevreler orta menzilli atom silahları alanındaki olası bir anlaşmayı engellemeye çalışırken Varşova Anlaşması'na bağlı Demokratik Alman Cumhuriyeti (DDR) ve Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti ortak bir girişimde bulunarak Avrupa'da atom silahlarından arındırılmış bir koridorun oluşması için çağrı yaptılar. Bu ülkelerin komünist partileri Sosyalist Birlik Partisi ve Çekoslovakya Komünist Partisi, Federal Almanya'nın sosyaldemokrat partisi SPD, ile bu doğrultuda ortak bir çalışma başlattılar.

Ortak Pazar ülkeleri dışişleri bakanları da 4-5 Nisan'da Kuzey Belçika'da resmi olmayan bir toplantıda yaptıkları bir ortak komünikede Avrupa'daki tüm orta menzilli ABD ve Sovyet füzelerinin yokedilmesini istedikler.

Yunanistan'da üsler konusunda ABD baskısı

Geçtiğimiz günlerde, Yunanistan ile Türkiye arasındaki gerginlik sırasında arka plana kaymış gibi görünse de, bugün ABD ve NATO ülkeleriyle Yunanistan'ın ilişkilerinde en yakıcı sorun Yunanistan'daki ABD üslerinin geleceğidir. Doğu Akdeniz'deki askersel çıkarların açısından ABD açısından yaşamsal öneme sahip olan bu üsler, Yunan halkının çoğunluğu tara-

fından saldırganlık kaleleri olarak değerlendirilmekte ve protesto edilmektedir.

Halkın çoğunluğunun üslerin kapatılmasından yana tavır alması, PASOK'un seçim programında bu talebin yer alınmasına yol açmış ve bir anlamda 1981'de Papandreu'yu zafere götüren nedenlerden biri olmuştur. Daha sonra ise hükümet, 1988'e dek ABD ile

yeni bir anlaşmaya varılmazsa, üslerin kapatılacağı konusunda karar vermiştir.

Şimdi ise bir taraftan Yunanistan'da üslere karşı protestolar yükselirken, bir taraftan ABD sık sık Atina'ya gönderdiği yetkililer kanalıyla Papandreu hükümetine çeşitli biçimlerde etkilemeye çalışmaktadır. ABD ve NATO yetkilileri, Yunanistan'ın içinde bulunduğu zor ekonomik koşullardan yararlanmaya, askersel ve ekonomik yardımları baskı aracı olarak kullanmaya çalışırken, Papandreu yönetiminin de Türkiye ile ilişkilerinde ABD'nin ağırlık koyması için üsleri pazarlık unsuruna yapması tabloyu bütünlük karmıştırmış, Washington'un yeni manevralarına ortam yaratılmıştır.

Londra'da çıkan "The Financial Times" gazetesinin bildirdiğine göre, ABD yönetimi 1989 mali yılı tartışmalarının sona ereceği 1987 yazına dek Yunanistan'da üsler pazarlığını keskinleştirmeyi hedeflemektedir. Reagan yönetimi, üslerin kapatılmaması için bütçeye milyonlarca dolarlık bir program eklemeyi de gözle almıştır.

ABD Papandreu'yu sıkıştırıyor.

Pakistan'ın bir uzantısı mı? Güney Kanad'a

Son birkaç aydır Pakistan nükleer silah üretimine ilişkin olarak bir kez daha dünya kamuoyunun dikkatini yoğun bir biçimde çekmeye başladı. Ocak ayında, Pakistan nükleer araştırma programının yöneticisi Abdül Kadir Khan'ın "Pakistan artık nükleer eşliğe vardı" açıklamasının ardından, mart ayı sonuna doğru devlet başkanı Ziya-ül Hak da TIME dergisi muhahirinin kendisiyle bu konuda yaptığı mülakatta, Pakistan'ın artık bu alanda gerekli teknolojiye sahip olduğunu ve istediği zaman nükleer bombayı yapabileceğini söylüyordu. Gelecek Ziya-ül Hak, gerekse diğer yetkililer Pakistan'ın bombayı yapmayı planladığını reddetmekte ve yalnızca barışçıl bir nükleer programa sahip olduğunu söylemekte idiler ama, başlıca nükleer araştırma merkezi Kahuta'yı kimsenin ziyaret etmesine de izin verilmiyordu.

Yetkililerin belirsiz, netlikten uzak açıklamaları, ABD Kongresinde de bazı tartışmalara ve kimi parlamenterlerin "Pakistan nükleer kapasiteye sahip ise biz onu hala askersel olarak destekleyecek miyiz?" gibi sorularına yol açmış durumda. Ancak, "Ben bundan kaygılanmıyorum, sanıyorum ki Amerikalı senatörler, parlamenterler Pakistan'ın nükleer programından çok, kendi yüksek ulusal çıkarlarını dikkate alacaklardır" diyen Ziya-ül Hak'ı bu tartışmalar hic de endişelendirmiyor.

Gerçekten de Pakistan, özellikle İran'da Şah rejiminin sona ermesinden sonra ABD'nin bu yöredeki başlıca kalesi olmuş durumda. Hele, 19 ülkedeki ABD Çevik Güçleri'nin koordinasyonunda sağlanan Merkezi Komutanlık, Centcom'un kurulmasıyla Pakistan'ın önemi daha da arttı.

Ziya Ül Hak'a protesto gösterilerinden bir görüntü.

Pakistan'ın toprakları bugün, Çevik Güçlerin, Hint Okyanusundaki ve Pasifik'teki ABD üslerinden Basra'ya transfer edilmesinde de kullanılıyor. Ayrıca, Pakistan, Afgan gerillalarına ABD'den ve diğer Batı ülkelerinden gelen askeri ve ekonomik yardımları geçtiği bir ülke olması nedeniyle strateji bir önem taşıyor.

Öte yanda Sovyet toprakları da Pakistan hava üslerinin menzilli üsleri yer alıyor. Bu anlamda Batı ülkelerinin Pakistan'ın Asya'da NATO'nun Güney Kanad'a'nın bir uzantısı haline getirmeye çalıştıkları söylenebilir.

Batı desteğiyle olağanüstü silahlanma

Bu arada ABD Kongresinde Pakistan'a 4 milyar doların aşan askersel ve ekonomik yardım yapılması gündemde. Şimdiye kadar Pakistan'a sevkedilmiş silahları yanı sıra ABD ekipmanı tarafından kullanılan, AWACS uyarı sistemleri taşıyan yeni casus uçakları ve 200 adet en son model M-1 tanklarının verilmesi söz konusu...

Bir Hint ajansının verdiği bilgilere göre yalnızca düz araziye de kullanılabilecek olan M-1'lerin Hindistan'a karşı kullanılması düşünülmüyor. Bu bölgedeki en yeni tip savaş araçlarından olan bu tanklar, lazer hedefleme sisteminde sahip ve tahrip gücüleri yaklaşık % 100.

Son 25 yıl içinde iki kez ABD silahlarını Hindistan'a karşı kullanmış olan Pakistan, şimdi de özellikle Hindistan'a karşı kullanılmaya uygun saldırı silahları satın alıyor. Bir taraftan da Afganistan ve Hindistan sınırında yeni hava üsleri kuruyor, ya da var olanları modernleştiriyor. Yeni hımanlar, alt-yapı tesisleri, silah-malzeme depoları inşa ediyor. Bütün bunlar ise ABD ve diğer Batı ülkelerinin yardımlarıyla yapılıyor.

Öte yandan atom bombası üretiminde de Pakistan'ın, Batılı dostlarından önemli miktarda yardım aldığı, elektronik malzemenin ABD'den, diğer gerekli malzemelerin de Hollanda, Federal Almanya, Fransa, Belçika, İngiltere, İtalya ve diğer Batı ülkelerinden sağlandığı bir gerçek. Nükleer programının yanı sıra Pakistan, kimyasal silahların üretiminde de Batılı ülkelerin yardımıyla gerçekleştireyor.

Pakistan'ın yoğun askersel harcaması ve yarımların ülkenin ekonomik güçlüklerine karşın ve onları daha da arttırma pahasına sürdürülüyor. Ülke'de askersel harcamalar yıllık bütçenin yarısını, dış borçlar ile birlikte oluşturduğunda dörtte üçünü oluşturuyor. Dış borçları 13 milyar dolara varmış durumda. Ülkeye önemli miktarda yabancı sermaye gerekiyor, tüketim mallarının fiyatları yılda ortalama % 30 artıyor.

Bulgar çocuklarının çizilen 283 resim, uluslararası yarışmalarda ödüller kazandı

Bulgaristan'ın ilk çocuk sanat galerisi

"Amacım, çocuklar için sevinç yaratmak, daha iyi olmalarında, yeteneklerini özgürce geliştirmelerinde onlara yardımcı olmaktır". Hayatının 25 yılını çocukların güzel sanatları dalındaki çalışmalarına adanmış Georgi Ananiev, kendisi hakkında böyle diyor. Kendisiyle sohbet ederken, dinamik günlük yaşamının hâli hayat, sanat ve gerçekler konusundaki görüşlerini katkısız konularak çevresindeki insanlara aktarmaya yeteneğine sahip insanları varlığını anlıyorum. "Üç çocuk babasıyım, diyor Georgi Ananiev. Ama yâzlerce evladım var. Ve her çocuk ayrı bir sevinç kaynağıdır benim için. Ben de çocuklar önünde, sanatı algılamak ve sanat yaratmaya yeteneğinin o yinelenmez kapaklarından birini açarken, onları daha da mutlu kılma isterdim. Bunun başarımı, benim için de ayrı bir mut-

luluk olacaktır..."

Pleven ilinin Tristenik köyünde edebiyat ve resim öğretmeni Georgi Ananiev, köy okulu katında bir resim derneği örgütledi. Gayesi, seksen öğrencisinin, resmin doğuşunu daha iyi algılamasını, güzelliği dünyasına girmesini sağlamaktır. Aradan çok geçmeden Pleven yöresinin pek farkına varılmamış bir "yetenekler budağı" olduğunu anlayacak. Her çocuğun kendisinin de katkısız bir güzelliği duygusu taşıdığına inanarak köy öğretmeni, ana-babaların güvensizliğini de, "boşuna zaman harcamaya" yanılgısına da ve en önemlisi ders dışı uğraşların kuşumsenmesi alışkanlığına da aşacaktır. Zamanla o psikolojik engel yavaş yavaş ortadan kalkacak ve seçkin ressamlar olarak çocukları ilgi görmeye başlayacaktır ve böylece de Bulgaristan'da ilk Çocuk Sanat Galerisi'nin oluştu-

ruşmasına gidilecektir. O zaman yıllardan 1965'ti. Çocukların çizdiği resimler birbirinden güzeldi. Ve o ana değin, hiçbir yerden destek görmeyen, bu soylu girişimin öncüsü ve savunucusu köy öğretmeni, temelin artık atıldığını anladı. Köyde yaşayan öğretmen, kendini bütünüyle, Tristenik köyü Resim Derneği'nin sanat yönetmeni olarak pedagojik çalışmalarına adanmıştı.

Birkaç yıl sonra, 1970 yılında Resim Derneği'ne katılan çocukların ilk uluslararası etkinlikleri de başladı. "Dünyada bildiğimiz bütün yarışmalara katılırız" diyor öğretmen şimdi. "Katıldığımız her yerde, resimlerimiz mutlaka başarıyor. Artık 283 ödülümüz var. Ödüllerimizi Tristenik köyünün Çocuk Resim Sanatı Müzesi'nde koruyoruz". İşte böyle Tristenik köyünün Resim Derneği zamanla, çocukların erken çağda estetik eği-

timine, güzellikler dünyasına uzanmalarına ilişkin o genel halk hareketinin temel atıcısı olacaktır...

Herşeyi rağmen, Bulgar çocuklarının bu başarılarının "sırrı" nedir? Bir köyün okulunda resim öğretmeni olan Georgi Ananiev, çocukların verimli arayırlarını ve estetik çözümlerini yorulmaksızın desteklemeyi nasıl başarıyor? Yanıtı, içtenlikli ve biraz da beklemediğimiz bir yanıt: "Benim için, çocukların yarattığı resimlerin en değerli yönü, bu resimlerin, yaşlıların, genel takdir bulmuş güzellik ve çirkinlik ölçütleriyle kurallayılmış estetik görüşlerinden temelden farklılaşmasıdır. Çocukların gerçekliği en beklemedik renklerle ve belirsiz şekillerle yaratarak "çarpıtması", en çekicidir. Bundan dolayı ben, öğrencilerime hiçbir zaman "bugün şu konuda resim yapacağız" demiyorum. On-

ları, ilgilerini çekmiş birşeyleri seyretemeye götürüyorum yalnız. Neyi, ne zaman ve nasıl resmedeceklerini onlara bırakıyorum. İdeinin beyaz kağıt üzerinde "doğuşu" sürecine asla karışmıyorum. Yalnız son aşamada, çocuğun "konsepti" belirginlik kazanıp kağıda yansıdığı zaman bazı tavsiyelerde bulunuyorum. Ve o kadar..."

Tokyo ve Don Irmağı kıyısındaki Rostov kentinde düzenlenen sergiler, Almanya Demokratik Cumhuriyeti ve Çekoslovakya'da kazanılan ilk ödüller, Hindistan Cumhurbaşkanı'nın Özel Ödülü, "İlk öğretmen" Georgi Ananiev'in dolaysız yönetiminde, yalnız Pleven yöresinde sayıları artık 49 olan yeni yeni resim derneklerinin oluşturulması vb. gibi etkinlikler, ressam çocukların ve sanat yönetmenlerinin zengin mesleki biyografisinin yalnız bazı genel yönlerini oluşturuyor.

Tristenik köyü Resim Derneği 1984 yılında beri "Küçük Asamblaj" denilen asamblajın girişimci ve örgütçüsüdür. Bu etkinliğe Don Irmağı kıyısındaki Rostov

kenti, Plzen ve Braila kentlerinde çocuklar katılıyor. Bu etkinlik çerçevesinde çocuklar tarafından çizilmiş resimler bayramıyla birlikte, katılanlar arasında deneyim değişimi de düzenlenir. 1986 yılının haziran ayında yapılan "Barış ve Dostluk Adına" konulu ikinci resim sanatı etkinliği, bu Resim Derneği'ni "Barış Bayrağı" hareketinin esas ögesi olarak kabul etti.

Ama bütün girişimlerin temel amacı değişmez kalıyor. Ve bu amaç, çocuklara gerçek bayramlar yaratmakta, yaşlıların renklerin ve imgelemenin diline temasta bulunma olanağı ve koşulları yaratmakta ifade buluyor.

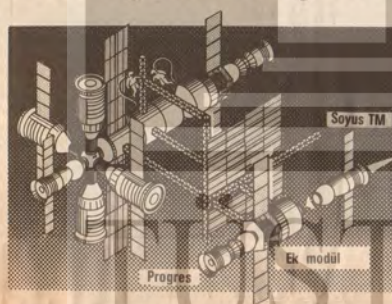
MIR - uzaya araştırmalarında yeni bir aşama

Sovyetler'in geçen yıl uzaya yolladıkları MIR istasyonu, içinde sürekli insan bulunan uzay istasyonları çağını başlatmış bulunuyor. Şimdiye kadar uzay istasyonlarının mürettebatları ancak sınırlı bir süre istasyonda kalabiliyor, bu sürenin dışında uzay istasyonları boş duruyordu. Bugüne kadar kullanılmakta olan "SALUT" tipi istasyonlardan çok daha büyük olan MIR ise alüminyum silindirik uzaya yayılabilecek mükemmel köyler.

Sovyet uzay istasyonları yerden uzaya tekler tekler fırlatılan değişik türden (görevlerine göre) birimlerin (bu birimleri "modül" deniyor) bir araya getirilmesiyle kuruluyor. Şu anda uzayda bulunan MIR istasyonu temel birim rolü oynuyor

bulunan yeryüzünde istenilen anlamda üretmek mümkün değil. Oysa örneğin bilgisayar teknolojisinde, süper hızlı "çip"ler yapılabilmek için, içinde tek bir yabancı atom bulunmayan kristaller üretmek gerekiyor. Uzaya yerçekimi olmadığında, üretilen modellerin herhangi bir kaba değmeden (dolayısıyla "kirlenmeden") darılması mümkün. Böylece bir kaç yıl sonra uzay istasyonlarında süper alahe metal alaşımlar, kristaller, ilağlar endüstriyel çapta üretilmeye başlanacak. Deneme üretilen bugünden yapıldır.

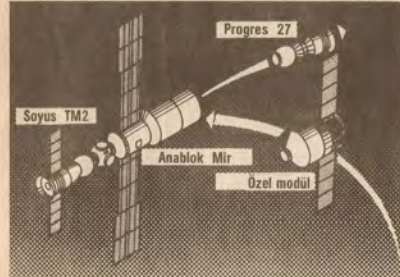
Sovyet bilim adamları MIR tipi istasyonların bilimsel araştırmaya ve üretim kapasitesinin SALUT tipi istasyonların on misli olduğunu

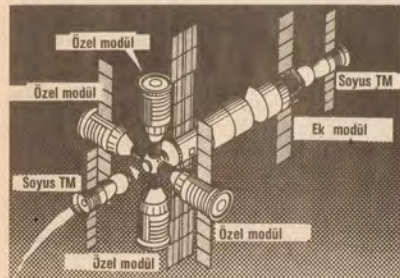
MIR istasyonu yeni yeni birimle-

uzaya tek tek fırlatılan değişik türden (görülerine göre) birimlerin (bu birimlere "modül" deniyor) bir araya getirilmesi kuralıyor. Şu anda uzayda bulunan MIR istasyonunu temel birim rolü oynuyor ve diğer birimler buna takılıyor. SALUT tipi temel birimlere ancak iki tane ek birim eklenebiliyor. MIR istasyonunun özelliği, ön tarafına beş, arka tarafında ise peş peşe iki birimin ilave edilebilmesi ve böylece toplam kütle 150 ton olan altı kişilik bir istasyonun kurulabilmesi.

Uzay istasyonları artık yalnızca bilimsel araştırmalar için değil, üretim için de kullanılıyor. Çok "temiz" olması gereken, fakat içinde bulunduğu kabin duvarlarına değdiği anda bir takım yabancısı unsurlar bulunan maddeler var ki,

MIR istasyonunun şu andaki durumu. Soyuz TM 2 ile kozmonot Romanenko ve Laveykin MIR'e uçtular. Progres 27 yük taşımacı için kullanılıyor ve yükleme-boşaltma işleminden sonra istasyondan ayrılıyor. Astronotik araştırma birimi "Quant" ise istasyona yaklaşıyor.

İstasyonun birinci bölümünün tam kurulmuş hali. MIR temel birimine altı birim takılmış. Bir yedinci araç (Soyuz TM tipinden) istasyona yeni kozmonotları getiriyor.

Sovyet bilim adamları MIR tipi istasyonları bilimsel araştırma ve üretim kapasitesinin SALUT tipi istasyonların on misli olduğunu belirtiyorlar.

MIR'in temel biriminin teknik özellikleri

Kütlesi: 21 ton
Uzunluğu: 13,13 m
Çapı: 4,2 m
Elektrik üretimi: 9 kW
Uçuş yüksekliği: 300-400 km

MIR istasyonunu yeni yeni birimlerle eklenmesiyle büyütülebiliyor. Temel birim olan MIR'e ilave edilebilen altı ek birim takıldıktan sonra metal taşıyıcıları yeni bir temel birimin bağlanması ve buna da yeniden altı tane ek birimin takılması planlanıyor. Resimde görülen kanat biçimindeki levhalar güneş ışınından elektrik üretimini sağlayan kristalleri taşıyor. Böylece kütlesi 150 ton olan MIR istasyonunun 300 tonluk bir kütleye ulaşması mümkün.

Röntgen astronomilerinin gözü MIR'de

31 Mart salı günü Sovyetler Birliği "Quant" isimli bir astronotik araştırma birimini uzaya fırlattı. 11 ton ağırlığında, 5,8 m. uzunluğunda ve 4,5 m. çapında olan bu birim otomatik idare sisteminin kumandasında uparak 5 Nisan günü bir yıldır uzayda bulunan MIR istasyonuna bağlanacaktı. Ancak MIR'e 200 m. kadar yaklaşan "Quant" in bulgınamı manevrası bu modülün otomatik idare sisteminde çıkan bir anda yüzünden durdu. Gazetimiz baskıya verilirken uçuş idare merkezi bu durumda ne gibi bir önlem alınacağına karar vermek üzere eldeki bilgileri değerlendiriyor.

"Quant" birimi Sovyetler, Federal Almanya, İsviçre, Hollanda ve İngiltere'den astrofizikçilerin birlikte hazırladıkları bir program çerçevesinde araştırmalar yapacak ve özellikle uzaydan gelen röntgen ışınlarını gözleyerek nötron yıldızlarını, "kara delik"leri ve aktif galaksileri inceleyecek. "Quant"ta röntgen teleskoplarının yanı sıra bir de ultraviyole ışınları gözleyen teleskop da var.

Uzaydan gelen röntgen ışınları dünyanın çevresini kaplayan kalın hava tabakasını aşp yüzüne kadar ulaşamadından röntgen astronomisi (uzaydaki röntgen ışığı kaynaklarının incelenmesi) uzay çağıyla birlikte başlamış olan yepyeni bir astronomi dalıdır.

Progres

Ek modül

1984 yılından beri "Küçük Assamble" denilen assemblenin girişimcisi ve örgütçüsüdür. Bu etkinliğe Don Irmağı kıyısındaki Rostov

Doklusu Adına" konulu ikinci resim sanatı etkinliği, bu Resim Derneği'ni "Barış Bayrağı" hareketinin esas ögesi olarak kabul etti.

tomurcuk postası

İş eldiveni ile keser

Evvel zaman içinde yaşı bir baba vardı. Bu yaşı babanın üç oğlu vardı. Günü gelip de baba ölünce, miras olarak büyük oğluna kulübesini, ortanca oğluna ineğini, en küçük oğluna ise bir çift iş eldiveni ile bir keser bıraktı. Büyük oğlu evde oturuyor, ortancası ineğin sütüyle geçiyor, küçükü de keserle öte beri yaparak yaşamını sağlıyordu.

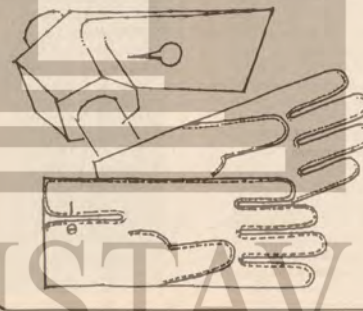
Uzun yıllar sonunda tembel oğlun kulübesi, bakım-sızlıkta yan yattı. Ev, artık içinde oturulamayacak hale gelmişti. Ortancanın ineği ise yaşlanmış, gün geçtikçe az süt vermeye başlamıştı. Sonunda besinsizlikten ölmüştü zavallı. Oysa küçük kardeşleri gece demedi, gündüz demedi çağı. Ve kendine bir ev yapıp, bir de besili inek satın aldı. Çünkü o, becerikli bir usta elinde, bir keserler kentler,

köprüler kurulduğunu, barajlar, kürekler, pencere pervazları yapıldığını çok iyi biliyordu.

Kıskançlıktan çatlayın ağabeylerinden büyüğü, ortanca kardeş,

— Keseri büyüğü olmasa, bunların hiçbirini yapamazdı. Aşırılam mı ne dersin? dedi. Anlaşıp keseri kaldır. Ve kesere, kendilerine de pence-

Permyak

re pervazları, evler, sandal-kürekleri, köprüler, su bentleri yapmasını emrettiler. Keserin hiç tıdığını yoktu, yerinden bile kıpırdamıyordu.

Bunun üzerine ortanca kardeş,

— Anlaşılan yalnız keserle olmuyor, eldivenleri de aşırılamız gerekcek dedi. Sonra onları da gizlice götürdü, ama yine bir sonuç alamadılar.

Bu ara keserle eldivenlerinin kaybolduğunu gören küçük kardeş koşup yenilerini satın aldı. Yeniden işe koyuldu. Bir yandan şarkılar söylüyor, öte yandan yongalarını sıçrata sıçraya, tahtalara şekil ler veriyordu.

Bu kez onlar,

— Tamam! Bu işin gizi şarkıdaymış. İyice kulak kabart, söyledik şarkıları bir öğrenelim, gerisi kolay dediler. Ezberledikleri birkaç dize-işkarkı, gerçekten öğreticiydi:

"Her ne kadar keskinse keserim. / Bütün ustalık ellerimdedir. / Yeterince kazan-cım var. / Aç kalmaz çalışanlar.

Bu şarkı, kıskanç kardeşlerin çok hoşuna gitti. Onlar da çalıp kısa zamanda birer usta olmuşlardı.

Bu masaldan siz de kendinize bir ders çıkardınız mı çocuklar? Çıkardınızsa nokta-yı koyup yeni bir masala başlayalım.

"Taze soğan yiyorum"

Sevgili çocuklar, Hatırlarsanız bundan birkaç sayı önce köşemizde şişede soğan nasıl yetişeceğini anlatmıştık. Bu deneyi yapıp bize gözlemlerinizi yazacaktınız. Ama yazan Haydar Tuğ isimli bir abiniz. Mektubunda diyor ki, "Sizi bilmem ama ben deneyi uyuladım. Bir hafta- dır taze soğana para vermiyorum." Bir de fotoğrafını göndermiş soğanlarını. Tomurcuk Posta'sına sahip çıkamazsak burayı da büyükler işgal edecek, ne dersiniz?

Bilin bakalım bu nedir?

Uzun uzun yollarıdan Tell'i pulu kuş gelir Kırmı badem dil var Ne söylese hoş gelir Bir acayip söz eder Gözlerimden yaş gelir

Mektup

BİNLERCE YILDAN KALMA HAZİNELER

Denizin dipleri bizlere iki-üç, hatta dört-beş bin yıl öncesinden, kuyumcuyla gömülü kalmış nice hazineler saklar. Bunların başında arkeolojik kâhınları gelir. Karada bile arkeoloji, hemen hemen dünkü bir ilimdir. Şilman Troya'yı, Çanakkale'deki Hisarlık tepesinde 1870'te, Sör Artür Evans da Halikarnas (Bodrum) Mauzoleum'unu -ki dünyanın en büyük hanıkasından biridir- 90 yıl kadar önce buldu. Efes'teki Artemis, Didim'deki Apollon tapınakları da hemen hemen aynı tarihlerde kara toprakları karallıklarından çıkarıldı. Bizim kıyılarımızın diplerine ise, hemen hemen daha hiç el sürülmedi.

Şunu unutmamak ki, denizde yüzdürülen ilk kayık -sâl değil- Anadolu'nun Ege kıyısında denize girdi. Bütün Anadolu kıyıları da, hemen hemen her biri yanındaki kapı komşusu, irlî - ufaklı, imanî ve dalga karanlı kentlerle noktalanmış. Bu iman kentleri, dünyanın ilk müstemlekeleri ve deniz ticaret çitileydiler. Bütün bu imanları anı kovarı gibi, binlerce gemileri ile işiyordılar.

Bu kentlerin hepsinin yüzleri -İzmir'in eski Tramvay, şimdiki Mithatpaşa Caddesi'ndeki, ardılları denize dönen evlerin aksine- denize bakar, ağuşları denize açıldı. Hatta karadiki evler, bir süre önce gemi iken, sonradan karada kalakalmış çaresizler sayılabilirler. Bu imanların önündeki derinlikler, fırtınalar ya da dünyanın sayılı deniz savaslarından batmış teknelerle doludur. Altmış yıl önce bir sünger avcısı Tekirburnu (Datça'da) imanının önünde denizden, son altından yapılmış iki kupa çıkarmış. 10 yıl kadar önce bir süngerçi tratra (gangavası) denizden rasgele çıkardığı, tunctan yapılmış Bereket Tanrıçası Demeter, öteki yalısı Hestia heykeli, bugün İzmir Arkeoloji Müzesi'nin en değerli eseridir.

ÜNLÜ DENİZ SAVALARI

Karadeniz'de birçok iman kentleri vardı, orada da sayısız deniz savaşları oldu ama, yazıyı uzatmamak için, Boğaziçi'nden başlıyoruz, güneye doğru inelim. İsa'dan 2-3 bin yıl önce bu boğazlar-

dan Minoen Giritliler ve Fenike'ler geçmişlerdi. Ondan sonra boğazın suları sıra ile Troya'lar, Milet'iler, Frigya'lar, Lidya'lar, Makedonya'lar, Roma'lar ve Bizans'lar geçtiler. Fatih'in yaptırdığı Rumeli Hisarı'ndan batırlan Bizans, Venedik ve Cenova gemileri hâlâ, tekniği yükleli ile birlikte, boğazın mavî karankallılarından yataktadırlar.

Boğaziçi akanlarının ne yaman şeyler olduklarını herkes bilir. Boğazlar, 5 bin yıldır, üstlerinden geçen milyonlarca gemiden herhalde dolgunca harağ almışlardır. Altın postu Karadeniz'den almak için Boğaz'dan geçen Argos gemisinin efsanesi, Boğazlar'da aklı karanın ne güç bela seçilebildiğine güzel bir delildir. Güya altın post arayıcılar Karadeniz Boğazi'ndeki kayaklara gelince, boğazın sağ ve solundaki devşâ kayaların, açılıp kapanan çeneler gibi birbirlerine çatı çatı çarpıklarını görmüşler.

AMAZONLAR ÜLKESİNDE

Bu iki kayanın arasından geçmeye çalışan gemiler, bu kayalar tarafından çatırçatır çitilen parçalanmış! Altın postçular, ilk defa, bu çabşan kayaların arasından bir kumru uçurmuşlar. Kumru, kuyruğunu en uç tüylerini kayaların arasına bırakarak geçebilmiş. Argos'ular da kumrunun ardınca küreklerle dayanarak yalihalı Karadeniz'e fırlamışlar. Ne var ki, yüreklerini başka bir korku titretmiş. Anadolu'nun oradaki kuzey kıyılardan boylu-poslu ve göz alıcı surette güzel, ama güzel olduğu kadar da korkunç savaşçı olan Amazonlar otururlarmış. Bu kadınlar, kendi ülkelerinin kıyılarna yakışan her gemiyi çarpaklık babını yok ederlermiş. Altın postu arayanlar, Halikarnas görünümek için oradan gece karankığında -hem de hiç patırdı yapmadan- geçmişler.

BAŞKA SÖYLENTİ

Başka bir söylentiye göre, Argos gemisi Boğazlara vanca, Trakya'ı ozan Orfeos, gemi dümeninin yanında dinelekokmuş, Argos

gemisindeki kahramanlar akınbya karşı küreğe davranmaktan yorulunca, Orfeos, lir ad çalgısını yedi telini tıngırdırmış. Bu müzikle kahramanların yüreklerine sevinç ve kollanma da kuvvet gelirmiş. Kahramanlar aralardan kavgaya tutuştukları zaman Orfeos'un musikiyi yüreklerine tatlılık ve başı özüyle vermiş, öfkeler dostluğunda dönmüş. Nasıl böyle olmasın ki, Orfeos'un müziği, dağlardaki yaban hayvanlarını bile yumuşatmış!

-Sözü uzattık- işte bu ikinci söylentiye göre, Argos gemisi boğazların ağzına vanca, Orfeos, lirin tellerine dokunmuş. Bu tatlı müziği duyan boğazların gemiler yutan kayalık ağzı, hayret ve hayranlıkla açık kalmış. Aşka gelen kahramanlar küreklerle davranınca Karadeniz'e açılmışlar. Kavaklar'da, Deniz Tanrıası Poseydon'un bir tapınağı varmış. Bu tapınak, bir zelzele sonunda denize yıkılmış. O yörelerde deniz de hâhırısı Orfeos'un lirin deniz de bulunacağı pek umulamaz ise de, Deniz Tanrıası'nın heykeli-nin çıkarılması pek muhtemeldir.

ÇANAKKALE'DEKİ ANTİK GEMİLERİ

Bizans'tan Herakleia ya, yani Ereğli'ye ve Milet'ten Trapezos'a, yani Trabzon'a ve Sinopa giden kambylar kaç yükü gemi, boğazların sularına çökerekalmışlar.

İsadan yedi-sekiz yüz yıl önce Megara'lı Grek'ler, ilkin Kalhedon'da, yani Kadıköyde, sonra da Bizans'ta, yani İstanbul'da yurt kurdular. Bunların Selimbriya'da, yani Murette'de bir şubeleri vardı. İsa'dan önce 450 yıllarında Bizans ile Kalhedon gemileri Trakya'ya ait İskit gemileri tarafından sürekli saldırılara uğradılar.

Gelim Çanakkale'ye.. Bu Boğaz'da eski tarihlerde, hemen 30 yılda bir, büyük bir deniz savaşı olurdu. Örneğin, İsa'dan 600 yıl önce Atina ile Midilli filoları, orada birkaç kez çarpıştılar ve birkaç kez, birbirlerinin gemilerini batırdılar.

Anadolu'nun topraküstü ve toprakaltı güzelliği ve zenginliği

Halikarnas Balıkcısı 1886-1973

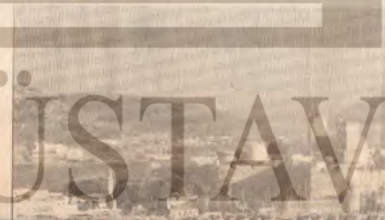
En önemli eserleri "Merhaba Anadolu", "Düşün Yazıları", "Mavi Sürgün", "Ötelerin Çocukları", "Anadolunun Sesi", "Altın Kıt Akdeniz", "Turgut Reis" "Deniz Gurbetçileri" gibi, denizaltı güzelliği ve zenginliği de bitip tükenir şeylerden değildir. Aşağıdaki yazımızda da, Batı Anadolu kıyılardan geçen önemli deniz savaslarını ve Arşip'in (Ege Denizi'nin) alavî karankalları binlerce yıldır yapıp durmakta olan arkeolojik kâhınlardan sözedeceğiz.

Bu eserler bulunabilirse, müzelerimizi zenginleştirilecek kalmazlar, ilkağ tarihinin karank noktalarına sıkı tutarlar...

Halikarnas Balıkcısı'nın Anadolu efsanelerini anlattığı kitabından bir bölüm.

“Eloğlu bahçeyi alır çekirdek vermez, Balıkçı çekirdeği alır, bahçe verir”

Bu sayımızda size asıl adı Cevat Şakir Karaağaçlı olan Halikarnas Balıkcısı'nın onu sevenlerin ağzından tanıtımına çalışacağız. 1886 yılında İstanbul'da varlıklı bir ailenin çocuğu olarak doğan Karaağaçlı, Robert Kolejini bitirdikten sonra Oxford Üniversitesi'nde Yakın Çağlar Tarihini okudu. İstanbul'a döndükten sonra Mesrutiyet ve Muta-reke yıllarında Diken ve İnci der-gilerinde karikatürler çizdi ve yazı yazdı. Daha sonra Resimli

çiyim. Karşı çıkmı. Bir tartışma-yı giriştik ikimiz. Saatler sürdü. Ma-sada hırkası sıkıldı. Ben, aman ne çok konuşuyor bu adam dedim, başka bir şey demedim..”

O gün konuşan adam, masa dağıldı-ğında, gece dağıldığında, daha söyleyeceklerini bitirmemişti. İzmir'e dö-necekti. “Adresinizi verin, devamını yazayım” dedi.. Bir hafta sonra Azra Erhat'ın kapısına özel elak kocaman bir zarf içinde tam 80 sayfa pıkı. Karaağaçlı -Balıkçı- ile ilgili çok

İspanyol ressam Miro'nun bir eseri.

İspanyol ressam Miro'nun bir eseri.

Ben yaptım, oldu....

Ali SÖYLEMEZOĞLU

Joan Miro'nun Düsseldorf'daki sergisine gittim. Kalabalık ve havasızdı. Yine de merdivenleri çıkıp bir kaç adım attıktan sonra insan etrafını saran kırmızı, mavi, sarı ve karanlık cümüşüne kapılıyorum. Çiz, titrek, ürkek değil, gür sesli renkler. Miro doğup büyüdüğü toprakların izlerini kuruya taşıyor. Renklerini bu kuzey ülkelerinin sıslı, puslu ikliminden değil, Akdeniz'in güneşli sahillerinden, dağlarından almış.

Acap şekiller, biçimler. İnsan desen değil, hayvan desen değil. Bütün şekilsizliklerine rağmen cisimliliklerini kaybetmeyen kadınlar, erkekler. Karnavalın delice eğlencelerini çağırıştiran figürler. Eski zamanda gezginler serüvenlerini seyahatnameleriyle anlatırlarmış ya, Miro da rüyalar alemine yapmış seferlerini seyahatnamesini boyamış, çizmiş gibi geldi. Yalnız rüyalar değil: Bir kaç çizgi, bir iki lekeyle terazisini bulmuş dengeler, her yanından enerji ve dinamizm kıpırkan "patlamalar". Yalnız bu da değil. Hem insana göz kırpan, hem de derin bir nefes alırdıtan tuhaf bir güzelliğe, daha doğrusu güzellikler. Hele o Mavi I, Mavi II isimli tablolar! Nasıl yemyerik ve ferahlık saçıyor!

Hani masallarımda masalın kahramanı bir büyüü saraya varır, bakaı herkes taş kesilmiş, bütün saray halkı olduğu yerde dona kalmış Başlar sarayı dolaymış. Bir de ne görsün: Aılu da bir at ile it. Atın önünde et, itin önünde ot. Hemen koşar, et ile, otu ata verir. Anında büyü bozulur, saray halkı canlanır, kurtarılanları baş tacı ederler. Bu Miro da o masal kahramanından bir şey kapmış olmalı. Almış bildiğini 3 numara zımpara kağıdını, tablosunda öyle bir yerli yerine oturtmuş ki, seninki zımpara kağıdı olduğunu hiç inkâr etmeden canlanmış. Dile gelmiş konuşuyor. Bugüne kadar zımpara kağıdı diye yüzünü bile bakmamız biziati utandırıyor.

Bir fırsatını bulursanız adam başına 5 marka kılıp bu sergiyi gezin. Bir daha böyle bir fırsat kolay kolay elinize geçmez. Çünkü bu sergi için üstadın bütün dünyaya yayılmış eserlerini bir araya toplamlar. Yalnız acele edin çünkü Düsseldorf'daki sergi 20 Nisan'da sona erecek.

"Peki, hepsi iyi güzel de, bu acayip şekillerin, iğri büğrü çizgilerin, koca koca lekelerin bizim demokrasî, barış ve ekmeî mücadelemize ilişkin mi?" diye sorarsanız, ben şöyle bir iliski görüyorum: Bu resimlere bakmak, onlardan etkilenmeyi öğrenmek, alışmış düşünce biçimlerinden, donuk, kaplaşmış yaklaşımlardan kurtulmaya yarayabilir. Bizler için önyargılarımızı yenmede, hayal gücümüzü geliştirmede bir antremân olabilir.

Miro'dan öğrenecek bir şey daha var: Kendine güven. Güven ki ne güven! Böylesi dostları başına. Hani Bektaş'ı apdestsiz namaz kırkarak görenler sormuş: "Enlerin, apdestsiz namaz kılmaz mı hiç?" Bektaş'ı hiç orak değil, cevabı yapıpırmış: "Ben kıldım oldu." İşte Miro da onun gibi. "Hiç böyle resim olur mu?" diyenlere cevabı hazır: Ben yaptım oldu! Laf aramıza, daha sorarsanız şahiden olunuz.

Joan Miro sergisi: Städtische Kunsthalle Düsseldorf, Grabbeplatz. Pazartesi kapalı. Salı-Cuma 10-18 arası ve cumartesi pazar 10-20 arası açık. Son gün olan 20.4.87 Pazartesi günü de 10-20 arası açık.

İstanbul'da doğan Çiğdem Taşkın, İstanbul'da doğduktan sonra Mesrutiyet ve Mütareke yıllarında Diken ve İnci dergilerinde karikatürler çizdi ve yazı yazdı. Daha sonra Resimli Gazete, Resimli Ay, Resimli Hafta gibi dergilerde çizdikleri yayınlanırken, büyük yazmaya başladı.

1924 yılında asker kaçaklarının yargılanmadan kurşuna dizilmesini eleştirdiği için İstiklal Mahkemesi tarafından 3 yıl kalebentliğe mahkûm edilerek Bodrum'a sürüldü. Cezasını tamamladıktan sonra da Balıkcı orada kaldı. Bodrum'a tutulmuştu. Anadolu uygarlıklarını, efsanelerini, antik çağın zenginliklerini anlattığı en güzel eserlerini orada çizdi, doğayla içiçe meydana getirdi. Uzun bir süre turist rehberliği de yapan Karaağaç "Halikarnas Balıkcısı" adını o dönemde aldı. Sıcak, sevgi dolu dilyale Anadolu'yu, Anadolu insanını anlatan Balıkcı için zamanın Fransa Cumhurbaşkanı George Pompidu, "Halikarnas Balıkcısı bana ne zaman rehberlik edilecektir Türkiye'ye o zaman gelmek isterim" derken, Balıkcı Turizm Bakanı Uluoğlu "Çağdaş Homeros" diye adlandırmış. Balıkcı'nın yakın dostlarından ve yine tanımış araştırmacı ve yazarlarımızdan Sabahattin Eyüboğlu ise hakkındaki şöyle diyor: "Ölölü bahçeyi alır, çekirdek vermez, Balıkcı çekirdeği alır, bahçe verir."

Daha çok ressam olarak tanınan ama şiir ve güyüleriyle de okuyan renkleri alemine, rengarenk bir dünyaya taşıyan Bedri Rahmi Eyüboğlu, Anadolu'yu adım adım anlattığı "Tezek" adlı kitabında Balıkcı'dan söz ediyor.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun kaleminden balıkcı

"...Sene 1946, mevsim yazdı, Bizi İzmir'den Bodrum'a, Bodrum'dan Körfezin sonuna kadar götürüp getiren takımı adı Karakuş tu. Tam İzmir limanından demir almak üzere iken gümürk memnu gibi gümürk bir izlenimle geldi:

- Sahiden bu taka ile Bodrum'a kadar gidecek misiniz?

- Şaka olur mu yahu? İşte kuş manyamz.

Bodrum'a genel bir bakış

Halikarnas Balıkcısı'nın 1924 yılında sürgün olarak gittiği Bodrum bugün turistler bir merkez. Ülkemizin yalnızca doğai güzelliklerini değil, tarih, sanat ve uygarlığını sergileyen ve Anadolu birikiminin nesnel temellerine kişi tutan Balıkcı'nın Bodrum'u Bodrum yapan kişi olduğu söylenir

- Peki haritanız var mı?

- Ne haritası?

- Korkunm cankurtaran simitleri, yelekleri de yok?

- 7... 1...

Bizim haritamız da, cankurtaranımız da, yeleğimiz, simitimiz, çöremiz, yüreğimiz de Halikarnas Balıkcısı idi. Bizi böyle bir tekne ile Bodrum'a ve daha ötesine çağıran o idi. Onun deniz sevgisine, deniz bilgisi ne kadar güveniyorduk ki bize limanda Karakuş motörü yerine bir duba gösterse, şöyle kılıç çekersenize, otkalı bir mehaba çekse, arkasından:

- Hadi binin bakalım, dese, hepimiz dubanın üstüne atlarırdık.

Karakuş motörünün, insana, öyle açık denizlere apılacak sevinçli vören bir hali yduktu. Kiri parış, gösteriş, kendi halinde bir tekne idi. Ama bizim Balıkcı, Ağantayı basar basmaz, Karakuş şöyle bir silindi, bir şahlandı, bir süzülür, bir gıcırdağı ki geçeydiniz, denize doğru haddinden ziyade uzamış; iki kara parçasına tuttu. Ama bunda reisimizin en ufak bir şüphesi yoktu. İşlerine yoluna koyulduktan sonra bir saat ambarda kestirmek istemişti. Dümene o kıyılarındaki geçememiş bir arkadaşımız gemiş, sakacı bir derenin dağına da kadar topak buldu ise denizin ortasına yığacağı tutmuş. Olanı opank pizilete teknelerin bir yanı, pamuk bitteler senir gibi karaya oturmış.

Bir, embarda uytuyorduk. Bir ara başımızın üstünde yuvarlanan yanfile-

man köşeleri, yakamozlar, yıldızlar, bahlıklar gördük. Geziyi bize bu kadar ucuza maleden ne yıldızlar, ne yakamozlar, ne de eşine masallarda rastlanan omanlar, kayıkkılları. Hem diyor, hem de dudaktan balık tutuyorduk. Elbette ya! Öyle değil mi ya! "Halikarnas Balıkcısı böyle konuşur! Bir teknenin kumandası Halikarnas Balıkcısı'nın eline geçerse yolculara yalancı dolma ikram edecek değiliz al!

Azra Erhat "Balıkcı'yı anlatıyor

Halikarnas Balıkcısı'nı şüphe-siz en iyi anlatılacak kişi Azra Erhat. Balıkcı'yı seven, Balıkcı'nın da sevdiği eserleriyle ölmüşleşen bu güzel insanımız da 1983 yılında kaybettik. Aşağıda Zeynep Oral'ın Azra Erhat'a hastaya yatıldığında yaptığı konuşmaları Balıkcı'yla ilgili anlattıklarıından bazı bölümler okuyacaksınız.

"...Sabahattin ile, Halikarnas Balıkcısı çok iyi arkadaş. Bana o tanıttı. Bir gün, Maya Galeni'nde bir sergiden sonra Sabahattin, Füneya, Fikret Adil, Balıkcı ve ben bir meyhaneye gittik. Bütün akşam Balıkcı konuştu. Bir ara Sabahattin, zar zar lafa girdi. Azra da ilayda'yı Türkçeye çeviriyor diyerek oldu. Balıkcı hangi ilayda'yı dedi bana ilk kez dönüp: Bildiğimiz Homeros'un ilayda'sı dedim. O, ilayda'nın günümüzde de çok değişikliği, değıştirilmeği de bekliyorsunuz pek, dedi. Ben klasik-

tiğimize, güzel şiirler yazıyor. Balıkcı eleştirilen bitirmişti. İzmir'e dönecekti. "Adresimizi verin, devamını yazalım" dedi... Bir hafta sonra Azra Erhat'ın kapısına özel ulak kocaman bir zarf, içinde tam 80 sayfa çıktı. Elyazısıyla... Balıkcı koca bir yürek. Belki bulutların üstünden, belki sula-nın dibinden ama mutlaka yürekten yazmış yazdıkları. Kağıta, kaleme, yazıya, nasıl yazıtları böyle bir mektup? Azra'nın da yapılacak tek şeyi yapıp. Yanıtı yazılı vemedi. Kağıt izmir'e gitti.

"O da beni Pamukle'ye götürdü. Eres'e götürdü. (Dünyanın öbür ucuna götürdü derdimi de ben duydum.) Ölümden yepeni, kocaman bir dünya açıldı. (Bu yolculukta, bu sözü daha önce duymadım mı?) Başka bir dünya. Bir konuşa dün... O beni uçurdu... Bu konuşa bu beraber ölüme ne dek sürdü... Aramızda her zaman bir çatışma vardı. Ben klasikim, ölümlüyüm. Sabahattin beni hep ölüye iterdi, itti... Balıkcı nefret edendi ölüpden. Herşeyi daha çokşun isterdi. Kendi işkubunda her uçamış istedi... Nerdeeee! Ben hep ölüye uçar... Zaten zaman uçtum da... Sözle anlatabilmi ki, ancak yaşanabilir... Ne çok sevdim. Ne çok sevdim..."

"Her zaman ona ayak uydurmadım diye hiç pişman değildim. Ah keske, ilmedim hiç... Asla. O zaman ben'i ben olmazdım. O Halikarnas Balıkcısıysa, ben de Azra Erhat'im..."

"Balıkcı kadına tapıyordu... Ana tanrıçası. Dünyanın iyi bir dünya olmasa için kadını daha önemli bir rol oynaması gerektiğine inanırdı. Ben dışarda büyüdim. Kadının üstün tutulduğu bir debediyat, Fransız edebiyat içinde büyüdim. Türkiye'deki tutuma çok şaşım. Atatürk ve Balıkcı dışında kadını üstün görene rastlamadım. Sabahattin buna dahil..."

"Her tutkularla yaşadım... Ölüme ne dek düşerdim Halikarnas Balıkcısı'yla. İzmir'i son göçümde yürüyüyordum. Ağustos'tu. Etkimde idi. Arkımda yemek yedik. Ne çok sevdim... Ben böyle güzel el gömmedim. Erkek erkek eli..."

"Üç güzel el bilirim ben: Orhan Velin, Abidin Dino'nun ve kimseninikne benzemeyen Balıkcı'nın ki..."

"Ne diyorudm... Ne güzel elleri vardı Halikarnas Balıkcısı'nın. Ne özlemleri ellerinin... Pamukle'ye, Eres'e götürdü beni... Son görüşümde Badierler Köyüne gidecekti. Artık yürüyüyordu... Ve çok uçtum, uçtum..."

1 Pershing roketi bedeli ile 1 milyon Afrikalı bir yıl boyunca beslenebilir.

1 Tornado uçağı bedeli ile 800 konut yapılabilir.

1 AWACS uçağı bedeli ile 100 elektronik hasta-lık araştırma aracı alınabilir.

1 atom denizaltısı bedeli ile 120 tam teşekküllü hastane kurulabilir.

1 destroyer bedeli ile 440 ambulans yapılabilir.

1 F-104 uçağı bedeli ile 80 traktör alınabilir.

1 Trident denizaltısı bedeli ile 200 bin konut veya 16 milyon çocuğun 1 yıllık okul masrafları karşılanabilir.

Atom denemeleri
hemen durdurulsun
Uzayın
silahlandırılmasına
hayır!

Haydi 1987 Oster yürüyüşlerine!

Batı Avrupa'da özellikle de Federal Almanya'da yaygın Türkçeleşmiş heryıl nisan ayında alıyvers merkezlerinde vinetiler, tezahhürat süsleyen Osteri yunurtalarına, tavşanlarına rastlanır. Türkiye'de Pas-kalya, İngiltere'de Eastern, Alman-cada Oster diye anılan üç gün Hristi-yan alevinin dini bayramıdır. Cuma günü (Karfreitag) camiiha geri-len İsa peygamber pazarı günü (Ostermontag) dirilip göğe uçuş-tur. Oster doğanın diriltişi, baha-nın gelişini müjdedir.

Amma Federal Almanya'da yasa-yanlar iyi bilirler, bambaşka bir ha-reketlenme, coşkuyla bir hazırlık va-dır Osteri yaklaşıyor. Barış işare-tinin üstünde uçan beyaz güvercinli Oster barış yürüyüşlerine çağırın afişler, bildirilerle bezendir sokaklar. Yıl boyunca hazırlık toplanılan, im-za kampanyaları, yürüyüş hazırlık çalışmaları sürer. Ve üç gün boyunca tüm Federal Almanya'da çeşitli yü-riyüş kollarında barış isteyen savaşı karşıtı değişik politik görüşten, renk-ten, dilden binlerce yüzbinlerce in-san (sendikacılar, askerler, kadın-lar, gençler, papazlar, bilim adama-ları, sanatçılar, işçiler v.d.) istemleri-ni haykarak yürürler.

Batı Avrupa'da soğuk savaş rüz-garının estiği yıllarda nükleer silaha-ların karşı çıkışını ilave bir örneği olan Oster barış yürüyüşleri giderek etkin bir yön hareketine dönüşmüş ve dünyada soğuk savaş yayılma-rının geride bırakılıp yunusmanının sağ-lanması için bir adım olarak

panya çerçevesinde 1959'da Osteri'de cuma ve pazar günleri Londra'nın 80 km uzağındaki Aldermaston atom araştırma merkezine bir yürü-yüş yapıyor.

1960'da ise Federal Almanya'da ilk Oster yürüyüşü yapıyor. Bu yü-riyüşün ilk girişimcileri Hamburglu öğretmen Hans-Konrad Tempel ve Helga Stolle, Hamburg, Bremen, Braunschweig ve Lüneburg'dan bin-den fazla nükleer karşıtı, Hamburg'da Federal Alman ordusunun roket talim alanının bulunduğu Bergen-Hohne'ye yürüyor. Yürüyüş eski nazi kampı olan Bergen-Belsen yakınla-rında yapılan bir mitingle sona etti-ğinde, ilk Oster yürüyüşü geniş-yun-kalar uyandırıyor.

1961'de yürüyüş öncesinde Al-man kamuoyuna 'Akıl ve insanlık adına' başlıklı bir çağrı yayınlanı-rak yürüyüşlere katılmaya çağırıyor.

ral Almanya'da yapılan yürüyüşle-re 100 bin kişi katılıyor.

1965'de çağrı imzalayanlar ara-sında dünyaca ünlü bilim adamları, sanatçılar var. Arkı her görüşten, düşünceden insanın yer alabilirdi, insanlığın yücelişi için barış için bir-arada savaşım verdiği yünışıl bir hareketi, silahsızlanma kampan-yası. 1965'de yapılan yürüyüşle-re 65 yürüyüş kolunda 135 bin kişi

Ediyor' belgisiyle yapılan Krefeld Çağrısını iki yıl içinde 2 milyon kişi imzalarken Batı Avrupa bu yıllarda yünışıl anti roket gösterileri sahne oluyordu.

1982'de Oster yürüyüşleri canlı-lık kazanarak yünışıl katılımla yeniden yapılmaya başlanıyor. 1983'de yapılan yürüyüşlere 500 bin kişi katılıyor. 1987'ye dek Federal Almanya'nın çeşitli bölgelerindeki kollarında yine değişik görüşten çok geniş güçleri içinde toplanan Oster yürüyüşleri yapılabiliyor.

Bu yılki atom denemeleri hemen durdurulsun - uzayın silahlandırıl-masına hayır silahsızlanma yoluyla barış ve işyeri istiyoruz belgileriyle düzenlenen Oster yürüyüşlerinin çağrısında Türküiyeli barış savasçıla-rında da imzası bulunuyor. Yurtdışında yaşayan Barış Derneği yöneti-cileri de değişik yürüyüş kollarının mitinglerinde konuşmalar yapacak-lar.

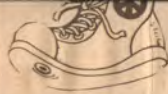
Barış gösterilerine katılan binler, yüzbinler artık barışın kendilerine hediye edildiğini biliyor, uğrunda mü-karrahileceğinin bilincindedir. Rengarenk ilginç giysiler, pankart-ları, balonları, müzik aletleriyle yi-ne ömek, dans, su kadeşi serokü barış için yürüyüşler. Geçerini-mizi ırmakları, dağları, çukurları, or-manları, denizleri, yolları, fabrika-ları ve kasabası yaşamaları güzelim bir dünyayı çocuklarına, torunla-rına, torunlarının torunlarına bırak-mak için yürüyüşler. Kimse bu

Dünya çapında yılda 750 milyar dolar silahlanmaya har-canıyor. (SİPRİ-Stockholm) Oysa bir çocuğu difteri, tetanos, boğmaca, kızamık, felç, verem, su çiçeği ve sıtmadan ya-şamı boyu korumak için 3 dolar ayırmak yeterli.

Silahlanmaya 4 saatte harcanan para, UNICEF'in (Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu) yıllık bütçesine eşit-tir. Bugün dünyada her 4 çocuktan biri beslenemiyor. 5 çocukta 4'ü içecek temiz su bulamıyor. 5 çocuktan 2'si okula gidemiyor. 5 çocukta 4'üne yerli yerli sağlık hizmeti ulaş-ı-

1 Leopard tankı bedeli ile 60 bin kişinin 1 yıllık tüketimi karşılanabilir.

1 uçak gemisinin bedeli ile 72 bin okul yapılabilir.

1 modern savaş uçağı bedeli ile 9 milyonluk bir bölgenin elektrik enerjisi-ne kavuşması mümkündür.

günün esteri yıllarda nükleer silah-ları karşı çıkışın ilginç bir örneği olan Öster barış yürüyüşleri giderek etkin bir yayın hareketine dönüşmüş ve dünyada soğuk savaş yıllarının geride bırakılıp yumuşamanın sağ-lanmasında önemli bir rol oynamış.

İlk çıkış 1959'da İngiltere'de. 1957-58 YATLADAN İngiltere'de, bu ilkler NATO planları doğrultusunda atom silahlarını yerleştirilmesi düşüncesi üzerine toplanmış çok çe-rkizi kesimlerinde desteklenen bir karşı kampanyaya başlıyor. Bu kam-

Bugün tüm dünyada 50 bin nükleer başlıklı füze var.

Günde 10 milyon dolar sadece nükleer başlıkla-ra harcanıyor.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ulusla-rası silah alışverişi, silah ticareti 30 milyar doları buluyor.

günde, ilk Öster yürüyüşü geniş yay-kularıyla sürmüştü.

1961'de yürüyüşü öncesinde Al-man kamuoyuna 'Akıl ve insanlık adına' başlıklı bir çağrı yayınlanarak yürüyüşlere katılmaya çağırılmış. Nükleer silah karşıtı güçler DGB (Alman Sendikalar Birliği) ve SPD'nin çağırışı desteklemesine rağmen Ruhr bölgesinde, Kuzey, Güneybatı, Güney Almanya'da atom silahı karşıtı karışıklara dönüşüp iş gün yürütmüşler. Yürüyüşlere 9 bin, mitinglere 23 bin kişi katılmış.

1962 Öster yürüyüşlerinin hazırlık toplantılarına ise onbinlerce insan katılmış. Atom bombası denemeleri durdurulsun, atom bombası üre-timinden vazgeçilsin, genel ve kontrol-lü silahsızlanma belgileriyle yapılan yürüyüşlere bir yıl öncesinin iki misli katılım gerçekleşirken etkili Öster yürüyüşleri sonrasında daha önce yürüyüşlere karşı olan DGB'nin 1 Mayıs 1962'de ana belgisi atom kar-şısı ve silahsızlanma yöneltti. 1962'den sonra Öster yürüyüşleri sürekli bir kampanyaya dönüşün-rek, amaç alanı Federal Almanya'nın dışına taşarak bütün dünyaya, eylem günleri ve alanları da bütün yıl için genişletilmiş. Artık Öster yü-rüyüşleri bütün yıl boyunca ülkenin çeşitli yerlerinde yapılan büyük-lükli küçük-lükli gösterilerinin doruk noktası...

1963'de aralarında ünlü bilim adamları, papazlar, sanatçılar ve sendikacıların bulunduğu 21 yürü-yüşü kolunda 80 bin kişi yürüyordu. Bu yığılsal etkili yürüyüşün ardın-dan 1963'tün ağustosunda atom si-lahlarının havada, uzağda ve deni-zlerde denemeleri yasaklayan ulus-lararası anlaşma yürürlüğe giriyor. Keskinlikle Öster yürüyüşlerinin kat-kısı büyük ve ana istem gerçekleş-miş, barış hareketinin önemli bir kazanımı olarak tarihe yazılıyor.

1964'de silahsızlanma kampan-yası diğer ülkelerde de geniş ilgi toplayarak gelişiyor. 1964'de Fede-

ral Almanya'da yürüyüşü genişletti, düşünceden insanın yer alabilmesi, insanlığın yüce ilkesi barış için bir-anında savasını verdiği yığılsal bir hareketi silahsızlanma kampan-yası. 1965'de yapılan yürüyüşlere 65 yürüyüş kolunda 135 bin kişi katılıyor.

Bu yıllarda ABD, askerleri, na-palm bombaları, savaş uçakları ve bombalarını Vietnam'a saldırtıyor. Federal Almanya'da ise hükümet nüv ekonomiyi ve cahalı bir durum-da herkeste savaş hazırlıklarına ka-zakçaklı keşiflerin yaratılacak olan 'acil durum yasası'nı çıkarmaya çalışıyor. Bu kasıtlarda 1966'da Öster yürüyüşlerinde Vietnam'da barış istemi öne çıkarken, kampan-yanın adı iş gelişmelerin doğrultu-sunda 'Demokrasi ve Silahsızlan-ma kampanyası' olarak değişiyor. 1966'da yapılan yürüyüşlere 145 bin kişi katılıyor.

1967'de ilk kez çağırışı imzalayan-ların sayısı büyük bir artışla 15 bine ulaşırken. Federal Almanya'da de-mokrasi ve barış için 200 kente yü-rüyüş kollarında 150 bin nükleer silah karşıtı yürüyor.

1968'de yürüyüşleri 23 büyük örgüt destekleme kararı almış. Yıl bo-yunca sendikalar gençlerin yaygın ve etkili barış gösterilerine sahne olmuş F.Almanya. Diğer gençlik örgütlerini de etkileyen bu eylemler sonucunda 1968'de yürüyüşler doruk noktasına ulaşıyor, 300 bin kişinin katıldığı görkemli yürüyüşler yapılıyor.

1970'li yılların başında dünyada yumuşama döneminin başlamasıyla 1968'de zirveye ulaşan Öster yü-rüyüşleri bu biçimiyi sona eriyor. Federal Almanya'da soğuk savaş rüzgarlarının önünü kesmek büyük rolü olan Öster yürüyüşleri sendi-kaclardan, sanatçılardan, bilim adamlarından politikacılara çok genç nüfusa biraraya getirerek par-lamento dışı güçlerin eylemlerinin öneminin ve etkinliğini bir göster-gisi oluyor. 1969'da Federal Alman-ya'da hareketin etkisiyle 'Atom Si-lahlarını Yayınlamasını Ötle-me' anlaşmasını imzalamak zorun-da kalıyor.

1980'li yıllara gelinceye dek dün-yada yumuşama döneminde barış ve silahsızlanma yolunda görüş-me-rin yoğunlaştığı, bu yolda önemli adımlar atıldığı görülmüyor. 1980'de ABD'de Reagan'ın iktidara gelip dünya barışını tehlikeye sokacak 'adamlar atomu, özellikle Batı-Avrupa'ya atom roketlerini yerleştirir-mesi üzerine barış güçlerinde tekrar hareketlenme başlıyor. Atom Bom-baları Hepimizin Yaşamını Tehdit

baş için yürüyüşler. Gezegeni-mizi, ırmakları, dağları, çukukları, or-manları, denizleri, yolları, fabrika-ları ve kasacası yaşamlaşı güzelim bir dünyayı çocuklarına, torunla-rına, torunlarının torunlarına bırak-mak için yürüyüşler. Kimse bu ayak seslerine dıyarsız kalamaz, kalmamalı. Bizler, Federal Alman-ya'da yaşayan insanlık topluluğu-nun üyeleri, hayli 1987 Öster yürü-yüş kollarına...

Bu yılki Öster barış yürüyüşlerine katılı-mı için FİDEF'in talebi üzerine şair Nihat Behram'da bir çağrı yapıp. Behram'ın çağrısını aşağıda aynen yayınlıyoruz.

Yeryüzünün gerçek sahibi biziz diyorsak eğer, Suyun ve ekmeğin ve toprağın ve göğün ve dağın ve denizin ve gülün ve sevginin ve kardeşliğin Ve hayata ilişkin bilcümle zenginliğin Gerçek sahibi biziz diyorsak; Halkız, diyorsak eğer; Halkız, ellerimiz üstünde tutuyoruz hayatı diyorsak; Doyasıya yaşamak hakkımız diyorsak eğer; Barış ve özgürlüğe istedik; Şarkımızı birlikte Şarkımız kol kola Şarkımız bir ağızdan söylemeliyiz.

Biz, insanların yüzünde sevginin, şefkatlin, sevincin çiçekleri açsın istiyoruz; korkunun dikenleri değil. Biz, bebeciklerimizin gözleri gibi pırıl pırıl olsun istiyoruz dünyamız; sisli ve karanlık değil. Biz, dostluğun, aşkın, kardeşliğin, iyiliğin sesleri doldursun istiyoruz yürekleri; kin ve nefretin değil. Biz bahar dalından pıtrak pıtrak filizle, kovanlarımız bız, tarlalarımız başak, bağlarımız salırm salırm uzumle dolusun istiyoruz. Ayrıntılar kavusun, acıkarlar doğsun, acılar dinsin istiyoruz. İnsanlar güzellikleri bölüşsün istiyoruz, kahrihar değil. Aşklar çokyuyla yaşasın, kabuşıyla değil; çocuklar sevinçe büyüsün, korkuyla değil. Biz, zulüm olmasın, cinayet olmasın, zalim olmasın, hükümdar olmasın istiyoruz. Evlerimiz yıkılmasın, sularımız bulaşmasın, harmanımız yanmasın istiyoruz. civimiz civimiz, tayımız, öğläğimiz, öğlümüz, gelinimiz, yarımız yareminiz zehirlenmesin istiyoruz. Ana rahimde yavrular, toprakta tohum, daldı tohumcu kavurmasın istiyoruz, sevmek istiyoruz, çiğnek çiğnek büyümek istiyoruz çocuklarımızı. Ufkumuzu dumanlar sarmasın istiyoruz, rüzgârımız kan kokusu yalamasın... Doyasıya yemek istiyoruz ürettiğimiz aşımızı, kana kana içmek istiyoruz duruttuğumuz suyumuzu. Tanklar, bazukalar, savaş uçakları gürledemesin üstümüzde; füzelerin gölgesi düşmesin çayırlarımız, yeryüzü alev alev dağlanmasın; ömrümüz, emeğimiz, gönümüz, yureğimiz yağma-lanmasın istiyoruz. Biz halkız. Yani sahibiyiz yeryüzünün. Yani halkız. Yani doyasıya yaşamaya hakkımız var. Yani haklı olmanın gücüyle çarpıyor yüreklerimiz. Yani hayatı koruma görevi bize düşüyor. Öyleyse gelin, şarkımızı halk olmanın bilinciyle söyleyelim; omuz omuza BARİŞ için yürüeyim.

Nihat Behram
Nihat Behram